Gemeente Amsterdam

Voorjaarsnota 2025

Dit is een publicatie van de Gemeente Amsterdam
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
www.amsterdam.nl

Vormgeving: TODAY, Utrecht
Fotografie: Fotobank Gemeente Amsterdam

Datum: 22 mei 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord **4**

Leeswijzer **5**

1 Hoofdlijnen **6**

2 Programma's **19**

2.1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid 21
2.2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer 37
2.3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed 52
2.4 Sport en Bewegen 58
2.5 Onderwijs 61
2.6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit 65
2.7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding 76
2.8 Veiligheid 85
2.A Algemene Dekkingsmiddelen 90
2.B Bestuur en Organisatie 98

3 Bijlagen **106**

3.1 Verloopstaat reserves 109
3.2 Verloopstaat voorzieningen 119
3.3 Doelenraming 124

Voorwoord

Beste Amsterdammer,

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2025. Bij de voorjaarsnota passen we de begroting voor dit jaar aan op basis van mee- en tegenvallers. Bij de voorjaarsnota kijkt het college of er geld over of tekort is en waar in de stad extra investeringen nodig zijn. Ook bevat de voorjaarsnota op hoofdlijnen een vooruitblik op 2026 en verder.

De economische en financiële vooruitzichten zijn onzeker. Bovendien heeft Amsterdam te maken met een forse tegenvaller in de inkomsten van het rijk. Het kabinet bezuinigt op zaken die Amsterdammers treffen, zoals op onderwijs. En de eerdere bezuinigingen op het gemeentefonds (het 'ravijn') en de jeugdzorg lost het rijk wel voor een deel maar niet helemaal op. Dit dwingt het college tot scherpe keuzes. Er wordt alleen extra geïnvesteerd daar waar dat noodzakelijk is.

Omdat de financiële positie van woningcorporaties onder druk staat, stelt het college extra geld beschikbaar voor onder meer de aanpak van schimmelwoningen en verhuur van corporatiewoningen door zorginstellingen. Het college trekt ook meer geld uit voor de Aanpak Noord. Er komt geld beschikbaar voor de aanpak Online leefwereld om de digitale weerbaarheid van jongeren te vergroten. Het centrale meldpunt onbegrepen gedrag en de meldpunten zorg- en woonoverlast in de stadsdelen krijgen meer middelen om het aantal incidenten met mensen die onbegrepen gedrag vertonen, te verminderen. Sportclubs en de sociale basis krijgen meer geld vanwege gestegen (energie)kosten. Ook stellen we meer middelen beschikbaar om armoedebestrijding op niveau te houden.

Het college wil de stad en de financiën goed achterlaten en een nieuw bestuur niet confronteren met tekorten. Daarom wil het college de programma's en budgetten die ook volgend jaar nodig zijn zoveel mogelijk door laten lopen. Het college wil in 2026 lastenverzwaringen voorkomen.

Met deze voorjaarsnota werken we samen verder aan het coalitieakkoord en aan de gezamenlijke opgave voor een duurzaam, verbonden, sociaal en schoon Amsterdam. Veel dank aan iedereen die aan deze voorjaarsnota heeft meegewerkt.

Hester van Buren
Wethouder Financiën

Leeswijzer

In de voorjaarsnota wordt op hoofdlijnen informatie gegeven over de belangrijke ontwikkelingen voor de komende jaren en wordt voor het lopende begrotingsjaar inzicht gegeven in de substantiële beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. De voorjaarsnota geeft conform de Financiële verordening dus inzicht in:

1. de belangrijke ontwikkelingen voor de komende jaren in de hoofdlijnen;
2. de mutaties van het lopende begrotingsjaar.

De voorjaarsnota laat enerzijds zien welke afwijkingen zich voordoen in 2025 bij het uitvoeren van het beleid dat eerder is vastgesteld. In andere woorden: welke wijzigingen in de begroting er nodig zijn zonder dat sprake is van een aanpassing in het door de raad vastgestelde beleid. Daarbij is het uitgangspunt dat alleen onvermijdelijke mee- en tegenvallers leiden tot een begrotingswijziging, want waar nog bijgestuurd kan worden blijven de vastgestelde budgetten gelden als het kader. Dit betekent ook dat we ervan uitgaan dat de uitvoering van het vastgestelde beleid niet wijzigt en op koers blijft. De voorgestelde begrotingswijzigingen zorgen ervoor dat de beleidsdoelen kunnen worden behaald.

Anderzijds wordt in deze voorjaarsnota inzicht gegeven in de beleidsmatige keuzes die invloed hebben op 2025. Als gevolg van het aanpassen van beleid wordt de begroting gewijzigd. Hierbij kan het gaan om beleidsintensiveringen of -extensiveringen.

De mee- en tegenvallers en de beleidsintensiveringen en -extensiveringen bepalen samen het budgettaire beeld voor 2025. Dit budgettaire beeld, de mutaties in het lopende begrotingsjaar en de bijbehorende toelichtingen zijn terug te vinden in hoofdstuk 2.

Hoofdstuk 1 – Hoofdlijnen

In de hoofdlijnen geven we een beeld van de bestuurlijke keuzes die ten grondslag liggen aan deze begroting. Daarna komt de budgettaire situatie aan de orde. Hier zetten wij uiteen met welke ontwikkelingen en inzichten in de uitvoering van de begroting we worden geconfronteerd en welke keuzes zijn gemaakt.

Hoofdstuk 2 – Programma's

De begroting is opgebouwd uit acht genummerde beleidsprogramma's en de programma's A (Algemene dekkingsmiddelen) en B (Bestuur en organisatie). In hoofdstuk 2 wordt per programma op het niveau van programmaonderdeel aangegeven wat de afwijkingen zijn ten opzichte van de Begroting 2025.
Conform de Financiële verordening worden alleen afwijkingen en wijzigingen in de programmaonderdelen toegelicht die groter zijn dan € 1 miljoen. Uitzonderingen zijn autonome effecten en beleidskeuzes.

Bijlage 1 – Verloopstaat reserves

In bijlage 1 zijn de reserves opgenomen. Daarbij is per reserve inzichtelijk gemaakt wat het meerjarige verloop is, inclusief de wijzigingen als gevolg van deze voorjaarsnota.

Bijlage 2 – Verloopstaat voorzieningen

In bijlage 2 zijn de voorzieningen opgenomen. Daarbij is per voorziening inzichtelijk gemaakt wat het meerjarige verloop is, inclusief de wijzigingen als gevolg van deze voorjaarsnota.

Bijlage 3 – Doelenraming

De doelenraming geeft inzicht in de baten en lasten per doel, rekening houdend met de begrotingswijzigingen in de voorjaarsnota. De doelen behoren niet tot het autorisatieniveau van de raad, maar worden ter kennisname beschikbaar gesteld.

1

Hoofdlijnen

1.1 Inleiding

De Voorjaarsnota 2025 is de eerste rapportage over de uitvoering van de Begroting 2025. Vorig jaar hebben we een sluitende begroting voor 2025 opgesteld, waarbij we blijven investeren in zorg voor en welzijn van Amsterdammers, jongeren en ouderen, in een duurzame toekomst, in de bouw van betaalbare woningen en in een schone en goed onderhouden stad.

Met de voorjaarsnota geven we inzicht in de mee- en tegenvallers in het lopende begrotingsjaar. Het beeld voor 2025 pakt anders uit dan we dachten bij het opstellen van de Begroting 2025. Voor alle onderdelen van de begroting zien we dat de budgetten onder druk staan en dat we binnen de programma's pijnlijke maatregelen moeten nemen om stijgende kosten op te vangen. We hebben bovendien te maken met een grote onvoorziene tegenvaller in de inkomsten vanuit het rijk. Dit hangt samen met een aanpassing in het gemeentefonds voor de maatstaf voor huishoudens met een laag inkomen. Meevallers in de inkomsten vanuit het rijk zijn er ook. We krijgen extra loon- en prijscompensatie. De aanpassing van de waarden voor woningen, bedrijfspanden en andere onroerende zaken, de WOZ-waarde valt gunstig uit. Verder kunnen we een deel van de egalisatiereserve voor de bijstandsuitkeringen laten vrijvallen, omdat we voorzien dat die niet nodig is voor negatieve toekomstige ontwikkelingen.

Met de ruimte die hierdoor in de algemene middelen ontstaat, doen we wat nodig is om de financiën en de stad weerbaar te houden. We compenseren sportaccommodaties voor kostenstijgingen en trekken geld uit om externe partners in het sociaal domein te compenseren voor loon- en prijsstijgingen volgens de arbeidsvoorwaardenontwikkeling in de zorg, de zogeheten OVA-systematiek. Het college investeert in de lijn van de jeugdvisie extra om de omgeving van jongeren te versterken en zo te zorgen dat minder jeugdzorg nodig is.

De financiële positie van corporaties staat onder druk. Het college stelt extra geld beschikbaar voor woningcorporaties, onder meer voor de aanpak van schimmelwoningen en voor intermediaire verhuur voor de huisvesting van kwetsbare groepen. Intermediaire verhuur houdt in dat het huurcontract eerst op naam van de zorgaanbieder komt, met de bedoeling dat als het goed verloopt de bewoner het contract overneemt. Deze steun verzacht ook de impact bij corporaties van de eerdere verhoging van de onroerendezaakbelasting.

We maken verder extra geld vrij voor de aanpak Noord, het meldpunt zorg- en overlast, de aanpak online leefwereld en fysieke plekken waar mensen met vragen of klachten over parkeerboetes terecht kunnen. Ook stellen we een commissie Toekomst Joods Amsterdam in om het college te adviseren over de het toegezegde bedrag van € 25 miljoen om te investeren in de toekomst van Joods leven in de stad. In de Begroting 2025 hadden we een reservering opgenomen van € 100 miljoen om incidenteel kwetsbaarheden op te kunnen vangen die ontstaan door onder andere rijksbezuinigingen. Hiervan resteert nog € 10 miljoen.

Vooruitblik

We leven in onrustige en onzekere tijden. Bij de Begroting 2026 hopen we meer inzicht te hebben in het effect van de voorjaarsnota van het rijk op onze meerjarenbegroting. Dan is de meicirculaire voor het gemeentefonds bekend en kunnen we de balans opmaken. Het is duidelijk dat het rijk extra geld uittrekt voor de jeugdzorg en de terugval in het gemeentefonds. In onze eigen voorjaarsnota hebben we alvast rekening gehouden met een incidentele compensatie van het rijk voor de jeugdzorg. Vanaf 2028 heeft het rijk voor de jeugdzorg echter ook extra besparingen in het vizier. Een duurzame en toereikende financiering van de jeugdzorg, zoals geadviseerd door commissie Van Ark, is al met al nog onzeker. Op dit moment is ook onduidelijk wat de gemeenten gaan merken van de korting van 10% op de specifieke uitkeringen (spuk's) waar het rijk al eerder over heeft besloten. We verwachten wel dat deze korting op de specifieke uitkeringen tot pijnlijke maatregelen zal leiden. Zo voorzien we dat we de leeftijd voor de voorschool moeten verhogen.

Voorop blijft staan dat we doen wat nodig is voor de toekomst van de stad en de Amsterdammer en tegelijkertijd zorgen dat de financiën van de gemeente op orde blijven. Voor een aantal programma's waarvan de middelen aflopen willen we structureel geld vrij maken omdat we het belangrijk vinden dat ze blijven doorgaan. Dat gaat bijvoorbeeld om de aanpak voor ongedocumenteerden en dakloosheid.

Bij de Begroting 2026 willen we geen lastenverzwaringen doorvoeren. Tarieven worden uiteraard wel op de gebruikelijke wijze geïndexeerd. We zien verder dat de kosten

voor de organisatie blijven stijgen. Er ligt een opgave om de organisatiekosten te verminderen. Bij de begroting komen we hierop terug. Tot slot worden de plannen voor investeringen geactualiseerd, gericht op verantwoorde groei en een duurzame toekomst binnen de kaders voor een verantwoorde schuldontwikkeling. Zo zorgen we ervoor dat we de stad en de financiën goed achterlaten voor een nieuw college.

1.2 Het financiële beeld

In deze hoofdlijn lichten wij de financiële ontwikkelingen voor het jaar 2025 toe. Als een verandering in financiële beeld in 2025 ook meerjarige effecten heeft, lichten we die toe in de tekst. De toelichting is beknopt en bedoeld om alvast de richting te laten zien die bij de Begroting 2026 verwacht kan worden. De raad stelt bij deze voorjaarsnota alleen de budgettaire wijzigingen voor het jaar 2025 vast.

In onderstaande tabel zijn de ontwikkeling voor de Begroting 2025 opgenomen.

Tabel 1. Financieel overzicht 2025 (I = incidenteel, S = structureel, - = negatief saldo-effect)

(bedragen x € 1 miljoen)	I/S	2025
1. Beginsaldo		
Saldo Begroting 2025	S	0
2. Ontwikkelingen in het algemene beeld		
Gemeentefonds	S	5,7
Belastingen	S	-5,4
Dividenden	S	1,1
Rentelasten	I	10,2
Vrijval reserves en voorzieningen	I	52,2
Overig	S	10,0
3. Bestuurlijke keuzes in de programma's		
Totaal	I/S	-49,0
4. Investeringen		
Actualisatie kapitaallasten investeringen		0,0
5. Kasschuiven		
Totaal kasschuiven	I	-24,9
Saldo Voorjaarsnota 2025		**0**

In hoofdstuk 3 is terug te vinden welke begrotingsaanpassingen in de programma's ter besluitvorming worden voorgelegd. Dit zijn zowel de bestuurlijke keuzes als de neutrale en technische mutaties.

1. Beginsaldo

Saldo Begroting 2025

Het startpunt van de Voorjaarsnota 2025 is de vastgestelde Begroting 2025, die voor 2025 sloot op nul.

2. Ontwikkelingen in het algemene financiële beeld

Gemeentefonds

Het grootste deel van onze inkomsten ontvangen we uit het gemeentefonds. Deze inkomsten worden drie maal per jaar door het rijk bijgewerkt met actuele ontwikkelingen, zoals beleidsimpulsen, indexatie en aanpassing van de maatstaven. Het rijk licht deze ontwikkelingen toe in circulaires (de meicirculaire, de september-circulaire en de decembercirculaire). Op basis van deze circulaires wordt duidelijk wat de gevolgen zijn voor de uitkering die Amsterdam ontvangt uit het gemeentefonds.

In deze voorjaarsnota verwerken wij de effecten van de september- en december-circulaire 2024 voor het jaar 2025. De effecten voor de volgende jaren worden mee-genomen in de Begroting 2026. Door de actualisatie hebben wij een meevaller van € 29,7 miljoen in 2025 door met name aanvullende prijscompensatie en aanpassing van de WOZ-waarden. Daarnaast zien wij in CPB-raming dat de maatstaf voor huis-houdens laag inkomen voor Amsterdam aanzienlijk afneemt vanaf 2024. Wij verwachten dat dit in 2025 een tegenvaller van € 24 miljoen geeft. Deze loopt op tot structureel € 43 miljoen. Deze ontwikkeling wordt door het rijk verwerkt in de Meicirculaire 2025. Gezien de omvang van deze tegenvaller nemen we deze mee in deze voorjaarsnota en eerder in het Jaarverslag 2024.

Het kabinet heeft eind april 2025 de Voorjaarsnota 2025 gepubliceerd. In deze voorjaarsnota staan extra middelen voor gemeenten aangekondigd om de tekorten van gemeenten door de terugval in het gemeentefonds en de stijgende kosten van de jeugdzorg (rapport Van Ark) deels te compenseren. De extra middelen worden toegevoegd aan het gemeentefonds en verwerkt in de Meicirculaire 2025. Voor de jeugdzorg hebben wij in deze voorjaarsnota een eerste (risico)-inschatting gemaakt, zie de bestuurlijke keuzes bij programma 6.

Ook de voorstellen op andere beleidsterreinen zijn van invloed op de uitvoering van onze taken, zoals de verkorting van de duur van de WW. Op het moment van het opstellen van deze voorjaarsnota hebben wij nog geen totaal zicht op het effect voor Amsterdam van alle door het kabinet voorgestelde maatregelen. Deze nemen wij op in de Begroting 2026.

Belastingen

In de voorjaarsnota actualiseren we de raming van onze belastingkomsten. Wij verwachten voor 2025 lagere inkomsten (€ 2,8 miljoen) voor met name precario door een hoger aantal bezwaren die leiden tot aanpassing of vernietiging van de aanslag. De aanleiding was dat in 2024 de aanslagen voor precariobelasting zijn geactualiseerd op basis van de administratie van de terrasvergunningen. Vanaf 2026 verwachten we structureel hogere belastinginkomsten door de toename van parkeerinkomsten.

We hebben de onroerende zaakbelasting (OZB) in de Begroting 2025 extra verhoogd. Dit heeft ook een effect op de lasten van ons eigen vastgoed. Het gaat om € 2,6 miljoen voor onder andere de ambtelijke huisvesting en sport-, parkeer- en onderwijsgebouwen.

Ontwikkelingen dividenden

De actualisatie van de dividenden laat voor 2025 een meevaller zien van € 1,1 miljoen. Dit is vooral het gevolg van een hogere dividenduitkering van Alliander als gevolg van goede bedrijfsresultaten (€ 2 miljoen). En een lager dividend voor het Havenbedrijf (€ 0,9 miljoen) vanwege hogere exploitatielasten en afschrijvingen. Beide hebben ook een structureel effect, deze worden meegenomen in de Begroting 2026.

Rente

De marktrente beweegt momenteel tussen de bandbreedte van 3,0% tot 3,5%. Wij laten daarom de rente voor nieuwe langlopende schuld onveranderd op 3,25%. We verwachten dat de schuldstijging niet geleidelijk door het jaar heen, maar meer aan het einde van het jaar zal plaatsvinden. Omdat de leningen daardoor later worden afgesloten dalen de rentelasten voor 2025 met € 6,4 miljoen. Daarnaast stijgen de rentebaten op verstrekte leningen door de financiering aan AEB vanaf medio 2025 met € 3,8 miljoen.

Vrijval reserves en voorzieningen

Uit de egalisatiereserve Inkomensdeel en conjunctuur voor de bijstandsuitkeringen laten we € 46 miljoen vrijvallen, omdat deze reserve toereikend is om het risico voor de komende jaren af te dekken. Uit de reserve Economische Structuur- en Arbeidsmarktversterking (1,6 miljoen) en de reserve coalitiemiddelen (€ 0,5 miljoen) laten we ook middelen vrijvallen.

In de nieuwe beleidsnota Reserves en voorzieningen is de minimale omvang van een reserve verhoogd naar € 0,5 miljoen. Conform deze aanpassing valt de reserve Amsterdams Promotiefonds voor Cultuur en Stadsinitiatieven vrij (€ 0,3 miljoen). Daarnaast heffen we de voorziening voor de zogenaamde reparatie-uitkeringen op, aangezien er momenteel een premievrijstelling geldt door het lage aantal langdurig werklozen in de sector. Er valt hierdoor € 3,8 miljoen vrij.

Tenslotte verwerken wij ook het neutrale effect van het opheffen van de reserve Achterstallig onderhoud. Deze middelen worden ingezet bij het programmabudget van Stadsbehoud (€ 1,0 miljoen) en programma bruggen en kademuren (€ 3,5 miljoen). Dit is in lijn met de doelstelling van de reserve.

Overig

De overige ontwikkelingen omvatten hoofdzakelijk incidentele opbrengsten en lasten en de vrijval van een aantal stelposten. Deze stelposten kunnen vrijvallen omdat we niet meer verwachten dat de uitgaven nog plaatsvinden.

3. Bestuurlijke keuzes

De voorjaarsnota bevat ook wijzigingen in de programma's. Uitgangspunt bij deze voorjaarsnota is dat ontwikkelingen in het bestaande beleid binnen het programma worden opgelost. Dit betekent dat binnen de programma's maatregelen zijn genomen om de stijgende kosten te dekken. Daarmee blijft de incidentele ruimte die ontstaat in het algemene financiële beeld beschikbaar voor ontwikkelingen die extra inzet en/ of middelen vragen. Deze bestuurlijke keuzes hebben een effect op het saldo van onze begroting van in totaal € 77,2 miljoen in 2025. Dit dekken we deels uit de eindejaarsmarge (€ 28,2 miljoen) en voor het overige deel uit de ontwikkelingen in het algemene beeld (€ 49 miljoen). Meerjarige effecten verwerken we in de Begroting 2026. Om een structureel tekort in het financieel beeld te voorkomen stellen we een besparing op de eigen organisatie voor. Deze werken we richting de Begroting 2026 verder uit.

Het overzicht van de bestuurlijke keuzes is in tabel 2 opgenomen. Hieronder lichten we per programma kort toe wat de belangrijkste bestuurlijke keuzes zijn die het college heeft gemaakt. Daarnaast geven we een kort overzicht van de inzet van de eindejaarsmarge in de verschillende programma's.

Tabel 2. Bestuurlijke keuzes met een saldo-effect

(bedragen x € 1 miljoen, -=negatief saldo-effect)		**2025**
1	Oplossen knelpunten programma 1	-11,0
1	Beperken impact OZB-verhoging woningcorporaties	-1,0
1	Overheveling gemeentefondsmiddelen Omgevingswet	-3,7
2	Vergroten inzet parkeren	-1,4
3	Aanpak binnenstad	-1,6
3	Compensatie bezuinigingen rijk op Kunst & Cultuur	-1,5
4	Energielasten sport	-1,5
6	Nominaal sociale basis	-1,4
7	Aflopende middelen programma 7	-5,2
6	Nominaal Buurtteams	-1,1
8	Aanpak Noord/meldpunt zorg en woonoverlast	-2,6
A	Generatiepact	-1,1
A	Opvanglocaties Oekraïners	-31,5
A	Amendementen Begroting 2025	-1,2
B	Aanpak online leefwereld	-1,5
B	Toeslagenouders, arbeidskrapte en verzuimpreventie	-2,0
B	AFIS	-2,8
Overige bestuurlijke keuzes < € 1 miljoen		**-5,2**
Totaal bestuurlijke keuzes in de programma's		**77,2**
Inzet eindejaarsmarge		**28,2**
Totaal ontwikkelingen in de programma's		**-49,0**

Programma 1

Oplossen knelpunten (€ 11 miljoen)

Vanuit de algemene middelen dekken we een aantal knelpunten in programma 1. Daarmee blijft bijvoorbeeld de voorziening op peil om groot onderhoud van onze panden aan te pakken (€ 2,0 miljoen), dekken we de extra OZB-lasten als gevolg van de waardestijging van het gemeentelijk vastgoed (€ 0,6 miljoen) en maken we € 1 miljoen vrij voor de uitvoering van het beleid voor de Woonruimteverdeling. Daarnaast lossen we het aandeel van de eindejaarsmarge voor 2025 op.

Frictieleegstand en schimmelaanpak (€ 1,0 miljoen)

We willen de impact van de OZB-verhoging voor woningcorporaties beperken en maken voor de komende jaren € 8 miljoen vrij. Zo compenseren we frictieleegstand bij woningcorporaties door actief bij te dragen aan de doorstroming van ouderen en zetten we extra in op de aanpak van schimmelproblematiek voor € 5 miljoen totaal, waarvan € 1 miljoen in 2025. Ook dragen we in 2026 € 1,5 miljoen en 2027 € 1,5 miljoen euro bij aan intermediaire verhuur voor de huisvesting van kwetsbare groepen.

Overheveling gemeentefondsmiddelen Omgevingswet (€ 3,7 miljoen)

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. We ontvangen rijksbijdragen voor de bekostiging van de meerjarige transitiefase. Tot en met 2024 is er nog € 3,7 miljoen beschikbaar uit de reeds ontvangen middelen, deels afkomstig uit de decembercirculaire 2023 (€ 1,4 miljoen) en deels uit de meicirculaire 2024 (€ 2,3 miljoen). Deze middelen zijn in het resultaat 2024 vrijgevallen, maar willen we voor de Omgevingswet beschikbaar houden.

Programma 2

Vergroten inzet parkeren (€ 1,4 miljoen)

Door de gebiedsuitbreiding van betaald parkeren in Nieuw-West en Zuidoost is er structureel extra inzet nodig (€ 0,8 miljoen in 2025 en € 1,5 miljoen vanaf 2026). Daarnaast starten we een pilot voor 2025 (€ 0,7 miljoen) en 2026 (€ 0,7 miljoen) om te bezien of het meer persoonlijk in behandeling nemen van vragen en klachten over parkeerboetes helpt bij het voorkomen van onterechte stapeling van boetes en alle gevolgen daarvan.

Programma 3

Aanpak binnenstad (€ 1,6 miljoen)

Voor de beoogde structurele transformatie uit de Aanpak Binnenstad hebben we in 2021 de reserve Vastgoed ingesteld om de onrendabele top van aankopen door onze deelnemingen mogelijk te maken. In deze voorjaarsnota vullen we deze reserve verder aan.

Compensatie bezuinigingen rijk op Kunst & Cultuur (€ 1,5 miljoen)

Onevenredig veel Amsterdamse instellingen zijn voor de periode 2025-2028 hun landelijke subsidie van de Rijkscultuurfondsen misgelopen. Daarnaast wordt bezuinigd op internationalisering en staat de lokale infrastructuur onder druk. Wij compenseren het wegvallen van deze Rijksmiddelen in 2025 en 2026, totaal € 3 miljoen.

Programma 4

Energielasten sport (€ 1,5 miljoen)

In 2025 valt de compensatie voor de energielasten weg, wat zorgt voor een tekort van € 1,5 miljoen. We compenseren de stijgende energielasten van sportaccommodaties.

Programma 6

Nominaal sociale basis (€ 1,4 miljoen)

We zetten stappen richting een uniforme systematiek voor compensatie van de inflatie voor alle partners die binnen de WMO activiteiten uitvoeren. De huidige vergoeding is voor CAO-plichtige partners binnen de sociale basis niet toereikend om de stijgende prijzen en loonstijging te compenseren. Gezien het belang van de activiteiten die deze partners uitvoeren voor de beweging die we in het stelsel willen maken, die van meer focus op preventie en het versterken van de veerkrachtige buurten, is een gelijke compensatie voor deze partners noodzakelijk. Voor 2025 en verder verhogen we de compensatie van 1,9% naar 3,7%, conform de systematiek die ook voor andere partners binnen de WMO is gehanteerd. Hiervoor is in 2025, 2026 en 2027 € 2,0 miljoen nodig, waarvan € 0,6 miljoen wordt gedekt binnen de begroting van programma 6. Voor de structurele doorwerking vanaf 2028 is dekking binnen de begroting van programma 6.

Risico kosten jeugdzorg

Ook voor Amsterdam worden de stijgende kosten voor de jeugdzorg niet volledig gecompenseerd door het rijk. Vooruitlopend op de voorjaarsnota van het rijk hebben we een inschatting gemaakt van extra inkomsten op basis van het advies van de deskundigencommissie Van Ark. Daarmee dekken we de verwachte kosten voor de komende jaren. Daarmee nemen we een financieel (ramings-)risico, met name vanaf 2028.

Het kabinet stelt in deze voorjaarsnota namelijk tot 2028 extra middelen voor de jeugdzorg beschikbaar. Bij de Begroting 2026 kunnen we op basis van de Meicirculaire 2025 vaststellen of dit toereikend is om de begrotingsvoorstellen meerjarig te compenseren, welk ramingsrisico resteert en of extra maatregelen voor jeugd nodig zijn. Daarbij kijken we eerst naar maatregelen binnen Jeugd in lijn met de Amsterdamse jeugdvisie, maar we beschouwen het oplossen van een tekort als een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
De gesprekken tussen de VNG en rijk over de adviezen van de commissie en compensatie van gemeenten worden in aanloop naar Prinsjesdag voortgezet.
Begin 2027 volgt een nieuw advies van de deskundigencommissie.

Programma 7

Aflopende middelen programma 7 (€ 5,2 miljoen)

We maken incidenteel middelen vrij om de pilot Asielzoekers aan het werk voort te kunnen zetten, voor de opgave statushouders en inburgering, regionaal Werkcentrum instrumenten en het opvangen knelpunten armoedebegroting (€ 20,4 miljoen). Daarnaast worden ook structureel de knelpunten voor armoede en bestaanszekerheid opgelost die ontstaan door aflopende middelen uit het coalitieakkoord en rijksmiddelen (€ 7 miljoen in 2026, € 10 miljoen in 2027 en € 3 miljoen vanaf 2028).

Nominaal Buurtteams (€ 1,1 miljoen)

We subsidiëren de buurtteams onder meer voor de schuldhulpverlening. De huidige vergoeding is niet toereikend om de stijgende prijzen en loonstijging te compenseren. Daarom passen we ook voor de buurtteams de systematiek aan en verhogen het loonkosten deel van de subsidie naar 3,7%. Voor de structurele doorwerking is dekking binnen programma 7.

Programma 8

Aanpak Noord en meldpunt zorg en woonoverlast (€ 2,6 miljoen)

Voor de grote opgaven in Noord stellen we structureel extra middelen beschikbaar. De focus bij de aanpak Noord ligt daarbij op het borgen van de continuïteit van de aanpak en het bouwen aan vertrouwen, een hoofddoel van de aanpak.

Ook maken we middelen vrij voor de veiligheidsaanpakken in de stad. Dit is onderdeel van het meldpunt zorg en woonoverlast. We willen het aantal incidenten met mensen die onbegrepen en onveilig gedrag vertonen verminderen. Daarnaast vergroten we de capaciteit van de meldpunten om de pilot om ernstige overlast achter de voordeur aan te pakken te laten slagen. In totaal stellen we hiervoor € 2,6 miljoen in 2025, € 6 miljoen in 2026, € 7 miljoen in 2027 en € 3 miljoen vanaf 2028 beschikbaar.

Programma A

Generatiepact (€ 1,1 miljoen)

Het doel van het generatiepact is om medewerkers met fysiek zwaar werk aan het einde van de loopbaan minder te belasten. Hierdoor kunnen deze medewerkers langer met plezier doorwerken, geleidelijk afbouwen en hun kennis doorgeven. De regeling start op 1 april 2025 en loopt tot 1 april 2027 (€ 1,1 miljoen in 2025, € 1,5 miljoen in 2026 en 2027). Na een jaar wordt de regeling geëvalueerd en besloten of deze wordt voorgezet. We passen onze begroting aan om de verwachte kosten te dekken. De werkelijke kosten zijn afhankelijk van het aantal aanmeldingen en herbezetting.

Opvanglocaties Oekraïne (€ 31,4 miljoen)

We voegen de resterende middelen voor de opvang van Oekraïners van € 31,4 miljoen uit 2024 toe aan de projectreserve Duurzame opvanglocaties. Op deze wijze dekken we de financiële risico's van langjarige huur voor de opvang van vluchtelingen af.

Amendementen Begroting 2025 (€ 1,2 miljoen)

Voor de uitvoering van de amendementen van de Begroting 2025 stellen we in 2025 € 1,2 miljoen beschikbaar en in 2026 € 3,4 miljoen.

Programma B

Aanpak online leefwereld (€ 1,5 miljoen)

We investeren in de aanpak online leefwereld jongeren, gericht op de beschikbaarheid van voldoende kennis, de uitvoering van een lobby-agenda en de vormgeving van interventies met gebruikers. Hiervoor maken we in 2025 € 1,5 miljoen en 2026 € 1,5 miljoen vrij.

Eenmalige uitkering toeslagenouders, gemeentebrede kosten arbeidskrapte en verzuimpreventie (€ 2,0 miljoen)

We stellen middelen beschikbaar voor een eenmalige uitkering aan toeslagenouders die bij de gemeente in dienst zijn. Daarnaast stellen we middelen voor gemeentebrede kosten arbeidskrapte en voor verzuimpreventie. In totaal is dit een bedrag van € 3,8 miljoen voor de periode 2025 tot en met 2029.

Kostenraming AFIS (€ 2,8 miljoen)

De overgang naar het nieuwe financiële systeem (AFIS) heeft vertraging in de betaling aan onze leveranciers veroorzaakt. Om te zorgen dat ondernemers zo snel mogelijk betaald worden en de technische problemen op te lossen hebben we extra capaciteit ingezet. Deze kosten bedroegen € 2,8 miljoen. De totale kosten schatten we in op € 5,8 miljoen. De extra capaciteit wordt afgeschaald zodra dat kan. Voorop blijft staan dat ondernemers op tijd betaald worden. Wij dekken deze lasten de komende vier jaren door beheers- en besparingsmaatregelen. Dan gaat het onder andere om vereenvoudiging en versimpeling zoals de health check die ook adviseert. Daarnaast is sprake van uitgaven voor de verdere implementatie en verbetering van het systeem, die worden ingepast binnen het projectenportfolio. In het projectenportfolio zijn alle (investerings)projecten opgenomen. De actualisatie van het portfolio vindt plaats bij de begroting 2026.

Opgave programma B

Binnen programma B hebben we een grote financiële opgave. Zo geeft de groei van de organisatie extra druk op de bedrijfsvoering en is de nominale compensatie onvoldoende om de loon -en prijsontwikkelingen op te vangen. We zien dit bijvoorbeeld bij huur, onroerendezaakbelasting, onderhoud van de huisvesting, schoonmaak, beveiliging, IT producten en diensten en energieprijzen. Wij dekken deze lasten de komende jaren door het treffen van beheers- en besparingsmaatregelen. Voor de begroting worden deze maatregelen verder uitgewerkt. We weten nu al dat in 2025 niet alle beheers- en besparingsmaatregelen tot voldoende resultaat leiden. Wij dekken dit knelpunt de komende jaren door het verhogen van de opgave.

Overige bestuurlijke keuzes onder de € 1 miljoen

Naast de bovenstaande bestuurlijke keuzes verhogen we ook een aantal budgetten met een bedrag kleiner dan € 1 miljoen. In de programma's zijn deze toegelicht. Dit betreft:

Programma *(bedragen x € 1 miljoen)*		**2025**
2	Beleidscapaciteit passagiersvaart	-0,5
2	Waternet	0,1
2	Overheveling gemeentefondsmiddelen Artis	-0,5
3	Monument gastarbeiders	-0,4
3	Monumenten en Archeologie (de Oude Kerk)	-0,5
3	Haalbaarheidsstudie Cultuurgebouw Noord	-0,5
3	Amsterdams Promotiefonds voor Cultuur en Stadsinitiatieven	-0,3
5	Gezonde schoollunches	-0,3
6	Overheveling gemeentefondsmiddelen Social Labs	-0,4
7	Kindregelingen	-0,6
8	APV-baten	-0,8
A	Cultureel Joods leven	-0,1
A	Systematisch evalueren	-0,5
A	Besparing datagedreven werken	0,1
Totaal bestuurlijke keuzes lager dan € 1 miljoen		**-5,2**

Inzet eindejaarsmarge

Het effect in de programma's bestaat voor een deel uit de eindejaarsmarge. Door de cijfers uit het Jaarverslag 2024 af te zetten tegen de begroting hebben we de eindejaarsmarge berekend. De eindejaarsmarge is bedoeld om een eventuele onderbesteding mee te kunnen nemen naar een volgend jaar (gemaximeerd op 1% van het lastentotaal van een programma) of een overschrijding als een taakstelling op te nemen voor het komend jaar. De positieve en negatieve eindejaarsmarges tellen op tot € 52,3 miljoen. Voor programma B hebben we besloten de eindejaarsmarge van € 24,1 miljoen (tekort) niet door te zetten. Dit vinden we boven op het invullen van de huidige taakstelling niet realistisch. Dit betekent dat per saldo € 28,2 miljoen meegenomen wordt naar 2025. Hieronder wordt kort uiteengezet hoe de eindejaarsmarge in de programma's wordt ingezet.

Programma *(bedragen x € 1 miljoen)*	**2025**
1 – Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	-20,4
2 – Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	-13,7
3 – Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	0,7
4 – Sport en Bewegen	-1,5
5 – Onderwijs	-0,2
6 – Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	-
7 – Sociale Zaken en armoede Bestrijding	4,3
8 – Veiligheid	2,7
B – Bestuur en Organisatie	0,0
Totaal	**-28,2**

Programma 1 heeft in 2024 een negatief resultaat gerealiseerd. Op basis van de analyse van het resultaat worden maatregelen genomen om tekorten in de toekomst te voorkomen zoals bijvoorbeeld voor het aandeel van Ingenieursbureau, Project Managementbureau en de decentrale overhead van het Juridisch bureau. De verkoop van diverse vastgoedpanden wordt ingezet als dekking voor de eindejaarsmarge (€ 8,2 miljoen). De resterende € 12,2 miljoen wordt voor een deel in 2025 opgelost, en verder over de jaren heen gedekt door bezuinigingen binnen het programma.

Programma 2 heeft een negatieve eindejaarsmarge van € 13,7 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een overbesteding van € 15,9 miljoen bij het programma Stadsverbetering. Het beschikbare budget van dit programma is bijgesteld voor 2025 om de eindejaarsmarge te dekken.

Programma 3 heeft een positieve eindejaarsmarge van € 0,7 miljoen. Dit bedrag wordt ingezet voor tijdelijke capaciteit voorzieningen Kunst & Cultuur (€ 0,25 miljoen in 2025 en € 0,25 in 2026) om de inhaalslag te maken voor de realisatie van nieuwe culturele voorzieningen in Noord, Nieuw-West en Zuidoost. Het restant gaat naar dempen van tegenvallers binnen het programma (€ 0,2 miljoen).

Programma 4 heeft een negatieve eindejaarsmarge van € 1,5 miljoen. Dit bedrag wordt als taakstelling verdeeld over de jaren 2026, 2027 en 2028 en in deze jaren ingevuld.

Programma 5 heeft een negatieve eindejaarsmarge van € 0,2 miljoen. Dit wordt naar rato van de overbesteding in 2024 verdeeld over de directies Onderwijs en Maatschappelijke voorzieningen.

Programma 7 heeft een positieve eindejaarsmarge van € 4,3 miljoen. Deze wordt ingezet voor het op peil houden van de personeelscapaciteit binnen het programma Sociale zaken en Armoedebestrijding.

Programma 8 heeft een positieve eindejaarsmarge van € 2,7 miljoen. Deze middelen worden ingezet om de tegenvallende APV-baten te compenseren en voor de toezegging over de rol van het GVB bij deportaties tijdens de Tweede Wereldoorlog. Becijferd is dat het GVB destijds circa € 100.000 aan gemaakte kosten vergoed kreeg. Het college heeft besloten afstand te nemen van dit geld (€ 0,1 miljoen). Het Centraal Joods Overleg is gevraagd om een voorstel te doen voor de verdeling van deze gelden.

4. Investeringen

We hebben de portfolio's per domein geactualiseerd en aangevuld, gericht op uitvoering van de collegeambities voor verantwoorde groei en een duurzame toekomst. In de portfolio's programmeren we meer investeringen dan waar feitelijk ruimte voor is. Dit noemen we overprogrammering. Op die manier calculeren we vertraging in de uitvoering in. In de portfolio's wordt hiervoor een realistisch percentage aangehouden (van maximaal 30%).

De meerjarige portfolio's leggen we bij de Begroting 2026 voor.We stellen nu de investeringsruimte voor 2025 bij op basis van de verwachte uitgaven in 2025. Dit geldt met name voor de investeringen in het domein van de openbare ruimte en mobiliteit. Deze ruimte schuift door naar de jaren erna.

Het totaalbeeld van de investeringsruimte voor 2025 ziet er als volgt uit:

Tabel 3. Voorgenomen investeringsruimte 2025 (bedragen x € 1 miljoen)

Domeinen	Begroting 2025	Voorjaarsnota 2025
Bestuur en organisatie	61	43
Maatschappelijke voorzieningen	224	241
Openbare ruimte en mobiliteit	358	284
Tariefdiensten	123	104
Overig	5	18
Totaal domeinen	**771**	**680**
Overprogrammering	**211**	**158**
Totaal incl. overprogrammering	**982**	**838**

Maatschappelijke voorzieningen

De verhoging van de geraamde investeringsuitgaven voor maatschappelijke voorzieningen komt doordat we een aantal investeringen naar voren halen. Onder andere door een nieuwe contractvorm voor het aanbesteden van onderwijshuisvesting.

Openbare ruimte en mobiliteit & tariefdiensten

De verlaging van de benodigde ruimte is onder andere het gevolg van aanbestedingen rondom elektrificeren die langer duren dan gepland door gebrek aan marktcapaciteit. Daarom verlagen wij de geraamde investeringsuitgaven.

In de Begroting 2026 leggen we de meerjarige investeringsportfolio's voor.
Om vertraging te voorkomen leggen we een aantal aanpassingen bij de voorjaarsnota ter besluitvorming voor. Dit betreft enkele nieuwe of gewijzigde investeringen waarvan uitgaven zijn gepland in 2025. Dit zijn investeringen waarvoor nog geen investeringsbesluit is genomen (nieuwe investeringen en versnelling van investeringen) of waarvan het investeringsbedrag wordt verhoogd.

Tabel 4. Investeringen 2025 met besluitvorming in deze voorjaarsnota

Nieuwe investering *(bedragen x € 1 miljoen)*	**Totale Investeringssom**
1 Aanbesteding en uitvoering voor woonwagens en standplaatsen	2,5
2 Aanbesteding veiligheid bergingen	2
3 DVM 4 glasvezelring	2
4 Nieuwendijk	10
Versnelling van investering	**Totale investeringssom**
5 Van Diemenstraat	9,2
6 Investeringen Sport	16,2
Verhoging van investering	**Verhoging investeringssom**
7 Zandfilters	35
8 Kalverstraat	1,7
9 Aanleg warmtenet Middenmeer Noord	3,2
10 AFIS: Verbetering en doorontwikkeling systeem (Xaas)	6,9

Voor een aantal investeringen wordt het bedrag verhoogd en versneld, zoals de Van Diemenstraat, investeringen voor sport, de Kalverstraat en de aanleg Middenmeer Noord. De nieuwe investeringen zijn investeringen die op korte termijn nodig zijn, zoals voor de woonwagens. Voor AFIS wordt het bedrag verhoogd met € 6,9 miljoen in 2025. Dit betreft € 2,1 voor de verdere implementatie van AFIS en € 4,8 miljoen voor de verbetering en doorontwikkeling van het systeem. We passen ook de structurele licentiekosten vanaf 2027 in (totaal € 4,3 miljoen tot en met 2029). Deze lasten staat los van het oplossen van de vertraging in de verwerking van de facturen.

In september 2023 heeft de raad ingestemd met een krediet van € 65 miljoen voor de nieuwbouw van langzame zandfilters op de productielocatie Weesperkarspel. De totale projectwaarde wordt nu op € 90 miljoen (p85-waarde) geraamd. Deze stijging wordt veroorzaakt door prijsstijgingen van bouwmaterialen en een verhoogde risicoreservering.

Tabel 5. Kasschuiven 2025-2029

Programma *(bedragen x € 1 miljoen)*	**Omschrijving**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
1 – Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	Omgevingsdienst Noordzee-kanaal en eindejaarsmarge	-1,0	-5,7	-1,5	3,1	3,1
2 – Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	onder andere Stadsverbetering, Achterstallig Onderhoud	-19,9	3,7	-2,8	12,1	6,9
3 – Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	Afval en eindejaarsmarge	-0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
4 – Sport en Bewegen	Eindejaarsmarge	-1,5	0,5	0,5	0,5	0,0
5 – Onderwijs	Diversen onderwijs	0,0	0,8	-0,8	0,0	0,0
6 – Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	onder andere Aanpak daklоosheid	10,4	-1,4	-9,0	0,0	0,0
7 – Sociale Zaken en Armoede Bestrijding	onder andere Pantar	0,4	-7,1	-5,7	8,9	3,5
8 – Veiligheid	Horecabeleid	0,5	0,0	0,0	-0,3	-0,3
B – Bestuur en Organisatie	Opgave programma B, stadsdelen en knelpunten nominaal	-15,6	3,6	4,0	4,0	4,0
Totaal		**-24,9**	**-5,5**	**-15,2**	**28,4**	**17,2**

Afwijkingen per programma

In deze voorjaarsnota verwerken we ook technische en gemeentebrede neutrale mutaties. Dit zijn mutaties zonder effect op het saldo van onze begroting. In tabel 6 maken we deze mutaties per programma inzichtelijk.

Een voorbeeld van een technische en gemeentebrede neutrale mutatie zijn de gerichte uitkeringen uit het gemeentefonds, de zogenaamde integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Deze uitkeringen worden door het rijk geoormerkt voor besteding met een bepaald doel of op een bepaald terrein. Deze inkomsten vertalen wij direct door naar de beleidsprogramma's voor besteding (hogere lasten). In dit voorbeeld leidt dit tot een verbetering van het saldo van programma A (waar de inkomsten uit het gemeentefonds worden verantwoord) en een verslechtering van het saldo van de beleidsprogramma's (waar het geld wordt uitgegeven). Per saldo is het effect nul.

Tabel 6. Technische en neutrale mutaties per programma

(bedragen x € 1 miljoen)	**2025**
Programma 1 – Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	381,6
Programma 2 – Openbare Ruimte, Groen, Water, Vervoer	-105,1
Programma 3 – Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	3,3
Programma 4 – Sport en Bewegen	0.9
Programma 5 – Onderwijs	3,0
Programma 6 – Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	15,1
Programma 7 – Sociale Zaken en Armoede Bestrijding	28,7
Programma 8 – Veiligheid	4,4
Programma A – Algemene Dekkingsmiddelen	-238,4
Programma B – Bestuur en Organisatie	-93,6
Totaal	**0,0**

Frictiekosten

Frictiekosten ontstaan wanneer het behalen van een structurele besparingsmaatregel gepaard gaat met kosten om deze besparing te realiseren. We streven ernaar frictiekosten altijd zo laag mogelijk te houden. Ook verwachten we van alle organisatieonderdelen dat zij zoveel mogelijk zelf dekking vinden voor frictiekosten. Wanneer dit niet mogelijk is, kan een beroep worden gedaan op de frictiekostenreserve.

In onderstaande tabel staan de voorgestelde onttrekkingen en toevoegingen die we in de Voorjaarsnota 2025 verwachten.

Tabel 7. Toevoegingen en onttrekkingen frictiekostenreserve (bedragen x € 1 miljoen)

Onderwerp	**2025**
Economische Zaken & Cultuur – Reorganisatie	0,3
Ontvlechting Waternet	3,4
Sport en Bewegen – Extern plaatsen sportotheek	0,2
Facilitair Bureau – Besparingsopgave ambtelijke huisvesting / Hybride werken	1,1
Personeel & Organisatie – Besparingsopgave ambtelijke huisvesting / Hybride werken	0,5
Personeel & Organisatie – Eigen Risicodragerschap	0,4
Personeel & Organisatie – Personeelsreductie reorganisatie	3,0
Personeel & Organisatie – Voorbereiding reorganisatie	1,0
Personeel & Organisatie – Kwaliteitsimpuls	1,5
Juridisch Bureau – Datagedreven werken	0,6
Besparingsopgave organisatie Samen Sterker uit de Crisis	0,2
Totaal	**12,2**

Op basis van de begrote toevoegingen en onttrekkingen in deze voorjaarsnota en de eerdere besluitvorming over de frictiekostenreserve ontstaat onderstaand verloop.

Tabel 8. Verloop frictiekostenreserve

Verloopstaat reserve frictiekosten *(bedragen x € 1 miljoen)*	**2025**
Beginsaldo (uit Jaarverslag 2024)	**15,5**
Dotaties	26,0
Aanvragen frictiekosten	12,2
Verwacht eindsaldo	**29,3**

2

Programma's

2

Programma's

2.1	Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	21
2.2	Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	37
2.3	Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	52
2.4	Sport en Bewegen	58
2.5	Onderwijs	61
2.6	Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	65
2.7	Sociale Zaken en Armoedebestrijding	76
2.8	Veiligheid	85
2.A	Algemene Dekkingsmiddelen	90
2.B	Bestuur en Organisatie	98

2.1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid

Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Saldo effecten voorjaarsnota**	**Saldo na voorjaarsnota**
Baten	1.075,6	809,8	121,7	931,4
Lasten	981,0	859,5	149,7	1.009,2
Saldo baten en lasten	**94,6**	**-49,7**	**-28,1**	**-77,8**
Onttrekking	322,3	789,5	38,3	827,9
Toevoeging	574,8	200,5	391,0	591,4
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-252,5**	**589,1**	**-352,6**	**236,5**
Totaal Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	**-157,9**	**539,4**	**-380,7**	**158,7**

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Saldo effecten voorjaarsnota**	**Saldo na voorjaarsnota**
Apparaatslasten	294,9	268,9	38,1	307,0

2.1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**3,7**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
Totaal lasten	**22,1**	**15,8**	**8,9**	**24,7**
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**2,3**	**2,3**
Gemeentefondsmiddelen Omgevingswet	-	-	2,3	2,3
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**0,8**	**0,8**
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	0,8	0,8
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**5,8**	**5,8**
Saldo baten en lasten	**-18,4**	**-15,8**	**-8,9**	**-24,7**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**5,7**	**2,2**	**0,8**	**3,0**
Diverse reserves	5,7	-	-	-
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	1,0	0,8	1,8
Reserve IJ-oeververbinding	-	1,2	-	1,2
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5,7**	**2,2**	**0,8**	**3,0**
Totaal	**-12,7**	**-13,6**	**-8,1**	**-21,7**

Mutaties baten

Er zijn geen afwijkingen op de baten.

Mutaties lasten

Autonome ontwikkelingen

Gemeentefondsmiddelen Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Naast eigen middelen ontvangen wij rijksbijdragen voor de bekostiging van de meerjarige transitiefase. Tot en met 2024 is er nog € 3,7 miljoen beschikbaar uit de reeds ontvangen middelen, deels afkomstig uit de meicirculaire 2024 (€ 2,3 miljoen) en deels uit de december-circulaire 2023 (€ 1,4 miljoen, zie toelichting bij programmaonderdeel 1.4). Wij stellen voor deze resterende middelen uit 2024, die geland zijn in het rekeningresultaat, via de Algemene reserve door te schuiven naar 2025. Daarmee maken wij de besteding van deze middelen in 2025 conform het bestedingsplan mogelijk.

Coalitieakkoord

Coalitiemiddelen gebiedsontwikkeling

We schuiven het niet-bestede deel van de begrote onttrekking aan de reserve coalitie-middelen voor gebiedsontwikkeling in 2024 door naar 2025. Dit verhoogt de lasten in 2025. Deze dekken we met een onttrekking uit de reserve coalitiemiddelen.

Budgetneutrale wijzigingen

De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe.
Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan.

Mutaties onttrekkingen

Totaal toevoegingen

Reserve coalitiemiddelen

Hogere onttrekking uit de reserve Coalitiemiddelen voor de middelen gebiedsontwikkeling. Zie ook de toelichting bij de lasten.

2.1.2 Grond

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**472,0**	**406,0**	**69,2**	**475,2**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**69,2**	**69,2**
Lasten				
Totaal lasten	**410,4**	**437,9**	**84,3**	**522,2**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**73,6**	**73,6**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**10,9**	**10,9**
Nominale ontwikkelingen	**-**	**-**	**-0,2**	**-0,2**
Saldo baten en lasten	**61,7**	**-31,9**	**-15,1**	**-47,0**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**112,8**	**123,1**	**-0,5**	**122,6**
Diverse reserves	112,8	-	-	-
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	3,4	-	3,4
Reserve Vereveningsfonds	-	72,8	-1,9	70,9
Stedelijke Bodemsanering en Nazorg	-	0,0	-	0,0
Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties	-	46,9	1,4	48,3
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**176,2**	**100,4**	**-4,2**	**96,2**
Diverse reserves	176,2	-	-	-
Reserve Vereveningsfonds	-	78,8	-9,4	69,4
Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties	-	21,6	5,2	26,8
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-63,4**	**22,7**	**3,7**	**26,4**
Totaal	**-1,8**	**-9,2**	**-11,4**	**-20,6**

Bij dit programmaonderdeel geven we voor de toelichting op saldo effecten in de voorjaarsnota eerst een uitleg over de methodiek. Programmaonderdeel 1.2 is in financieel administratief complex. Dit wordt veroorzaakt doordat een groot deel van de financiële stromen met balansposten wordt verrekend. Bovendien moeten de verrekeningen met de reserves, vanwege BBV-voorschriften, ook in de exploitatie verantwoord worden. In de overzichten lopen daarom zowel de inkomsten en uitgaven in de projecten als de dotaties en onttrekkingen aan de reserves door elkaar.

Programmaonderdeel 1.2 Grond betreft hoofdzakelijk de gebiedsontwikkeling. De kosten en opbrengsten van de gebiedsontwikkeling worden met de reserves (het Vereveningsfonds en reserve Zuidas) verrekend. Deze reserves vormen een gesloten systeem. Daarop zijn in dit programmaonderdeel twee uitzonderingen: de afdracht uit het Vereveningsfonds aan de algemene middelen en de autonome ontwikkelingen met betrekking tot de indexatievergoeding.

De financiële toelichtingen bij de tabellen in dit programma richten zich vanuit de verplichte verantwoordingseisen vooral op de afwijkingen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting en minder op de omvang van de bedragen. Om die reden geven we hier eerst inzicht in.

In 2025 verwachten we € 475,2 miljoen aan baten te realiseren. Dit bedrag bestaat uit opbrengsten in de grondexploitaties (€ 381,9 miljoen), winstnemingen (€ 53 miljoen). Daarnaast houden we rekening met erfpachtinkomsten (€ 17 miljoen) en rijksbijdragen die we inzetten voor woningbouwprojecten (€ 23 miljoen).

In 2025 verwachten we € 522,2 miljoen aan lasten te realiseren. Dit bedrag bestaat hoofdzakelijk uit kosten in de grondexploitaties en overige projecten (€ 566,7 miljoen). Daarnaast is een bedrag van -/- € 44,5 miljoen in de lasten opgenomen voor administratieve verrekeningen. Dit is nodig om de grondexploitaties saldoneutraal in de begroting op te nemen. Dit zijn geen uitgaven, maar verrekeningen met balansposten.

Elk jaar worden de ramingen van de gebiedsontwikkelingsprojecten van het Vereveningsfonds en Zuidas geactualiseerd in het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG). Deze actualisatie wordt bij de Voorjaarsnota en Begroting 2026

meerjarig verwerkt. In het MPG is een uitgebreidere toelichting op de actualisatie opgenomen. Daarnaast wordt ingegaan op de verwachte ontwikkeling van de reserves en de vereveningsruimte. De actualisatie heeft geen effect op de algemene middelen (saldoneutraal).

Zorgwekkend is dat we al een aantal jaar een zeer negatieve kasstroom hebben met de laagste opbrengsten sinds 2013. Om het Vereveningsfonds robuust te houden moet de kasstroom verbeteren. Dit jaar worden in het verleden opgebouwde risico-reserveringen aangesproken. Er is geen ruimte voor extra ambities of investeringen buiten de gebiedsontwikkeling.

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

- Gronduitgiften: doordat veel gronduitgiften uit voorgaande jaren zijn vertraagd, verwachten we meer inkomsten vanuit de gebiedsontwikkeling ten opzichte van eerdere ramingen (€ 56,0 miljoen). Dit is het gevolg van extra maatregelen en meer duidelijkheid over het beleid op middeldure huur. Meerjarig zien we juist dat de baten dalen omdat we nog geen verbeteringen zien in de marktomstandigheden en het effect van netcongestie. Netcongestie raakt vooral commerciële uitgiftes. Dit zijn veelal winstgevende plannen, waardoor de winstnemingen dalen (€ 10 miljoen).
- We zetten aanvullende rijksmiddelen in voor onder andere flexwoningen, mobiliteitspakketten en bovenplanse investeringen woningbouw (€ 23,2 miljoen). Deze subsidies hebben we in voorgaande jaren ontvangen en zijn opgenomen in een voorziening. We nemen deze baten administratief op wanneer wij (deels) aan de subsidievoorwaarden voldoen.

Mutaties lasten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- Administratieve verrekeningen: dit zijn geen uitgaven, maar betreffen verrekeningen van baten en lasten met balansposten (€ 46,2 miljoen).
- Gebiedsontwikkeling: we gaan meer investeren in de gebiedsontwikkeling (€ 24,0 miljoen). We stellen onze kasritmes bij, zetten rijksmiddelen in en doen een capaciteitsuitbreiding.
- Lerarencampus: Dit budget voegen we toe aan de reserve Vereveningsfonds (€ 3,4 miljoen). Dit bedrag is gebruikt voor compensatie van lagere inkomsten in de grondexploitatie. De resultaten van de grondexploitaties worden verrekend met de reserve.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budget-neutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan.

Nominale ontwikkelingen

Hogere lasten ter compensatie van nominale ontwikkelingen van lonen en prijzen.

Mutaties onttrekkingen

Totaal toevoegingen

Reserve Vereveningsfonds
We onttrekken minder omdat specifieke projecten zijn vertraagd (€ 3,7 miljoen). Hier staat tegenover dat we meer onttrekken door gestegen apparaatskosten (€ 1,8 miljoen).

Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties
We onttrekken meer voor het project Zuidasdok door vervroegde investeringen.

Mutaties toevoegingen

Totaal toevoegingen

Reserve vereveningsfonds
We verlagen de toevoeging doordat we minder winst kunnen nemen, omdat we opbrengsten in winstgevende plannen later ontvangen (€ 15 miljoen). Daarnaast verhogen we de toevoeging ter compensatie van lagere opbrengsten in de grond-exploitatie waar we de lerarencampus en de indexatie van de reserve met 2% (totaal € 5,5 miljoen).

Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties
We verhogen de toevoeging doordat we meer winst kunnen nemen, omdat we opbrengsten in winstgevende plannen eerder ontvangen.

2.1.3 Erfpacht

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**419,5**	**230,5**	**-**	**230,5**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
Totaal lasten	**234,1**	**53,3**	**1,7**	**55,0**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,9**	**0,9**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**0,8**	**0,8**
Saldo baten en lasten	**185,4**	**177,2**	**-1,7**	**175,5**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**165,3**	**545,9**	**27,6**	**573,5**
Diverse reserves	165,3	-	-	-
Reserve afkoopsommen erfpacht	-	98,0	-	98,0
Meerwaarde voortdurend	-	447,9	27,6	475,6
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**393,2**	**98,2**	**395,2**	**493,3**
Diverse reserves	393,2	-	-	-
Reserve afkoopsommen erfpacht	-	53,5	-	53,5
Meerwaarde voortdurend	-	44,7	-150,0	-105,3
Reserve Vermogensopbouw – deel erfpacht	-	-	545,2	545,2
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-227,9**	**447,7**	**-367,5**	**80,2**
Totaal	**-42,4**	**624,9**	**-369,2**	**255,7**

Bij dit programmaonderdeel geven we voor de toelichting op het saldo effecten voorjaarsnota eerst een uitleg over de methodiek. Ook in dit programmaonderdeel worden veel kosten en opbrengsten met de balans verrekend. Zo worden de ontvangen afkoopsommen uit het voortdurend stelsel toegevoegd aan de reserve Afkoopsommen. De ontvangen afkoopsommen uit de overstap naar het eeuwig-durende stelsel en de meerwaarde die we ontvangen op erfpachtwijzigingen in het voortdurende stelsel minus de kosten van de overstapregeling worden toegevoegd aan de reserve Vermogensopbouw.

Het erfpachtresultaat bestaat uit de canonopbrengsten, overige opbrengsten, beheer erfpachtstelsel, rentelasten en het project NISE. Het resultaat komt ten goede aan de algemene middelen.

Bijstelling van de canonopbrengsten, de afkoopsommen en de rentelasten zijn nog niet verwerkt in deze voorjaarsnota. Dit doen we bij de begroting 2026.

Mutaties lasten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- Apparaatslasten: we gaan de achterstanden die zijn ontstaan door de overstap-regeling inhalen. Hiervoor verhogen we onze lasten (€ 0,6 miljoen) en dekken deze uit de reserve Financiering Erfpachtgrond.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budget-neutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan.

Actualisatie kapitaallasten

De kapitaallasten worden geactualiseerd aan de hand van het investeringsportfolio.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Meerwaarde voortdurend
We onttrekken de meerwaarde uit de overstapregeling 2024 aan de reserve Financiering Erfpacht (€ 27 miljoen). Deze hevelen wij aanvullend over naar de reserve Vermogensopbouw, bovenop het bedrag dat al begroot was. Daarnaast onttrekken we aan deze reserve om de achterstanden voor de overstapregeling in te halen (€ 0,6 miljoen). Zie ook toelichting bij de lasten.

Mutaties toevoegingen

Totaal toevoegingen

Meerwaarde voortdurend
We voegen € 150 miljoen minder toe aan de reserve meerwaarde voortdurend, omdat we de ontvangen meerwaarde met ingang van 2025 toevoegen aan de reserve Vermogensopbouw.

Reserve Vermogensopbouw – deel erfpacht
We voegen € 545,2 miljoen toe aan de reserve Vermogensopbouw. Dit bestaat hoofdzakelijk uit meerwaarde die is ontstaan uit de overstapregeling. Daarnaast worden ook hogere canonopbrengsten en overige meerwaarde die ontstaat uit erfpachtwijzigingen toegevoegd aan deze reserve.

2.1.4 Bouwen en Wonen

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**66,5**	**85,4**	**25,6**	**111,0**
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**-0,9**	**-0,9**
Isolatieoffensief	-	-	-0,9	-0,9
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**26,5**	**26,5**
Lasten				
Totaal lasten	**176,2**	**188,6**	**38,6**	**227,3**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**1,0**	**1,8**
Frictieleegstand en schimmelaanpak	-	-	1,0	1,8
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**2,7**	**2,7**
Wet betaalbare huur	-	-	1,3	1,3
Gemeentefondsmiddelen Omgevingswet	-	-	1,4	1,4
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**0,7**	**0,7**
Woonruimteverdeling	-	-	1,0	1,0
Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029	-	-	-0,3	-0,3
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**0,6**	**0,6**
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	2,5	2,5
Isolatieoffensief	-	-	-1,9	-1,9
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**26,9**	**26,9**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**5,8**	**5,8**
Nominale ontwikkelingen	**-**	**-**	**1,3**	**1,3**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**-0,4**	**-0,4**
Saldo baten en lasten	**-109,7**	**-103,2**	**-13,0**	**-116,2**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**15,1**	**23,6**	**5,9**	**29,5**
Diverse reserves	15,1	-	-	-
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	12,7	1,6	14,3
Reserve Vereveningsfonds	-	-	0,8	0,8
Kwaliteitsimpuls Groen	-	0,9	-	0,9
Reserve Actieplan bouwstimulering	-	0,8	3,3	4,1
Reserve Corporatiebudget	-	9,2	0,3	9,4
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**0,6**	**0,3**	**-**	**0,3**
Diverse reserves	0,6	-	-	-
Reserve Wooncoöperatieven	-	0,3	-	0,3
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**14,5**	**23,4**	**5,9**	**29,3**
Totaal	**-95,2**	**-79,8**	**-7,1**	**-87,0**

Mutaties baten

Coalitieakkoord

Isolatieoffensief

We verschuiven een deel van de middelen voor het Isolatieoffensief via de reserve Coalitiemiddelen naar het volgende jaar.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- Opvang Oekraine: we begroten onze proces- en transitiekosten (€ 16,6 miljoen). Dit betreft de Rijksbijdrage van de Bekostigingsregeling Opvang Ontheemden Oekraïne. Zie ook de toelichting op de lasten.
- Flexprojecten: we begroten de Rijksbijdragen voor de flexprojecten (€ 2,5 miljoen). Zie ook de toelichting op de lasten.
- Volkshuisvestingsfonds Nieuw-West: betreft een Rijksbijdrage voor de maatschappelijke voorzieningen en projecten in de openbare ruimte van Nieuw-West (€ 5,4 miljoen). Zie ook de toelichting bij lasten.
- Indexatie leges: we verhogen de leges vergunningen stadsdelen met 3,3 procent om de kostenstijging als gevolg van stijgende lonen en prijzen op te vangen (€ 1,6 miljoen). De indexering van de legestarieven met 3,3% is opgenomen in de vastgestelde Legesverordening Amsterdam 2025. Het percentage is een gewogen gemiddelde van de loon- en prijsontwikkeling die in de begroting is verwerkt.

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Frictieleegstand en schimmelaanpak

We willen de impact van de OZB-verhoging voor woningcorporaties beperken en maken voor de komende jaren € 8 miljoen vrij. Zo compenseren we frictieleegstand bij woningcorporaties door actief bij te dragen aan de doorstroming van ouderen en zetten we extra in op de aanpak van schimmelproblematiek voor € 5 miljoen totaal, waarvan € 1 miljoen in 2025.

Autonome ontwikkelingen

Wet betaalbare huur

In verband met de invoering van de Wet betaalbare huur in 2024 zijn via het Gemeentefonds meerjarig middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie van- en het handhaven op de nieuwe wetgeving. De wet zorgt ervoor dat mensen een betaalbare huurwoning kunnen krijgen met een huurprijs die past bij de kwaliteit van de woning.

Gemeentefondsmiddelen Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Naast eigen middelen ontvangen wij Rijksbijdragen voor de bekostiging van de meerjarige transitiefase. Tot en met 2024 is er nog € 3,7 miljoen beschikbaar uit de reeds ontvangen middelen, deels afkomstig uit de decembercirculaire 2023 (€ 1,4 miljoen) en deels uit de meicirculaire 2024 (€ 2,3 miljoen, zie programmaonderdeel 1.1). Wij stellen voor deze resterende middelen uit 2024, die geland zijn in het rekeningresultaat, via de Algemene reserve door te schuiven naar 2025. Daarmee maken wij de besteding van deze middelen in 2025 conform het bestedingsplan mogelijk.

Mee- en tegenvallers

Woonruimteverdeling

De nieuwe woonruimteverdeling die per 16 januari 2023 van kracht is, beoogt ervoor te zorgen dat mensen die het hardst een nieuwe woning nodig hebben, een betere kans krijgen om een woning te vinden. Woningzoekenden hebben met het nieuwe systeem zelf invloed op hun slaagkansen door actief te zoeken en door situatie- en of startpunten aan te vragen. Op deze manier zijn zij zelf in staat om punten op te bouwen en hun positie op de ranglijst te verbeteren. Bij invoering van de nieuwe woonruimte-verdeling is besloten om de kosten niet meerjarig in de begroting op te nemen en zijn de kosten incidenteel gedekt. Met deze wijziging dekken wij de kosten voor 2025 incidenteel.

Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029

We actualiseren onze projecten vanuit de stadsverbetering.

Coalitieakkoord

Overheveling reserve coalitiemiddelen

We schuiven het niet-bestede deel van de begrote onttrekking aan de reserve coalitie-middelen in 2024 door naar 2025. Dit verhoogt de lasten in 2025. Dit betreffen onder andere de middelen voor de Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting (€ 1,1 miljoen) en de Integrale aanpak huisvesting kwetsbare groepen (€ 0,9 miljoen). Deze dekken we met een onttrekking uit de reserve coalitiemiddelen voor een totaal van € 2,5 miljoen.

Isolatieoffensief

We verschuiven een deel van de middelen voor het Isolatieoffensief via de reserve Coalitiemiddelen naar het volgende jaar. Dit komt voornamelijk omdat de aanpak energiearmoede verspreid wordt over meerdere jaren. Daarnaast worden de kosten voor de subsidie planvorming pas in latere jaren verantwoord en kent de aanpak op eengezinswoningen een langere aanlooptijd. Alle middelen die beschikbaar zijn voor het isolatieoffensief worden in latere jaren binnen het programma besteed. De dekking betreft deels Rijksbijdragen (€ 0,9 miljoen) en deels coalitiemiddelen (€ 1,0 miljoen).

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- Opvang Oekraine: we begroten onze proces- en transitiekosten (€ 16,6 miljoen). Deze worden gedekt door het Rijk via de Bekostigingsregeling Opvang Ontheemden Oekraïne, waarvan de baten zijn opgenomen. In 2025 blijven we actief zoeken naar en realiseren van opvanglocaties voor de middellange termijn. Voor het gebruiksklaar maken van deze panden maken we twee soorten kosten: proces- en transitiekosten. De gemeente maakt proceskosten voor het zoeken en realiseren van opvanglocaties via het Ontwikkel- en Bouwteam. Dit betreft kosten voor onderzoek, projectmanagement, ingenieursbureaus, stedenbouw en planologie. Transitiekosten omvatten onder meer de verbouwing van het (kantoor)pand ten behoeve van de opvang, het brandveilig maken van panden, verbeteren/toevoegen van installaties en realisatie van keukens en sanitaire voorzieningen en indien nodig het woonrijp maken van grond voor de opvang van Oekraïners.
- Flexprojecten: we begroten onze uitgaven op de flexprojecten (€ 5,2 miljoen). In 2024 liep de bouw van enkele projecten voor flexwoningen uit op de planning, waardoor de oplevering doorschuift naar 2025 en 1 project deels naar 2026. Hierdoor verschuiven ook de geplande tekorten naar 2025 en 2026. Verder verstrekt de gemeente per flexwoning een bijdrage aan de betrokken corporaties, die ook in de voorjaarsnota wordt verwerkt. Deze bijdrage wordt gedekt vanuit Rijksbijdragen (€ 2,5 miljoen) en de reserve Bouwstimulering (€ 2,7 miljoen).
- Volkshuisvestingsfonds Nieuw-West: het rijk heeft in 2023 € 27,1 miljoen aan subsidie beschikbaar gesteld voor het verbeteren van de leefbaarheid en de veiligheid in Nieuw West. De looptijd van de subsidie is 10 jaar. In 2025 zetten wij € 5,4 miljoen in voor maatschappelijke voorzieningen en projecten in de openbare ruimte.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijkingen lichten we niet toe, zolang het bedrag kleiner is dan € 1 miljoen. Onderstaande afwijking is groter dan € 1 miljoen:

De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe.

Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan.

Nominale ontwikkelingen

Capaciteit Zuidoost

We compenseren de uitvoering van de bestuursopdracht Zuidoost voor nominale ontwikkelingen.

Intertemporele compensatie

Lagere lasten door verschuivingen van middelen over de jaren.

Mutaties onttrekkingen

Totaal toevoegingen

Reserve coalitieakkoord middelen

Hogere onttrekking uit de reserve Coalitiemiddelen voor onder andere de middelen voor de Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting (€ 1,1 miljoen) en de Integrale aanpak huisvesting kwetsbare groepen (€ 0,9 miljoen). Daarnaast verlagen we de onttrekking voor het Isolatieoffensief omdat dit bedrag doorschuift naar 2026.

Bouwstimulering

Hogere onttrekking uit de reserve Bouwstimulering, deze wordt voornamelijk ingezet voor de bouw van flexprojecten en woonwagen locaties.

Overige reserves

Deze mutaties lichten we niet verder toe omdat deze kleiner zijn dan € 1 miljoen.

2.1.5 Vastgoed

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**83,3**	**76,8**	**12,4**	**89,2**
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**0,9**	**0,9**
Voorziening groot onderhoud	-	-	0,9	0,9
Eindejaarsmarge	**-**	**-**	**9,6**	**9,6**
Doorgeschoven verkoop van panden	-	-	9,6	9,6
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**1,9**	**1,9**
Lasten				
Totaal lasten	**64,6**	**62,8**	**5,4**	**68,3**
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**0,4**	**0,4**
Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijk Vastgoed	-	-	0,4	0,4
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**3,5**	**3,5**
Voorziening groot onderhoud	-	-	2,9	2,9
Impact OZB verhoging	-	-	0,6	0,6
Eindejaarsmarge	**-**	**-**	**1,4**	**1,4**
Doorgeschoven verkoop van panden	-	-	1,4	1,4
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,2**	**0,2**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**-0,0**	**-0,0**
Saldo baten en lasten	**18,7**	**14,0**	**7,0**	**21,0**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**3,7**	**50,1**	**-**	**50,1**
Diverse reserves	3,7	-	-	-
Financiering gemeentelijk vastgoed	-	50,1	-	50,1

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**2,7**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	2,7	-	-	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**1,0**	**50,1**	**-**	**50,1**
Totaal	**19,8**	**64,1**	**7,0**	**71,1**

Mutaties baten

Mee- en tegenvallers

Voorziening groot onderhoud

We indexeren onze huren. Deze gebruiken wij om de kosten van ons groot onderhoud gedeeltelijk te dekken, zie ook de lasten. Zie hiervoor ook de toelichting bij de lasten.

Eindejaarsmarge

Doorgeschoven verkoop van panden

In de Najaarsnota 2024 is aangekondigd dat de verkoop van diverse vastgoedpanden verschuift naar 2025. Dit had in 2024 een nadelig effect. In 2025 heeft het een positief effect.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Autonome ontwikkelingen

Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijk Vastgoed

Bij de Begroting 2025 is besloten de tarieven op de Onroerendezaakbelasting (OZB) te verhogen. Deze verhoging heeft ook effect op ons eigen vastgoed. Met als gevolg dat door de verhoging van de OZB een tekort ontstaat.

Mee- en tegenvallers

Voorziening groot onderhoud

De voorziening voor groot onderhoud moet jaarlijks toereikend worden aangevuld, zodat er voldoende middelen beschikbaar zijn om het groot onderhoud gedurende de komende 25 jaar uit te voeren. Eind 2024 heeft een herberekening plaatsgevonden die leidt tot een stijging van de jaarlijkse dotatie. Deze stijging kan slechts deels worden opgevangen door een indexatie van de huren (zie toelichting bij de baten).

Impact OZB verhoging

We dekken de extra OZB-lasten als gevolg van de waardestijging van het gemeentelijk vastgoed.

Eindejaarsmarge

Doorgeschoven verkoop van panden

In de Najaarsnota 2024 is aangekondigd dat de verkoop van diverse vastgoedpanden verschuift naar 2025 (zie ook de baten). Het grootste gedeelte van de daaraan gerelateerd lasten schuift ook door naar 2025. Dit had in 2024 een nadelig effect. In 2025 heeft het een positief effect.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

2.1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**20,7**	**0,9**	**14,3**	**15,3**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**14,3**	**14,3**
Lasten				
Totaal lasten	**63,5**	**90,5**	**10,1**	**100,5**
Ombuiging	**-**	**-**	**-5,0**	**-5,0**
Warmtenetten voor nieuwbouw	-	-	-2,1	-2,1
Warmtenetten in bestaande bouw	-	-	-0,2	-0,2
Netcongestie	-	-	-1,9	-1,9
Taakstelling programma 1	-	-	-0,8	-0,8
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**1,1**	**1,1**
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	1,3	1,3
Circulaire economie	-	-	-0,1	-0,1
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**14,4**	**14,4**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**-0,1**	**-0,1**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**-0,5**	**-0,5**
Saldo baten en lasten	**-42,8**	**-89,5**	**4,3**	**-85,3**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**19,6**	**44,7**	**4,5**	**49,1**
Diverse reserves	19,6	-	-	-
Reserve Klimaatfonds	-	14,2	1,5	15,7
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	27,0	1,1	28,1
Stedelijke Bodemsanering en Nazorg	-	3,4	1,8	5,3
Reserve duurzaamheidsfonds	-	0,1	-	0,1
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**2,1**	**1,7**	**-0,0**	**1,7**
Diverse reserves	2,1	-	-	-
Stedelijke Bodemsanering en Nazorg	-	1,3	-0,0	1,3
Reserve duurzaamheidsfonds	-	0,4	-	0,4
Saldo onttrekking en toevoeging	**17,5**	**43,0**	**4,5**	**47,5**
Totaal	**-25,2**	**-46,6**	**8,8**	**-37,8**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE): wij stellen onze begroting in 2025 bij voor de CDOKE-Rijksmiddelen (€ 11,5 miljoen. Deze zetten wij in om de klimaatambities (reductie CO_2-uitstoot 55 procent in 2030) gezamenlijk met de provincies en gemeenten te realiseren. Een deel van deze middelen wordt besteed aan luchtkwaliteit op programmaonderdeel 2.1 (€ 2,7 miljoen). Zie verder de toelichting bij de lasten.
- Bijdrage PAW: wij stellen middelen beschikbaar vanuit de resterende rijksmiddelen uit de specifieke uitkering "Proeftuinen Aardgasvrije Wijken" (PAW) (€ 3,2 miljoen). Deze wordt gebruikt voor een subsidie aan het coöperatieve warmtebedrijf Ketelhuis Wilhelmina Gasthuis (WG-terrein). Zie ook de toelichting bij de lasten.

Mutaties lasten

Ombuiging

Warmtenetten voor nieuwbouw
Het aantal verwachte aanbestedingen van concessies voor warmtenetten in nieuwbouw is naar beneden bijgesteld ten opzichte van de begroting voor 2024. Deze incidentele besparing is het gevolg van twee factoren: de uitdagende marktsituatie, vooruitlopend op de oprichting van een publiek warmtebedrijf, en de vertraging in de gebiedsontwikkeling. De ontwikkelingen op het gebied van warmte zijn momenteel zeer groot. De effecten van de nieuwe koers voor warmte op de exploitatie van het warmtebedrijf zijn nog onbekend, evenals de ontwikkelingen rondom nationale wetgeving. Daarom is ervoor gekozen om de vrijval incidenteel te laten plaatsvinden.

Warmtenetten in bestaande bouw
Het aantal projecten dat vanuit warmte bestaande bouw (WBB) wordt uitgevoerd, gebeurt met een lager tempo dan voorzien. Wij stellen daarom voor dit bedrag vrij te laten vallen. De ontwikkelingen op het gebied van warmte zijn momenteel zeer groot. De effecten van de nieuwe koers Warmte op de exploitatie van WBB zijn nog onbekend, evenals de ontwikkelingen rondom nationale wetgeving. Daarom is ervoor gekozen om de vrijval incidenteel te laten plaatsvinden.

Netcongestie
In het programma Energievoorziening Amsterdam (EVA) zijn we voor tempo van projecten mede afhankelijk van de netbeheerder(s); welke kampen met capaciteitsproblemen en achterblijvende realisatie. De gezamenlijke planningen zijn ten opzichte van 2024 realistischer en robuuster geworden met als gevolg dat (oorspronkelijk een hoge piek van) werkzaamheden worden uitgesmeerd over meerdere jaren. Hierdoor voorzien wij in 2025 een incidentele besparing.

Taakstelling programma 1
We bezuinigen op het programma. Deze gaan wij de komende periode uitwerken.

Coalitieakkoord

Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen:
We schuiven het niet-bestede deel van de begrote onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen voor zonne-energie (€ 0,7 miljoen) en klimaat en energie (€ 0,5 miljoen) in 2024 door naar 2025. Daarmee verhogen wij onze budgetten in 2025. Deze dekken we met een onttrekking uit de reserve coalitiemiddelen.

Circulaire economie:
In 2024 is € 0,1 miljoen meer uitgegeven op dit onderdeel dan begroot. Hierop passen wij onze begroting aan.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE): wij stellen onze begroting in 2025 bij voor de CDOKE-Rijksmiddelen (€ 8,6 miljoen. Deze regeling is bedoeld om gemeenten en provincies te ondersteunen bij het versterken van hun interne organisatie voor het uitvoeren van klimaat- en energietaken.
- Subsidie WG-terrein: wij stellen middelen beschikbaar voor een subsidie aan het coöperatieve warmtebedrijf Ketelhuis Wilhelmina Gasthuis (WG-terrein) zoals vastgesteld door de raad in december 2024 (€ 4,7 miljoen). Deze dekken wij deels uit de resterende middelen Proeftuinen Aardgasvrije Wijken voor € 3,2 miljoen (zie ook de toelichting bij de baten) en het Klimaatfonds (€ 1,5 miljoen).
- Bodemsaneringsprojecten: We verhogen de lasten bij het beheer en nazorg van bodemsaneringsprojecten, omdat er meer saneringswerkzaamheden worden uitgevoerd bij grondexploitatie projecten en nazorgprojecten (€ 1,4 miljoen). De lasten worden gedekt door de reserve Bodemsanering en Nazorg en uitkeringen van het Rijk.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Intertemporele compensatie

Lagere lasten door verschuivingen van middelen over de jaren.

Mutaties onttrekkingen

Totaal toevoegingen

Reserve klimaatfonds
Hogere onttrekking uit de reserve Klimaatfonds voor de subsidie WG-terrein.
Zie ook de toelichting bij de lasten.

Reserve coalitiemiddelen 22-26
Hogere onttrekking uit de reserve Coalitiemiddelen voor zonne-energie en klimaat en energie.

Stedelijke bodemsanering en nazorg
Hogere onttrekking uit de reserve Bodemsanering voor het beheer en nazorg van bodemsaneringsprojecten, zie ook de toelichting bij de lasten.

2.1.7 Begraafplaatsen en Crematoria

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**9,7**	**10,1**	**0,1**	**10,2**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,1**	**0,1**
Lasten				
Totaal lasten	**10,2**	**10,6**	**0,6**	**11,3**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,1**	**0,1**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**0,6**	**0,6**
Saldo baten en lasten	**-0,5**	**-0,5**	**-0,5**	**-1,1**
Saldo onttrekking en toevoeging	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-0,5**	**-0,5**	**-0,5**	**-1,1**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

2.2 Openbare Ruimte, Water, Groen, Vervoer

Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen, Vervoer

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Saldo effecten voorjaarsnota**	**Saldo na voorjaarsnota**
Baten	645,3	681,8	-11,2	670,6
Lasten	1.310,4	1.412,8	41,4	1.454,2
Saldo baten en lasten	**-665,0**	**-730,9**	**-52,7**	**-783,6**
Onttrekking	212,6	233,4	137,8	226,7
Toevoeging	161,3	17,0	-3,6	13,4
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**51,3**	**216,3**	**141,4**	**357,7**
Totaal Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen, Vervoer	**-613,8**	**-514,6**	**89,0**	**-425,7**

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Saldo effecten voorjaarsnota**	**Saldo na voorjaarsnota**
Apparaatslasten	286,2	218,1	36,4	254,5

2.2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**72,8**	**53,3**	**0,6**	**53,9**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,6**	**0,6**
Lasten				
Totaal lasten	**246,9**	**258,5**	**25,5**	**283,9**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**0,7**	**0,7**
Klachtbehandeling parkeerboetes	-	-	0,7	0,7
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**7,8**	**7,8**
Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijk Vastgoed	-	-	0,5	0,5
Aanpassing vergunningensysteem en parkeerautomaten	-	-	2,4	2,4
Handhaving en uitbreiding bankkosten parkeren	-	-	0,6	0,6
Gebiedsuitbreiding parkeren	-	-	2,3	2,3
Handhavingscontract	-	-	1,3	1,3
Organisatieverandering uitbreiding parkeren	-	-	0,6	0,6
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**0,1**	**0,1**
Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029	-	-	1,1	1,1
Aanbesteding parkeerbeheerdiensten	-	-	0,7	0,7
Vergroening Westerpark	-	-	-0,3	-0,3
Dagelijks onderhoud Amsterdamse Bos	-	-	-0,4	-0,4
Dagelijks onderhoud Groen	-	-	-0,8	-0,8
Formatiekrimp	-	-	-0,1	-0,1

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Eindejaarsmarge	**-**	**-**	**-10,9**	**-10,9**
Eindejaarsmarge programma 2	-	-	2,2	2,2
Eindejaarsmarge Stadsverbetering	-	-	-13,1	-13,1
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**1,5**	**1,5**
Coalitiemiddelen Luchtkwaliteit	-	-	1,5	1,5
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**3,3**	**3,3**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**4,2**	**4,2**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**18,8**	**18,8**
Saldo baten en lasten	**-174,0**	**-205,2**	**-24,8**	**-230,0**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**13,6**	**208,5**	**139,8**	**348,3**
Diverse reserves	13,6	-	-	-
Reserve Laadinfra	-	3,0	-	3,0
Leidseplein	-	1,8	-	1,8
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	2,0	1,5	3,5
Kwaliteitsimpuls Groen	-	0,6	-	0,6
Reserve Programma Stadsbehoud	-	3,7	-3,7	-
Zuidelijke IJ-oevers (POR)	-	0,2	-	0,2
Reserve Achterstallig onderhoud, Infrastructuur, Openbare Ruimte en Groen	-	1,3	4,3	5,6
FR activa met maatschappelijk nut	-	188,1	-7,1	181,0
Reserve Schaalsprong	-	4,7	50,0	54,7
Reserve Sprong o/h IJ	-	3,1	94,8	97,9

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**132,1**	**12,0**	**-**	**12,0**
Diverse reserves	132,1	-	-	-
Infrastructuur, Openbare ruimte en groen	-	-	-	-
Reserve Schaalsprong	-	12,0	-	12,0
Saldo onttrekking en toevoeging	**-118,5**	**196,5**	**139,8**	**336,3**
Totaal	**-292,5**	**-8,7**	**115,0**	**106,2**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten.

De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe.

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Klachtbehandeling parkeerboetes

Wij stellen incidentele middelen beschikbaar voor het bemensen van de loketten voor klachtenafhandeling parkeerboetes.

Autonome ontwikkelingen

Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijk Vastgoed

Door de stijging van het tarief en een hogere WOZ-waarde van parkeerobjecten in ons bezit, neemt de OZB die wij afdragen toe.

Aanpassing vergunningensysteem en parkeerautomaten

Wij werken aan verbeteringen van het vergunningensysteem en de parkeerautomaten. De functionaliteiten van het systeem worden verbeterd zodat het minder foutgevoelig wordt en gebruiksvriendelijker. Daarnaast zijn aanpassingen nodig aan de parkeerautomaten (hardware en software). We verhogen de begroting om deze aanpassingen te realiseren voor:

1. Extra personeel voor de aansturing van wijzigingen in vergunningensysteem en parkeerautomaten
2. Inzet voor aanpassingen parkeerautomaten
3. Aanpassen van het vergunningensysteem
4. werkzaamheden voor advies en onderzoek

Handhaving en uitbreiding bankkosten parkeren

Wij investeren in een uitbreiding van het parkeerareaal in de stad. Dat betekent dat parkeeropbrengsten uit naheffingsaanslagen (naar aanleiding van handhaving) en belparkeren ook stijgen. Daardoor maakt de gemeente extra kosten, zowel voor de verwerking van aanslagen als de verwerking van betalingen.

Gebiedsuitbreiding parkeren

In deelprojecten wordt het gebied voor betaald parkeren verder uitgebreid.
De implementatie van de uitbreiding is onvoldoende begroot. Activiteiten betreffen bijvoorbeeld markering van parkeervakken, bebording plaatsen, aanwezige blauwe lijnen verwijderen en algehele communicatie. Daarnaast worden bewoners met bepaalde rechten gehoord en eventueel gecompenseerd.

Handhavingscontract
Wij investeren in de uitbreiding van het parkeergebied betaald parkeren in de stad. In verband met uitbreiding betaald parkeren breiden de werkzaamheden voor de handhaving (met scanauto's). Het handhavingscontract wordt geïndexeerd met de consumenten prijs index voor private beveiliging. Deze index was in 2025 hoger dan de index (de nominale). Wij verhogen daarom de begrote lasten met dit verschil.

Organisatieverandering uitbreiding parkeren
Wij investeren in de stad. Door de uitbreiding van het parkeergebied waar betaald parkeren geldt, en het nieuwe handhavingscontract, groeit ook onze organisatie mee om ook in de toekomst in staat blijven om de handhaving, klachtenafhandeling en verwerking van de parkeeropbrengsten goed uit te voeren. Daarmee leveren wij de parkeerdienstverlening die burgers en bedrijven van ons verwachten.

Voorziening Sociaal Plan Cition
In 2024 is de voorziening Sociaal Plan Cition vervallen. In de begroting staan nog twee onttrekkingen aan deze voorziening. Deze komen te vervallen.

Mee- en tegenvallers

Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029
Wij wijzigen de bestedingsplannen voor een aantal projecten binnen het programma Stadsverbetering. Bij de Voorjaarsnota 2025 is het bestedingsplan van programma Stadsverbetering geactualiseerd ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025-2028. Dit heeft geleid tot een aanpassing van het budget in 2025. De mutaties zijn over de verschillende boekjaren neutraal, omdat het programma Stadsverbetering een gesloten systeem is waar geprogrammeerd wordt over meerdere jaren (2025-2029).

Aanbesteding parkeerbeheerdiensten
Door te kiezen voor een hoger social return percentage dan volgens het gemeentelijk beleid, namelijk ongeveer 65% in plaats van 5%, verwachten wij meerkosten bij de aanbesteding parkeerbeheerdiensten voor garages, stallingen en terreinen.

Vergroening Westerpark
Wij verlagen incidenteel het budget van het programma Stadsverbetering ten gunste van Stadsbehoud voor het vergroenen van het Westerpark. Dit is een budgetverschuiving van programmaonderdeel 2.1 naar 2.6. Per saldo is het effect gemeentebreed neutraal.

Dagelijks onderhoud Amsterdamse Bos
Wij verlagen structureel het budget van het programma Stadsverbetering ten gunste van Stadsbehoud voor het beheer en onderhoud van het Amsterdamse Bos. Dit is een budgetverschuiving van programmaonderdeel 2.1 naar 2.6. Per saldo is het effect gemeentebreed neutraal.

Dagelijks onderhoud groen
Wij verlagen structureel het budget van het programma Stadsverbetering ten gunste van Stadsbehoud voor de contracten voor dagelijks beheer om de prijsstijgingen met € 1,0 miljoen te compenseren. Hiermee komen we tegemoet aan de wens van de Stadsdelen om extra middelen beschikbaar te stellen tegen het 'ontgroenen'. Dit is een budgetverschuiving van programmaonderdeel 2.1 naar 2.6. Per saldo is het effect gemeentebreed neutraal.

Formatiekrimp
Wij vullen de taakstelling vanuit het datagedreven werken en passende aanpak structureel in door het budget voor programmaonderdeel 2.1 te verlagen. Deze besparing is gekoppeld aan de frictiekosten 2024.

Eindejaarsmarge

Eindejaarsmarge programma 2
Wij vullen de positieve taakstelling vanuit het jaarrekeningresultaat 2024 voor programma 2 in door het budget voor programmaonderdeel 2.1 te verhogen.

Eindejaarsmarge Stadsverbetering
Wij vullen de negatieve taakstelling vanuit het jaarrekeningresultaat 2024 voor het deel Stadsverbetering in door het meerjarige programmabudget voor Stadsverbetering te verlagen. Dit geldt zowel voor programmaonderdeel 2.1 als voor 2.2.

Coalitieakkoord

Coalitiemiddelen luchtkwaliteit
In 2024 zijn niet alle coalitiemiddelen luchtkwaliteit uitgegeven. Wij besteden deze middelen in 2025 en onttrekken daarom dit bedrag uit de reserve Coalitieakkoord. Door deze onttrekking stijgen de lasten in 2025.

Begrotingsbijstellingen

Intertemporele compensatie Stadsverbetering
Wij verschuiven de middelen over de jaren binnen het programma Stadsverbetering. De aanleiding hiervoor is onder andere een hoge bijdrage die geprogrammeerd staat voor fietsparkeren Stationseiland en die onderdeel uitmaakt van het totale bestedingsplan. Dit betreft een eenmalige bijdrage die is geprogrammeerd in 2025 en de reden waarom wij via een intertemporele mutatie budget verschuiven van latere jaren naar 2025.

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten.

Klimaatakkoordmiddelen 2025
Door het Rijk zijn met ingang van 2023 voor een periode van drie jaar middelen toegekend voor de uitvoering van het Klimaatakkoord. Door het Rijk is binnen de specifieke uitkering een bijdrage opgenomen voor de zero emissie zones. Dit bedrag is eveneens toegewezen aan de uitstootvrije mobiliteit. Wij verhogen hiermee de lasten met€ 2,7 miljoen.

Bijdrage parkeren aan handhaving ten behoeve van vereniging van eigenaren (VvE's):
Bij handhaving van het bestaande beleid stijgen de kosten 20% van onze bijdragen aan VvE's. Door actiever op te treden verwachten wij dat per jaar de lasten minder hard stijgen. Hiertegenover worden de verwachte hogere parkeeropbrengsten dan in de begroting opgenomen ter dekking ingezet (€ 1,5 miljoen).

De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen.

De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan.

De begroting van het programma Stadsverbetering wordt volgens het nieuwe bestedingsplan aangepast. Dit leidt tot hogere lasten in 2025.

De afwijking kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe.

Mutaties onttrekkingen

Intertemporele compensatie

Hogere/lagere lasten door verschuivingen van middelen over de jaren.

Totaal onttrekkingen

Reserve Coalitiemiddelen 22-26
De middelen het coalitieakkoord ontvangen om uitstootvrije mobiliteit te stimuleren zetten wij in door onder andere financiële ondersteuning, vouchers en- of inruilacties beschikbaar te stellen aan Amsterdammers. Dit wordt gedekt door een hogere onttrekking uit de reserve Coalitiemiddelen.

Reserve programma Stadsbehoud
De reserve Stadsbehoud is opgeheven. Daarom corrigeren wij de begrote onttrekking van deze reserve. Als gevolg vindt er dus ook geen vrijval plaats en kennen we de vrijgevallen middelen niet toe aan de middelen Stadsbehoud in programmaonderdeel 2.4. Dit leidt tot een lagere onttrekking in 2.1 en lagere lasten in 2.4.

Reserve Achterstallig onderhoud, infrastructuur, openbare ruimte en groen
De reserve Achterstallig onderhoud is opgeheven. Daarom corrigeren wij de begrote onttrekking van deze reserve. Dit leidt tot een hogere onttrekking in programmaonderdeel 2.1 en hogere lasten in 2.4.

Financieringsreserve activa met maatschappelijk nut
De vrijval van de financieringsreserve wordt verlaagd om de eindstand na vrijval op nul te laten uitkomen.

Reserve Schaalsprong
De middelen uit de reserve Schaalsprong brengen wij over naar de reserve vermogensopbouw – deel overige activa als interne bijdrage voor verduurzaming Onderwijshuisvesting, de renovatie van het Bijlmerparktheater en een nieuwe theaterfunctie in Zuidoost.

Reserve Sprong over het IJ
Wij laten de projectreserve Sprong over het IJ vrijvallen. De middelen uit deze reserve voegen wij toe aan de reserve vermogensopbouw – deel overige activa als interne bijdrage voor de Oostbrug.

2.2.2 Openbaar Vervoer

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**21,9**	**65,9**	**0,1**	**66,0**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,1**	**0,1**
Lasten				
Totaal lasten	**68,8**	**133,0**	**-3,1**	**129,9**
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**-4,8**	**-4,8**
Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029	-	-	-4,5	-4,5
Vergroening Westerpark	-	-	-0,1	-0,1
Dagelijks onderhoud Amsterdamse Bos	-	-	-0,1	-0,1
Dagelijks onderhoud Groen	-	-	-0,2	-0,2
Eindejaarsmarge	**-**	**-**	**-2,8**	**-2,8**
Eindejaarsmarge Stadsverbetering	-	-	-2,8	-2,8
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,1**	**0,1**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**0,5**	**0,5**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**4,0**	**4,0**
Saldo baten en lasten	**-46,9**	**-67,0**	**3,1**	**-63,9**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**0,6**	**2,4**	**-**	**2,4**
Diverse reserves	0,6	-	-	-
Reguliere vervanging IJveren	-	2,4	-	2,4
Saldo onttrekking en toevoeging	**0,6**	**2,4**	**-**	**2,4**
Totaal	**-46,3**	**-64,6**	**3,1**	**-61,5**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Mee- en tegenvallers

Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029

Bij de Voorjaarsnota 2025 is het bestedingsplan van programma Stadsverbetering geactualiseerd ten op zichte van de meerjarenbegroting 2025-2028. Dit heeft geleid tot een aanpassing van het budget in 2025. De mutaties zijn over de verschillende boekjaren neutraal, omdat het programma Stadsverbetering een gesloten systeem is waar geprogrammeerd wordt over meerdere jaren (2025-2029).

Vergroening Westerpark

Wij verlagen incidenteel het budget van het programma Stadsverbetering ten gunste van Stadsbehoud voor het vergroenen van het Westerpark. Dit is een budgetverschuiving van programmaonderdeel 2.2 naar 2.6. Per saldo is het effect gemeentebreed neutraal.

Dagelijks onderhoud Amsterdamse Bos

Wij verlagen structureel het budget van het programma Stadsverbetering ten gunste van Stadsbehoud voor het beheer en onderhoud van het Amsterdamse Bos. Dit is een budgetverschuiving van programmaonderdeel 2.2 naar 2.6. Per saldo is het effect gemeentebreed neutraal.

Dagelijks onderhoud groen
Wij verlagen structureel het budget van het programma Stadsverbetering ten gunste van Stadsbehoud voor de contracten voor dagelijks beheer om de prijsstijgingen met € 1,0 miljoen te compenseren. Hiermee komen we tegemoet aan de wens van de Stadsdelen om extra middelen beschikbaar te stellen tegen het 'ontgroenen'. Dit is een budgetverschuiving van programmaonderdeel 2.2 naar 2.6. Per saldo is het effect gemeentebreed neutraal.

Intertemporele compensatie Stadsverbetering
Wij verschuiven de middelen over de jaren binnen het programma Stadsverbetering.

Eindejaarsmarge Stadsverbetering
Wij vullen de negatieve taakstelling vanuit het jaarrekeningresultaat 2024 voor het deel Stadsverbetering in door het programmabudget voor Stadsverbetering te verlagen.

Begrotingsbijstellingen
Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Budgetneutrale wijzigingen
Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma’s, programmaonderdelen of doelen. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Intertemporele compensatie
Hogere/lagere lasten door verschuivingen van middelen over de jaren.

2.2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**215,0**	**215,3**	**0,4**	**215,7**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,4**	**0,4**
Lasten				
Totaal lasten	**291,1**	**268,4**	**3,3**	**271,7**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**-4,6**	**-4,6**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**7,9**	**7,9**
Saldo baten en lasten	**-76,1**	**-53,1**	**-2,9**	**-56,0**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**46,8**	**6,6**	**-3,7**	**2,9**
Diverse reserves	46,8	-	-	-
Egalisatiereserve afval	-	3,7	-3,7	-
Verevening onroerend goed	-	2,9	-	2,9
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**3,3**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	3,3	-	-	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**43,6**	**6,6**	**-3,7**	**2,9**
Totaal	**-32,5**	**-46,5**	**-6,6**	**-53,1**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten.

Egalisatiereserve afval

In 2024 is de egalisatiereserve Afval opgeheven. De nog begrote onttrekking aan deze reserve wordt daarom verwijderd. Daarvoor komt een onttrekking aan de egalisatie-voorziening Afvalstoffenheffing voor in de plaats (€ 5,0 miljoen).

De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe.

Budgetneutrale wijzigingen

De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan.
Verder zijn er neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen.

De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties onttrekkingen

Totaal toevoegingen

Egalisatiereserve Afval

Wij stellen de begrote onttrekking aan de egalisatiereserve afval bij naar nul, omdat deze reserve in 2024 is opgeheven en omgezet in een voorziening. De onttrekking aan de reserve was voor € 3,7 miljoen opgenomen in programmaonderdeel 2.3 en voor € 1,3 miljoen in programmaonderdeel 2.4. De onttrekking aan de voorziening die daarvoor in de plaats komt is voor het gehele bedrag van € 5 miljoen opgenomen in programmaonderdeel 2.3. Zie ook toelichting op de lasten.

2.2.4 Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**50,9**	**40,5**	**0,2**	**40,7**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**-0,7**	**-0,7**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**0,9**	**0,9**
Lasten				
Totaal lasten	**292,1**	**309,6**	**13,0**	**322,6**
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**1,1**	**1,1**
Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029	-	-	1,1	1,1
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**2,6**	**2,6**
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	0,4	0,4
Inpassen hogere energielasten dagelijks onderhoud	-	-	-	-
Aanpak achterstallig onderhoud	-	-	2,2	2,2
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**-3,7**	**-3,7**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**12,1**	**12,1**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**0.9**	**0.9**
Saldo baten en lasten	**-241,2**	**-269,1**	**12,9**	**-281,9**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**95,3**	**10,2**	**1,4**	**11,6**
Diverse reserves	95,3	-	-	-
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	8,7	2,8	11,4
Kwaliteitsimpuls Groen	-	0,2	-	0,2
Egalisatiereserve afval	-	1,4	-1,4	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**95,3**	**10,2**	**1,4**	**11,6**
Totaal	**-145,9**	**-258,8**	**-11,4**	**-270,3**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten.

Regiodeal ZaanIJ Groen en Meedoen
Wij wijzigen de verdeling van de rijksmiddelen voor de Regiodeal over de jaren 2025 tot en met 2027 op basis van de capaciteit en andere lopende projecten. Zie ook toelichting op de lasten (€ 1,2 miljoen).
De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Mee- en tegenvallers

Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029
Bij de Voorjaarsnota 2025 is het bestedingsplan van programma Stadsverbetering geactualiseerd ten op zichte van de meerjarenbegroting 2025-2028. Dit heeft geleid tot een aanpassing van het budget in 2025. De mutaties zijn over de verschillende boekjaren neutraal, omdat het programma Stadsverbetering een gesloten systeem is waar geprogrammeerd wordt over meerdere jaren (2025-2029).

Coalitiemiddelen

Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen
Wij verhogen de begroting voor de Masterplannen Aanpak Noord en klimaatadaptatie, met het in 2024 niet uitgegeven bedrag. Deze lasten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen.

Inpassen hogere energielasten dagelijks onderhoud
Wij verhogen de begrote lasten voor drinkwater en elektra vanwege de onvermijdelijke stijging van de tarieven, en vangen deze kostenstijging op binnen de bestaande budgetten. Dit doen we door het budget voor dagelijks beheer en onderhoud te verlagen, waarmee we invulling geven aan de besparingsopgave.

Aanpak achterstallig onderhoud
Wij pakken achterstallig onderhoud aan door herstelwerkzaamheden bij voetpaden, verhardingen, asfalt opbrekingen en onderdoorgangen en diverse werkzaamheden voor civiele constructies verder uit te breiden. Daarnaast gaan wij extra speeltuinen schoonmaken. Hiermee willen wij de nadruk leggen op het actief gebruik van de openbare ruimte en het verhogen van de veiligheid van de gebruikers. Dekking vindt plaats vanuit de reserve coalitiemiddelen.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- Vrijval reserve Stadsbehoud: Wij verlagen de begrote lasten in van het programma Stadsbehoud, omdat de reserve Stadsbehoud in onderdeel 2.1 is opgeheven. Hierdoor vindt er geen vrijval meer plaats. Dit leidt tot lagere lasten in dat onderdeel en een lagere onttrekking uit 2.1 (€ 3,7 miljoen).
- Regiodeal ZaanIJ Groen en Meedoen: Wij wijzigen de verdeling van de rijksmiddelen voor de Regiodeal over de jaren 2025 tot en met 2027 op basis van de capaciteit en andere lopende projecten. Zie ook toelichting op de baten (€ 1,2 miljoen).
- Vrijval reserve Achterstallig Onderhoud en doorschuif middelen Stadsbehoud: Wij laten de resterende middelen in de reserve Achterstallig onderhoud vrijvallen door opheffing van de reserve. De resterende middelen voegen wij toe aan programma Stadsbehoud, zodat deze conform bestemming kunnen worden benut (€ 1,0 miljoen).

De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- Wij begroten de overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, niet langer in programma B. Met deze mutatie voldoen we als gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan (€ 11,0 miljoen).
- Wij passen de begroting van het programma Stadsbehoud aan. Als gevolg hiervan komen er meer middelen beschikbaar voor onderhoud van Civiele constructies nat (€ 1,2 miljoen).

De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe.

Intertemporele compensatie

De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Reserve Coalitiemiddelen 2022-2026
Wij verhogen de onttrekking aan de reserve Coalitiemiddelen voor masterplannen en klimaatadaptatie. Zie toelichting op de lasten.

Egalisatiereserve afval
Wij stellen de begrote onttrekking aan de egalisatiereserve afval bij naar nul, omdat deze reserve in 2024 is opgeheven en omgezet in een voorziening.

2.2.5 Water

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**6,2**	**4,2**	**0,4**	**4,6**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**0,4**	**0,4**
Lasten				
Totaal lasten	**60,0**	**52,0**	**1,3**	**53,3**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**0,5**	**0,5**
Nieuw passagiersvaartbeleid	-	-	0,5	0,5
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**-0,2**	**-0,2**
Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029	-	-	-0,2	-0,2
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**-**	**-**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**1,0**	**1,0**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**-0,0**	**-0,0**
Saldo baten en lasten	**-53,8**	**-47,8**	**-0,9**	**-48,7**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**25,2**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	25,2	-	-	-
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**1,0**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	1,0	-	-	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**24,2**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-29,6**	**-47,8**	**-0,9**	**-48,7**

Mutaties baten

Budgetneutrale wijzigingen

De afwijkingen kleiner dan 1 miljoen lichten wij niet verder toe.

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Nieuw passagiersvaartbeleid

Wij maken kosten voor onderzoek en projectorganisatie ten behoeve van de onderbouwing van een nieuw beleid passagiersvaart.

Mee- en tegenvallers

Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029

Wij wijzigen het bestedingsplan voor het project Da Costakade Oost binnen het programma Stadsverbetering.

Dekking nieuw passagiersvaartbeleid

Er is dekking beschikbaar voor de vorming van het nieuwe passagiersvaartbeleid.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen.

Intertemporele compensatie

Lagere lasten door verschuivingen van middelen over de jaren.

2.2.6 Groen en Dierenwelzijn

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**4,4**	**3,8**	**0,7**	**4,6**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,7**	**0,7**
Lasten				
Totaal lasten	**112,6**	**107,9**	**11,4**	**119,3**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**0,5**	**0,5**
Erfgoed Deal	-	-	0,5	0,5
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**0,0**	**0,0**
Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijk Vastgoed	-	-	0,0	0,0
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**4,2**	**4,2**
Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029	-	-	2,3	2,3
Vergroening Westerpark	-	-	0,4	0,4
Dagelijks onderhoud Amsterdamse Bos	-	-	0,5	0,5
Dagelijks onderhoud Groen	-	-	1,0	1,0
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**0,2**	**0,2**
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	0,2	0,2
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,7**	**0,7**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**5,8**	**5,8**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**-0,1**	**-0,1**
Saldo baten en lasten	**-108,3**	**-104,1**	**-10,6**	**-114,8**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**31,1**	**5,6**	**0,2**	**5,8**
Diverse reserves	31,1	-	-	-
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	4,4	0,2	4,6
Kwaliteitsimpuls Groen	-	1,3	-	1,3
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**0,1**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	0,1	-	-	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**31,0**	**5,6**	**0,2**	**5,8**
Totaal	**-77,3**	**-98,5**	**-10,4**	**-108,9**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Erfgoed deal

In de Decembercirculaire 2024 zijn middelen voor Erfgoed deal beschikbaar gesteld met als doel de relatie tussen erfgoed en de inrichting van de leefomgeving te versterken. Deze middelen worden conform toekenning aan Artis besteed.

Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijk Vastgoed

Door de stijging van het tarief en een hogere WOZ-waarde van objecten in ons bezit, neemt de OZB die wij afdragen voor het Amsterdamse Bos toe.

Mee- en tegenvallers

Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029

Bij de Voorjaarsnota 2025 is het bestedingsplan van programma Stadsverbetering geactualiseerd ten op zichte van de meerjarenbegroting 2025-2028. Dit heeft geleid tot een aanpassing van het budget in 2025. De mutaties zijn over de verschillende boekjaren neutraal, omdat het programma Stadsverbetering een gesloten systeem is waar geprogrammeerd wordt over meerdere jaren (2025-2029).

Vergroening Westerpark
Wij verhogen de incidentele middelen voor het vergroenen van het Westerpark als onderdeel van het bestedingsplan Stadsverbetering. Dit is een budgetverschuiving van de programmaonderdelen 2.1 en 2.2 naar 2.6. Per saldo is het effect gemeentebreed neutraal.

Dagelijks onderhoud Amsterdamse Bos
Wij verhogen de structurele middelen voor het beheer en onderhoud van het Amsterdamse Bos als onderdeel van het bestedingsplan Stadsverbetering. Dit is een budgetverschuiving van de programmaonderdelen 2.1 en 2.2 naar 2.6. Per saldo is het effect gemeentebreed neutraal.

Dagelijks onderhoud Groen
Wij verhogen de structurele middelen voor de contracten voor dagelijks beheer om de prijsstijgingen met € 1,0 miljoen te compenseren als onderdeel van het bestedingsplan Stadsverbetering. Hiermee komen we tegemoet aan de wens van de Stadsdelen om extra middelen beschikbaar te stellen tegen het 'ontgroenen'. Dit is een budgetverschuiving van de programmaonderdelen 2.1 en 2.2 naar 2.6. Per saldo is het effect gemeentebreed neutraal.

Coalitieakkoord
Inzet coalitiemiddelen
In 2024 hebben we de coalitiemiddelen voor Voedselstrategie, Noodfonds en Masterplannen Aanpak Noord niet geheel uitgegeven. De beoogde inzet gaan wij in 2025 realiseren, deze lasten worden gedekt door een onttrekking uit de reserve coalitiemiddelen.

Begrotingsbijstellingen
Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Budgetneutrale wijzigingen
Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:
- *Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029:*
  Wij hebben het deel van de begrote lasten voor Groengelden wat niet in 2024 is uitgegeven overgeheveld naar 2025. Deze overheveling wordt gedekt vanuit de middelen uit het programma Stadsverbetering (€ 2,6 miljoen).
- *Decentrale overhead naar programma's:*
  Wij begroten de overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, niet langer in programma B. Met deze mutatie voldoen we als gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan (€ 2,0 miljoen).

De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe.

Intertemporele compensatie
Lagere lasten door verschuivingen van middelen over de jaren.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen
Reserve Coalitiemiddelen 22-26
Wij onttrekken meer aan de reserve Coalitiemiddelen. Zie toelichting op de lasten.

2.2.7 Riool en drinkwater

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**274,1**	**298,8**	**-13,6**	**285,2**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**-13,6**	**-13,6**
Lasten				
Totaal lasten	**238,8**	**283,4**	**-10,1**	**273,3**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**-10,1**	**-10,1**
Saldo baten en lasten	**35,3**	**15,3**	**-3,5**	**11,9**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**-**	**0,1**	**-**	**0,1**
Reserve egalisatie drinkwatertarieven Waternet	-	0,1	-	0,1
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**24,9**	**5,0**	**-3,6**	**1,4**
Diverse reserves	24,9	-	-	-
Reserve egalisatie drinkwatertarieven Waternet	-	5,0	-3,6	1,4
Saldo onttrekking en toevoeging	**-24,9**	**-4,9**	**3,6**	**-1,3**
Totaal	**10,4**	**10,4**	**0,1**	**10,6**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- Baten uit drinkwater: Wij passen de drinkwaterinkomsten aan omdat wij een deel van het positieve resultaat van 2023, conform drinkwaterwet, in de drinkwatertarieven van 2025 verwerken en daarnaast vanwege een structurele verlaging van de kosten (€ 12,6 miljoen).
- Baten rioolheffing: Wij verlagen de baten uit rioolheffing als gevolg van een actualisatie van de exploitatielasten (€ 1,0 miljoen).

Mutaties lasten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- Lasten voor de drinkwatertaak: Wij maken lagere kosten voor chemicaliën en energie en structurele onderbesteding inzet personeel (€ 9,0 miljoen).
- Lasten voor de rioolheffing: Ondanks de hogere energiekosten rioolgemalen, maken wij minder kosten voor onder andere grondwaterzorg Wij passen de begroting met de actualisatie van deze ontwikkelingen in de exploitatielasten (€ 1,2 miljoen).

De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe.

Mutaties toevoegingen

Egalisatiereserve drinkwatertarieven

Lagere toevoeging aan de Egalisatiereserve drinkwatertarieven, omdat wij een deel van het positieve resultaat van 2023, conform drinkwaterwet, in de drinkwatertarieven van 2025 verwerken in samenhang met de lagere kosten in structurele onderbesteding.

2.3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed

Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Saldo effecten voorjaarsnota**	**Saldo na voorjaarsnota**
Baten	26,9	23,4	3,5	26,9
Lasten	262,7	267,1	16,6	283,7
Saldo baten en lasten	**-235,8**	**-243,7**	**-13,1**	**-256,8**
Onttrekking	19,7	25,5	10,3	35,7
Toevoeging	6,5	0,2	7,6	7,8
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**13,2**	**25,3**	**2,7**	**28,0**
Totaal Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	**-222,6**	**-218,4**	**-10,4**	**-228,8**

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Saldo effecten voorjaarsnota**	**Saldo na voorjaarsnota**
Apparaatslasten	30,2	24,5	3,7	28,1

2.3.1 Economie en Innovatie

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**24,1**	**22,0**	**1,5**	**23,5**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**1,5**	**1,5**
Lasten				
Totaal lasten	**72,5**	**70,8**	**8,6**	**79,5**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**0,3**	**0,3**
Promotiebudget cultuur en initiatieven	-	-	0,3	0,3
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**2,6**	**2,6**
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	1,0	1,0
Steunpakket energiekosten	-	-	0,8	0,8
Actualisatie bestedingsplannen	-	-	0,8	0,8
Eindejaarsmarge	**-**	**-**	**0,2**	**0,2**
Inzet eindejaarsmarge programma 3	-	-	0,2	0,2
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**2,2**	**2,2**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**2,5**	**2,5**
Nominale ontwikkelingen	**-**	**-**	**0,3**	**0,3**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**0,4**	**0,4**
Saldo baten en lasten	**-48,5**	**-48,8**	**-7,1**	**-56,0**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**14,9**	**18,0**	**8,3**	**26,3**
Diverse reserves	14,9	-	-	-
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	4,4	2,6	7,0
Verevening onroerend goed	-	0,1	3,0	3,1
Promotiefonds cultuur & stadsinitiatieven	-	0,2	0,3	0,5
Reserve Economische Structuur en Arbeidsmarktversterking	-	1,3	2,4	3,7
Financieringsreserve ROM InWest	-	12,0	-	12,0
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**4,2**	**0,2**	**7,6**	**7,8**
Diverse reserves	4,2	-	-	-
Verevening onroerend goed	-	-	7,6	7,6
Promotiefonds cultuur &stadsinitiatieven	-	0,2	-	0,2
Saldo onttrekking en toevoeging	**10,7**	**17,8**	**0,7**	**18,5**
Totaal	**-37,8**	**-31,0**	**-6,5**	**-37,5**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

We actualiseren de Subsidieregeling Economische structuur- en arbeidsmarktversterking 2025 (SESA 2025). Deze regeling wordt grotendeels gedekt uit de reserve Economische Structuur- en Arbeidsmarktversterking.

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Promotiebudget cultuur en initiatieven

De resterende middelen uit de reserve Amsterdams Promotiefonds voor Cultuur en Stadsinitiatieven van € 0,3 miljoen vallen vrij ten gunste van de meerjarenbegroting. Hiermee zorgen we dat Amsterdam voldoet aan het lopende contract.

Coalitieakkoordmiddelen
In 2025 zetten wij coalitieakkoordmiddelen in die in 2024 niet zijn besteed.
Die zetten wij in voor de vijf economische opgaven uit de Economische Uitvoeringsagenda 2023-2026. Voor gestegen energieprijzen leveren wij noodsteun aan het Midden- en Kleinbedrijf. Hiervoor gebruiken wij advies- en fixteams. Daarnaast hebben wij de bestedingsplannen van de opgaven geactualiseerd.

Eindejaarsmarge
Deels vullen wij de positieve Eindejaarsmarge vanuit het Jaarrekeningresultaat 2024 in voor de opgaven binnen programma onderdeel 3.1. Daartoe wordt het budget voor dit onderdeel verhoogt in 2025. Zie voor verdere invulling van de Eindejaarsmarge programma onderdeel 3.2.

Begrotingsbijstellingen
De hogere lasten komen met name door het actualiseren van de Subsidieregeling Economische structuur- en arbeidsmarktversterking 2025 (SESA 2025).

Budgetneutrale wijzigingen
De hogere lasten komen met name door een beleidswijziging voor decentrale overhead. De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan.

Verder zijn dit neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Nominale ontwikkelingen
Hogere lasten ter compensatie van nominale ontwikkelingen van lonen en prijzen.

Intertemporele compensatie
Hogere lasten door verschuivingen van middelen over de jaren.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen
Reserve Coalitieakkoordmiddelen
Hogere onttrekking uit de reserve coalitieakkoordmiddelen. Dit komt door het overhevelen van niet bestede middelen 2024 naar 2025. Daarnaast hebben wij bestedingsplannen geactualiseerd en verlenen wij noodsteun voor gestegen energieprijzen.

Verevening onroerend goed
Hogere onttrekking aan de reserve verevening onroerend goed. Deze middelen worden overgeheveld van programma 8: Veiligheid, naar programma 3. Het bestedingsdoel van de reserve past beter bij het doel van programma 3.

Reserve Economische Structuur- en Arbeidsmarktversterking (ESA)
Vrijval van de reserve ESA. Dit zijn middelen uit de vorige coalitieperiode.

Overige mutaties lichten we niet verder toe omdat deze kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Mutaties toevoegingen

Totaal toevoegingen
Verevening onroerend goed
Hogere toevoeging aan de reserve verevening onroerend goed. Dit is onderdeel van de verheveling van middelen van programma 8: Veiligheid, naar programma 3. Daarnaast zijn de vrijgevallen middelen uit de ESA reserve toegevoegd aan deze reserve.

2.3.2 Kunst en Cultuur

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**2,8**	**1,3**	**2,0**	**3,3**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**2,0**	**2,0**
Lasten				
Totaal lasten	**185,8**	**191,7**	**6,8**	**198,5**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**2,4**	**2,4**
Monument Gastarbeiders	-	-	0,4	0,4
Haalbaarheidsstudie Cultuurgebouw Noord	-	-	0,5	0,5
Compensatie bezuinigingen Rijk op Kunst en Cultuur	-	-	1,5	1,5
Eindejaarsmarge	**-**	**-**	**0,3**	**0,3**
Inzet eindejaarsmarge programma 3	-	-	0,3	0,3
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**0,9**	**0,9**
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	0,9	0,9
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**3,2**	**3,2**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**0,2**	**0,2**
Saldo baten en lasten	**-183,0**	**-190,4**	**-4,8**	**-195,2**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**4,8**	**7,5**	**2,0**	**9,5**
Diverse reserves	4,8	-	-	-
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	3,6	0,9	4,5
Reserve Economische structuurversterking	-	0,1	-	0,1
Egalisatiereserve Kunstenplan	-	3,7	1,2	4,9
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**2,3**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	2,3	-	-	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**2,5**	**7,5**	**2,0**	**9,5**
Totaal	**-180,5**	**-183,0**	**-2,8**	**-185,8**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Het betreft hier een Specifieke Uitkering van het Rijk die wij voor het Slavernijmuseum ontvangen.

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Monument Gastarbeiders

Voor de verdere uitwerking van het initiatiefvoorstel van de Gemeenteraad, uitvoering van participatie en de eerste stappen in relatie tot ontwerp en de eerste stappen tot realisatie van het monument voor gastarbeiders stellen wij voor 2025 middelen beschikbaar. Zo creëren we letterlijk ruimte voor het verleden, heden en toekomst van een belangrijke groep Amsterdammers en hun blijvende impact op de stad.

Haalbaarheidsstudie Cultuurgebouw Noord

We stellen middelen beschikbaar voor een haalbaarheidsstudie in 2025 van de totstandkoming van een nieuw cultuurgebouw met een cluster van voorzieningen op het Buikslotermeerplein. Hiermee zetten we een volgende stap in de inhaalslag voor culturele voorzieningen in Noord.

Compensatie bezuinigingen Rijk op Kunst en Cultuur
Onevenredig veel Amsterdamse instellingen zijn met ingang van de periode 2025-2028 hun landelijke subsidie van de Rijkscultuurfondsen misgelopen. Wij compenseren deze bezuinigingen in 2025. Daarnaast wordt bezuinigd op internationalisering en staat de lokale infrastructuur onder druk. Wij compenseren het wegvallen van Rijksmiddelen in 2025-2026.

Eindejaarsmarge
De eindejaarsmarge 2024 bestemmen wij voor de capaciteit die nodig is om de inhaalslagen van culturele voorzieningen in Noord, Zuidoost en Nieuw-West verder voort te zetten.

Coalitieakkoord
Wij verschuiven coalitiemiddelen door naar 2025, waaronder voor Broedplaatsen. Naar verwachting zullen een aantal projecten van Broedplaatsen die in 2024 vertraging hebben opgelopen in 2025 in uitvoering komen.

Begrotingsbijstellingen
De lasten nemen met name toe door:
- De oprichting en start van de nieuwe stichting voor het Nationaal Slavernijmuseum. Hiervoor ontvangen wij een SPUK van het Rijk.
- Het Kunstenplan 2025-2028 zoals einde 2024 is vastgesteld door de Gemeenteraad. Hier staat een even grote onttrekking aan de reserve Kunstenplan tegenover.

Budget neutrale wijzigingen
De hogere lasten komen met name door een beleidswijziging voor decentrale overhead. De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan.

Verder zijn dit neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen
Reserve Coalitiemiddelen 22-26
Hogere onttrekking uit de reserve coalitiemiddelen doordat een deel van de coalitiemiddelen is overgeheveld van 2024 naar 2025.

Egalisatiereserve Kunstenplan
Hogere onttrekking uit de egalisatiereserve Kunstenplan voor het Kunstenplan 2025-2028 zoals vastgesteld in de gemeenteraad in december 2024.

2.3.3 Erfgoed

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**0,1**	**0,2**	**-**	**0,2**
Lasten				
Totaal lasten	**4,4**	**4,6**	**1,1**	**5,7**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**0,5**	**0,5**
Archeologisch onderzoek Oude Kerk	-	-	0,5	0,5
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**0,6**	**0,6**
Saldo baten en lasten	**-4,3**	**-4,4**	**-1,1**	**-5,6**
Saldo onttrekking en toevoeging	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-4,3**	**-4,4**	**-1,1**	**-5,6**

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Archeologisch onderzoek Oude Kerk

We zetten extra middelen in voor archeologisch en bouwhistorisch onderzoek in het kader van het (funderings-) herstel van de Oude Kerk.

Budgetneutrale wijzigingen

De hogere lasten komen met name door een beleidswijziging voor decentrale overhead. De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan.

Verder zijn dit neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

2.4 Sport en Bewegen

Programma 4 Sport en Bewegen

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Baten	34,5	28,4	0,7	29,1
Lasten	101,8	99,5	3,4	102,8
Saldo baten en lasten	**-67,3**	**-71,1**	**-2,7**	**-73,8**
Onttrekking	1,3	6,2	0,0	6,2
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,3**	**6,2**	**0,0**	**6,2**
Totaal Programma 4 Sport en Bewegen	**-66,0**	**-64,9**	**-2,7**	**-67,6**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Apparaatslasten	30,8	24,2	3,2	27,4

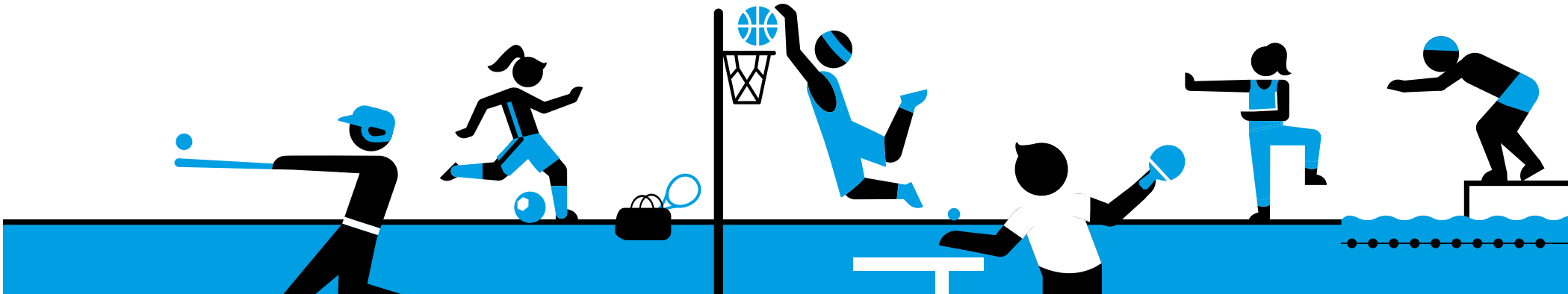

2.4.1 Sport en Bewegen

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**34,5**	**28,4**	**0,7**	**29,1**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,7**	**0,7**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
Totaal lasten	**101,8**	**99,5**	**3,4**	**102,8**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**1,5**	**1,5**
Exploitatietekort oplossen met besparingsopties	-	-	-	-
Energiekosten	-	-	1,5	1,5
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**0,2**	**0,2**
Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijk Vastgoed	-	-	0,2	0,2
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,7**	**0,7**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**0,8**	**0,8**
Nominale ontwikkelingen	**-**	**-**	**0,1**	**0,1**
Saldo baten en lasten	**-67,3**	**-71,1**	**-2,7**	**-73,8**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**1,3**	**6,2**	**-**	**6,2**
Diverse reserve	1,3	-	-	-
Financieringsreserve sportaccommodaties	-	5,3	-	5,3
Reserve sportevenementen	-	0,9	-	0,9
Saldo onttrekking en toevoeging	**1,3**	**6,2**	**-**	**6,2**
Totaal	**-66,0**	**-64,9**	**-2,7**	**-67,6**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Energiekosten

In de Voorjaarsnota 2023 en daaropvolgende uitwerkingen in de begroting is voor de jaren 2023 en 2024 besloten het energielastentekort van de gemeente eigen sport-accommodaties te dekken uit de incidentele ruimte van de afgelopen jaren. Het wegvallen van deze aanvulling zorgt in 2025 voor een tekort van € 1,5 miljoen ten opzichte van de begrote € 2,3 miljoen voor energie.

Autonome ontwikkelingen

Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijk Vastgoed

Door de gestegen OZB tarieven stijgen de lasten van sportaccommodaties in eigendom van Sport en Bewegen.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Budgetneutrale wijzigingen

De volgende mutaties zijn groter dan € 1 miljoen:

Overhead programma B
De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe.
Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan (€ 2,3 miljoen).

Wijziging Stadsdelen
De begroting van elk stadsdeel is aangesloten aan de door het dagelijks bestuur vastgestelde subsidieplafond sociale basis. (- € 1,2 miljoen).

Budgetneutrale Formatiecorrectie Sport en Bos
Dit betreft de uitwerking van een kleinschalige reorganisatie tot de nieuwe afdeling Sport en Bewegen. Hiermee formaliseren we de structurele financiering van de formatie van € 1,3 miljoen.

2.5 Onderwijs

Programma 5 Onderwijs

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Baten	61,3	62,2	8,3	70,5
Lasten	325,0	334,6	18,2	352,8
Saldo baten en lasten	**-263,7**	**-272,5**	**-9,8**	**-282,3**
Onttrekking	5,6	6,6	1,0	7,6
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**5,6**	**6,6**	**1,0**	**7,6**
Totaal Programma 5 Onderwijs	**-258,0**	**-265,8**	**-8,8**	**-274,7**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Apparaatslasten	40,0	38,0	2,7	40,7

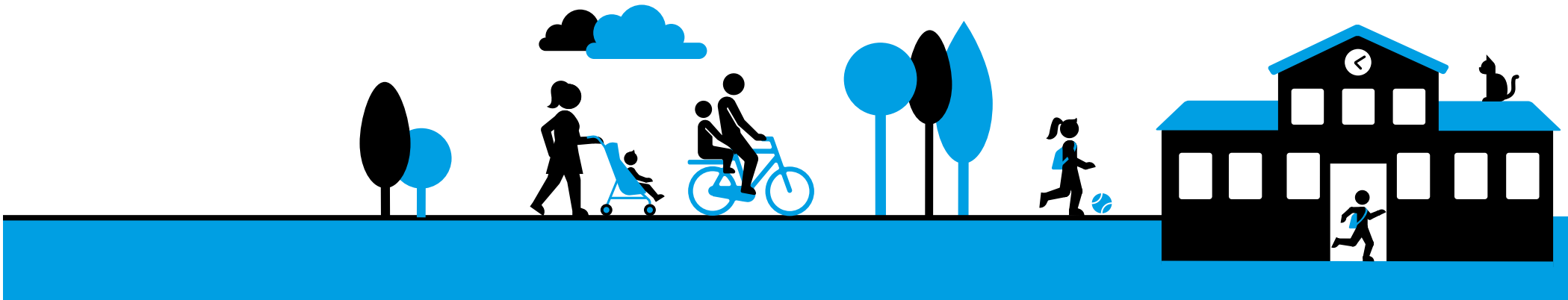

2.5.1 Onderwijs

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**61,3**	**62,2**	**8,3**	**70,5**
Ombuiging	**-**	**-**	**1,5**	**1,5**
Balanspost Onderwijsachterstanden beleid	-	-	1,5	1,5
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**6,9**	**6,9**
Lasten				
Totaal lasten	**325,0**	**334,6**	**18,2**	**352,8**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**1,8**	**1,8**
Nieuwe initiatieven 2025	-	-	1,5	1,5
Gezonde schoollunches	-	-	0,3	0,3
Ombuiging	**-**	**-**	**-3,3**	**-3,3**
Taakstelling Onderwijs 2025	-	-	-2,6	-2,6
Invulling taakstelling onderwijssubsidies	-	-	-0,7	-0,7
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**4,1**	**4,1**
Zorgplicht Bibliotheken	-	-	2,7	2,7
Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijk Vastgoed	-	-	0,8	0,8
Doeluitkering kinderopvang	-	-	0,5	0,5
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**4,2**	**4,2**
Stopzetten Decentralisatie Uitkering Jeugd	-	-	4,2	4,2
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**1,0**	**1,0**
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	1,0	1,0
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**6,9**	**6,9**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**3,0**	**3,0**
Nominale ontwikkelingen	**-**	**-**	**0,5**	**0,5**
Saldo baten en lasten	**-263,7**	**-272,5**	**-9,8**	**-282,3**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**5,6**	**6,6**	**1,0**	**7,6**
Diverse reserves	5,6	-	-	-
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	6,6	1,0	7,6
Saldo onttrekking en toevoeging	**5,6**	**6,6**	**1,0**	**7,6**
Totaal	**-258,0**	**-265,8**	**-8,8**	**-274,7**

Mutaties baten

Balanspost Onderwijsachterstanden beleid

Middelen van de balanspost Onderwijsachterstanden beleid worden in 2025 ingezet voor financiering van de initiatieven Zorgstructuur VVE (€ 0,9 miljoen), Passend Onderwijs (€ 0,3 miljoen) en Liefde voor Lezen (€ 0,3 miljoen). Dit is ook terug te zien in de toelichting op de lasten, bij '*Onderwijs, Liefde voor lezen en zorgstructuur VVE.*'

Begrotingsbijstellingen

Dit betreft extra baten, met name vanuit de Regiodeal voor Zuidoost (€ 1,8 miljoen) en uit 2024 doorgeschoven middelen van de SPUK Kansrijke wijken, voor Nieuw-West en Zuidoost (€ 3,9 miljoen). Dit is ook terug te zien in de toelichting op de lasten en is per saldo neutraal.

Gezonde schoollunches

Ondanks de teruglopende rijksmiddelen zetten we de gezonde schoollunches voort.

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Nieuwe Initiatieven 2025

De lasten worden verhoogd, voor de volgende initiatieven:

- Zorgstructuur VVE: Om alle kinderen een goede start te bieden, zetten we in op een zorgstructuur in de kinderopvang (€ 0,9 miljoen).
- Passend Onderwijs: Om iedere Amsterdammer de kans te geven zich te ontwikkelen werken we aan passend onderwijs, door inclusieve groepen op te zetten voor jonge kinderen die nu thuis zitten, mede door wachtlijsten voor jeugdzorg en/of speciaal onderwijs (€0,3 miljoen).
- Voor het behalen van de doelstelling van het programma Liefde voor lezen zetten we extra in op communicatie (€0,15 miljoen). Daarnaast bieden we leraren een gratis OBA lidmaatschap aan, conform de bibliotheekvisie en raadsinformatiebrief Liefde voor lezen (€0,15 miljoen).

Gezonde schoollunches

Ondanks de teruglopende rijksmiddelen zetten wij de gezonde schoollunches voort.

Ombuiging

Taakstelling Onderwijs 2025

In de begroting is een taakstelling opgenomen. Deze taakstelling wordt gedurende het jaar ingevuld.

Invulling taakstelling onderwijssubsidies

We geven invulling aan een besparingsopdracht op de subsidies vanuit de Verordening op het lokaal onderwijsbeleid Amsterdam (VloA). Dit doen we door de nominale compensatie op subsidies niet toe te passen op de individuele subsidies, maar in te zetten op deze besparingsopdracht.

Autonome ontwikkelingen

Zorgplicht bibliotheken

In de Septembercirculaire 2024 is een bijdrage opgenomen voor de zorgplicht van gemeenten voor bibliotheken als opvolger van de SPUK bibliotheken.

Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijk Vastgoed

We verhogen de begrote OZB-lasten voor schoolgebouwen in verband met de verhoogde onroerendezaakbelasting.

Doeluitkering Kinderopvang

In de Septembercirculaire 2024 zijn additionele middelen opgenomen voor kinderopvang met een Sociaal Medische Indicatie en toezicht en handhaving kinderopvang.

Mee- en tegenvallers

Stopzetten Decentralisatie Uitkering Jeugd

De decentralisatie uitkering Jeugd is vanuit het Rijk stopgezet. Een deel van deze tegenvaller vangt programma 7 op (€ 1,2 miljoen), omdat dit deel van deze uitkering daar wordt ingezet. Het restant (€ 3 miljoen) zorgt voor de taakstelling, welke is toegelicht onder ‘taakstelling Onderwijs 2025’.

Coalitieakkoord

Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen

Voor verschillende initiatieven zijn coalitieakkoordmiddelen die in 2024 niet zijn gebruikt, doorgeschoven naar 2025. Dit betreft High Dosage Tutoring (€ 0,5 miljoen), schoolveiligheid (€ 0,2 miloen), aanpak Noord (€ 0,2 miljoen) en gezonde schoollunches (€ 0,1 miljoen).

Begrotingsbijstellingen

Dit betreft extra lasten, met name vanuit de Regiodeal voor Zuidoost (€ 1,8 miljoen) en uit 2024 doorgeschoven middelen vanuit de SPUK Kansrijke wijken, voor Nieuw-West en Zuidsoost (€ 3,9 miljoen). Dit is ook terug te zien in de toelichting op de baten en is per saldo neutraal.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit betreft grotendeels de overheveling van de kosten voor overhead naar het programma (€ 2,8 miljoen): de overhead van directies die werkzaam zijn op de programma’s, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van Programma B naar de overige programma’s gaan.

Nominale ontwikkelingen

Hogere lasten ter compensatie van nominale ontwikkelingen van lonen en prijzen.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Reserve Coalitieakkoord middelen

Hogere onttrekking door het doorschuiven van middelen vanuit 2024 voor High Dosage Tutoring, schoolveiligheid, aanpak Noord en gezonde schoollunches.

2.6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit

Programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Saldo effecten voorjaarsnota**	**Saldo na voorjaarsnota**
Baten	133,8	96,1	23,0	119,1
Lasten	1.342,7	1.345,0	52,6	1.397,6
Saldo baten en lasten	**-1.208,9**	**-1.248,9**	**-29,6**	**-1.278,5**
Onttrekking	22,0	34,5	11,8	46,3
Toevoeging	13,9	7,3	0,0	7,3
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**8,0**	**27,2**	**11,8**	**39,0**
Totaal Programma 6 Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit	**-1.200,9**	**-1.221,8**	**-17,8**	**-1.239,5**

(bedragen x € 1 miljoen)	**Jaarverslag 2024**	**Begroting 2025**	**Saldo effecten voorjaarsnota**	**Saldo na voorjaarsnota**
Apparaatslasten	190,4	176,2	32,5	208,6

2.6.1 Basisvoorzieningen

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**86,5**	**69,6**	**12,6**	**82,2**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**11,9**	**11,9**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**0,8**	**0,8**
Lasten				
Totaal lasten	**306,2**	**307,8**	**42,5**	**350,3**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**2,0**	**2,0**
Nominale compensatie Sociale basis	-	-	1,4	1,4
Nominaal zorg naar sociale basis	-	-	0,6	0,6
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**0,4**	**0,4**
Social labs	-	-	0,4	0,4
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**-0,2**	**-0,2**
Actualisatie Wmo voorzieningen	-	-	-0,2	-0,2
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**0,5**	**0,5**
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	0,5	0,5
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**14,0**	**14,0**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**25,9**	**25,9**
Saldo baten en lasten	**-219,7**	**-238,2**	**-29,9**	**-268,1**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**5,4**	**6,4**	**0,8**	**7,1**
Diverse reserves	5,4	-	-	-
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	2,5	0,8	3,3
Amsterdams Invest.fonds maatschappelijk	-	0,2	-	0,2
Egalisatiereserve Jeugd	-	0,1	-	0,1
Reserve Kinderopvangtoeslagaffaire	-	1,1	-	1,1
Reserve Streeklaboratoria	-	2,5	-	2,5
Saldo onttrekking en toevoeging	**5,4**	**6,4**	**0,8**	**7,1**
Totaal	**-214,3**	**-231,9**	**-29,2**	**-261,0**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten.

- De subsidieaanvragen zijn gehonoreerd voor onder andere het Versnellingsprogramma informatie-uitwisseling Patiënt & Professional en de uitvoering/afbouw van corona (€ 9,7 miljoen).
- Binnen de Regiodeal zijn middelen toegekend voor het Masterplan Zuidoost. De gemeentelijke bijdrage bedraagt € 4,0 miljoen binnen een rijksbijdrage van € 20 miljoen. Hiermee worden verbeteringen in gezondheid, veiligheid en kansen gerealiseerd in de periode 2025-2028. De lasten stijgen evenredig mee (€ 1,0 miljoen in 2025).

Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1,0 miljoen.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Nominale compensatie Sociale Basis

We verhogen de nominale compensatie voor externe aanbieders in de sociale basis, omdat de huidige vergoeding niet toereikend is in verhouding tot inflatie en loonstijgingen. De compensatie verschilt nu ook per aanbieder. We zetten stappen richting een uniforme systematiek. Voor tranche 2025 verhogen we de compensatie van 1,9% naar 3,7%. Hiermee trekken we de compensatie in de sociale basis gelijk met de vergoede loon- en prijscompensatie in de domeinen zorg en opvang. Dit kost in totaal € 2 miljoen per jaar, waarvan € 1,4 miljoen wordt gedekt vanuit de algemene middelen.

Nominaal zorg naar sociale basis

We verhogen de nominale compensatie voor externe aanbieders in de sociale basis van 1,9% naar 3,7% (zie hierboven). Dit kost in totaal € 2 miljoen per jaar, waarvan € 0,6 miljoen wordt gedekt binnen het programma.

Autonome ontwikkelingen

Social labs

Met het project Social labs versterken we de veerkracht en weerbaarheid van jongeren in kwetsbare omgevingen. In 2024 zijn gemeentefondsmiddelen voor de Social labs ten onrechte vrijgevallen in de algemene middelen. Dat herstellen we in deze voorjaarsnota, zodat de uitvoering van het project zonder verdere vertraging kan worden voortgezet.

Mee- en tegenvallers

Actualisatie Wmo-voorzienignen

We stellen de prognoses bij voor de individuele Wmo-voorzieningen. Dit heeft de meeste gevolgen in programma-onderdeel 6.3, en wordt daar uitgebreider toegelicht.

Coalitieakkoord

Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen

Een deel van de niet-bestede coalitiemiddelen in 2024 voor de masterpannen Nieuw-West en de Aanpak Noord schuiven we door naar 2025. Hierdoor nemen de lasten in 2025 toe.

We verschuiven budget voor de Aanpak Noord van 2026 naar 2025 omdat de werkzaamheden eerder worden uitgevoerd dan gepland.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten:

- De subsidieaanvragen zijn gehonoreerd voor onder andere het Versnellingsprogramma informatie-uitwisseling Patiënt & Professional en de uitvoering/afbouw van corona (€ 9,7 miljoen).
- We verhogen de leges voor vergunningen stadsdelen met 3,3% om de kostenstijging als gevolg van stijgende lonen en prijzen op te vangen. De indexering van de legestarieven met 3,3% is opgenomen in de vastgestelde Legesverordening Amsterdam 2025. Het percentage is een gewogen gemiddelde van de loon- en prijsontwikkeling die in de begroting is verwerkt (€ 1,9 miljoen).
- Binnen de Regiodeal zijn middelen toegekend voor het Masterplan Zuidoost. De gemeentelijke bijdrage bedraagt € 4 miljoen binnen een rijksbijdrage van 20 miljoen. Hiermee worden verbeteringen in gezondheid, veiligheid en kansen gerealiseerd in de periode 2025-2028. De baten stijgen evenredig mee (€ 1,0 miljoen).

Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen.

- De overhead van directies die werkzaam zijn in de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan (€ 19,6 miljoen).

- We actualiseren de subsidiebegroting op basis van het subsidieplafond (€ 1,5 miljoen). We passen het bedrag dat beschikbaar is voor subsidies aan, zodat dit aansluit op het maximaal bedrag dat voor is 2025 is vastgesteld.

Overige afwijkingen lichten we verder niet toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Reserve Coalitiemiddelen 22-26

Hogere onttrekking uit de reserve coalitiemiddelen voor onder andere de middelen voor Masterplannen Nieuw-West en Aanpak Noord.

2.6.2 Wijkteams

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**1,0**	**1,0**	**0,0**	**1,0**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,0**	**0,0**
Lasten				
Totaal lasten	**126,5**	**127,9**	**8,5**	**136,4**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**5,7**	**5,7**
Versterken van de inzet Ouder en Kindteams	-	-	5,7	5,7
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,0**	**0,0**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**2,8**	**2,8**
Saldo baten en lasten	**-125,5**	**-126,9**	**-8,5**	**-135,4**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**1,6**	**1,6**	**-**	**1,6**
Diverse reserves	1,6	-	-	-
Reserve Kinderopvangtoeslagaffaire	-	1,6	-	1,6
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**4,9**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	4,9	-	-	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**-3,4**	**1,6**	**-**	**1,6**
Totaal	**-128,9**	**-125,3**	**-8,5**	**-133,8**

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Versterken van de inzet Ouder en Kindteams

We investeren extra in het Ouder- en Kindteam (OKT) om het personeelsbestand op peil te houden en de inzet in het jeugdveld te versterken. Het OKT speelt een centrale rol in het jeugdstelsel. Met deze middelen zorgen we ervoor dat de voorkant van de jeugdzorg, in lijn met de Amsterdamse Jeugdvisie, wordt versterkt. De kosten dekken we door de inzet op jeugdbescherming en -reclassering te beperken tot het niveau van de realisatie in 2024. Deze dekking wordt toegelicht in programmaonderdeel 6.3.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. In dit programmaonderdeel betreft dat het verdelen van het bedrag dat is toegekend aan nominale compensatie voor jeugd en zorg. Het gaat om € 1,8 miljoen voor de verschillenden jeugdbudgetten en € 1,1 miljoen voor de zorgbudgetten.

2.6.3 Individuele Voorzieningen

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**46,2**	**25,5**	**10,3**	**35,8**
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**9,6**	**9,6**
Compensatie Rijk n.a.v. rapport commissie Van Ark	-	-	9,6	9,6
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**2,1**	**2,1**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**-1,4**	**-1,4**
Lasten				
Totaal lasten	**899,7**	**899,2**	**0,9**	**900,0**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**0,2**	**0,2**
Implementatie beleidskader toezicht en handhaving	-	-	0,8	0,8
Afbouw aanvullende contracten: pleegzorg	-	-	-0,2	-0,2
Transformatiemotor Hoogspecialistische Jeugdhulp	-	-	1,5	1,5
Subsidieregeling BSO+ aanbod	-	-	-0,8	-0,8
Tegengaan oneigenlijk gebruik	-	-	-1,1	-1,1
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**11,3**	**11,3**
Verwerking mutaties septembercirculaire 2024	-	-	1,3	1,3
Extra middelen voor knelpunten jeugd	-	-	10,0	10,0
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**-7,1**	**-7,1**
Stijgend beroep op persoonsgebonden budget Jeugd	-	-	1,9	1,9
Stijgend beroep op individuele betaalovereenkomsten	-	-	7,1	7,1
Maatregel op individuele betaalovereenkomsten	-	-	-2,0	-2,0
Incidentele kosten zorgcontinuïteit (ESJH)	-	-	2,1	2,1
Maatregel enkelvoudige specialistische jeugdhulp (ESJH)	-	-	-1,7	-1,7
Actualisatie Wmo voorzieningen	-	-	-1,4	-1,4
Aframing Gecertificeerde Jeugdinstelling	-	-	-5,7	-5,7
Dekking nominale compensatie Sociale basis	-	-	-0,6	-0,6
Toename gebruik landelijk ingekochte jeugdhulp	-	-	2,8	2,8
Maatregel Landelijk Inkoop Aanvullende Jeugdhulp	-	-	-1,0	-1,0
Knelpunt aanvullende contracten	-	-	2,0	2,0
Transfomatie autismezorg	-	-	-1,0	-1,0
Aanpak daklоosheid	-	-	-2,0	-2,0
Actualisatie begroting inkoop en subsidie opvang	-	-	-7,6	-7,6
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**13,0**	**13,0**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**-16,5**	**-16,5**
Saldo baten en lasten	**-853,5**	**-873,6**	**9,4**	**-864,2**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**15,0**	**26,6**	**11,1**	**37,6**
Diverse reserves	15,0	-	-	-

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	9,8	-	9,8
Egalisatiereserve Jeugd	-	4,4	-	4,4
Reserve Kinderopvangtoeslagaffaire	-	0,6	-	0,6
Reserve overheveling gemeentefondsmiddelen	-	-	6,3	6,3
Reserve egalisatie Wmo	-	11,7	4,8	16,5
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**9,0**	**7,3**	**-**	**7,3**
Diverse reserves	9,0	-	-	-
Reserve Kinderopvangtoeslagaffaire	-	3,5	-	3,5
Reserve egalisatie Wmo	-	3,9	-	3,9
Saldo onttrekking en toevoeging	**6,0**	**19,2**	**11,1**	**30,3**
Totaal	**-847,5**	**-854,4**	**20,5**	**-833,9**

Mutaties baten

Mee- en tegenvallers

Compensatie Rijk n.a.v. rapport commissie van Ark

We gaan er in deze voorjaarsnota vanuit dat we naar aanleiding van het rapport van de commissie Van Ark in ieder geval incidentele compensatie over 2023 en 2024 ontvangen. Het formele besluit hierover volgt in de voorjaarsnota van het Rijk. Deze middelen zetten we in de periode 2025-2029 in om knelpunten in de jeugdbegroting op te vangen.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten:

- De Rijksbijdrage en de bijbehorende lasten voor de uitvoering van Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) in 2025 nemen toe. De baten worden ontvangen via een subsidie, een specifieke uitkering (SPUK). Dit geld zetten we in om structurele oplossingen te vinden voor begeleiding en onderdak voor vreemdelingen zonder recht op verblijf of rijksopvang (€ 2,0 miljoen).

Budgetneutrale wijzigingen

Programma Ongedocumenteerden

We verhuizen de lasten en baten van programmaonderdeel 6.3 naar 7.4, zodat de activiteiten inhoudelijk op de juiste plek in de begroting staan. Het gaat om begeleiding, toegang tot zorg en onderwijs, participatie, voedselhulp en opvang voor ongedocumenteerden. Deze activiteiten richten zich op vreemdelingen zonder recht op verblijf of rijksopvang.

In 2025 organiseren we dit samen met de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) van het Rijk. Vanaf 2026 financieren we deze inzet volledig vanuit de gemeente.

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijkingen lichten we niet toe, omdat het bedrag kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Implementatie beleidskader toezicht en handhaving

Afgelopen jaar is het beleidskader toezicht en handhaving Wmo/Jeugd door het college vastgesteld. Het beleidskader richt zich op het toezicht en handhaving van de Wmo en de jeugdwet. Door uitvoering van dit beleidskader wordt de kwaliteit van ondersteuning en naleving van regelgeving geborgd, en wordt misbruik en fraude zoveel mogelijk voorkomen.

Transformatiemotor Hoogspecialistische Jeugdhulp

In 2025 starten we met het opzetten van een transformatieaanpak in het sociaal domein. Kernpartners in de hoogspecialistische jeugdhulp, onderwijs, gecertificeerde instellingen en Ouder- en Kindteams werken samen aan een gezamenlijke beweging om de jeugdhulp te vernieuwen. We richten ons op vier lijnen: betere samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs, regie op de transformatie van jeugdhulp met verblijf, domeinoverstijgende samenwerking en optimalisatie van bestaande processen.

Afbouw aanvullende contracten: pleegzorg
We bouwen een aanvullend contract voor pleegzorg af dat was bedoeld voor jeugdigen (en/of ouders) met een lichte verstandelijke beperking. Nieuwe instroom voor deze doelgroep verloopt voortaan via de twee kernpartners. Deze aanbieders bieden ook hoogspecialistische jeugdhulp en moeten de extra instroom opvangen binnen hun bestaande lumpsum.

Subsidieregeling BSO+ aanbod
Vanaf 2025 bieden we naschoolse opvang voor kinderen met een speciale zorgbehoefte aan via een subsidieregeling. In 2024 werd deze zorg nog gefinancierd via het persoonsgebonden budget (pgb), omdat er geen ingekocht aanbod beschikbaar was. In de loop van 2025 is financiering via pgb niet langer mogelijk.

Tegengaan oneigenlijk gebruik
In 2025 leggen we een herziene verordening jeugdhulp voor aan de raad, met nieuwe bepalingen om het oneigenlijk gebruik van het Persoonsgebonden budget tegen te gaan. We scherpen de regels aan, bijvoorbeeld door strenger te toetsen op draagkracht van ouders en geen pgb toe te kennen als er een passend aanbod is bij gecontracteerde aanbieders. Ook komt er een wachtlijstcriterium. Deze maatregelen zijn noodzakelijk, omdat de kosten van pgb's in de jeugdhulp blijven stijgen.

Transformatiemotor Hoogspecialistische Jeugdhulp
In 2025 starten we met het opzetten van een transformatieaanpak in het sociaal domein. Kernpartners in de hoogspecialistische jeugdhulp, onderwijs, gecertificeerde instellingen en Ouder- en Kindteams werken samen aan een gezamenlijke beweging om de jeugdhulp te vernieuwen.
We richten ons op vier lijnen: betere samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs, regie op de transformatie van jeugdhulp met verblijf, domeinoverstijgende samenwerking en optimalisatie van bestaande processen.

Implementatie beleidskader toezicht en handhaving
Afgelopen jaar is het beleidskader toezicht en handhaving Wmo/Jeugd door het college vastgesteld. Het beleidskader richt zich op toezicht en handhaving van de Wmo en de jeugdwet. Door uitvoering van dit beleidskader wordt de kwaliteit van ondersteuning en naleving van regelgeving geborgd, en wordt misbruik en fraude zoveel mogelijk voorkomen.

In de komende drie jaar wordt het beleidsplan geïmplementeerd en wordt tijdelijke inzet voor rechtmatigheidstoezicht gedaan door de GGD, tot afronding van het implementatieplan.

Autonome ontwikkelingen

Verwerking mutaties septembercirculaire 2024
De lasten stijgen door de overheveling van middelen uit het gemeentefonds.
Dit betreft middelen vanuit de septembercirculaire 2024. Deze inzet is vooral bedoeld voor Maatschappelijke opvang, Beschermd wonen en Vrouwenopvang.

Extra middelen voor knelpunten jeugd
In 2025 is € 10 miljoen extra budget vrijgemaakt dat wordt ingezet voor de zorgcontinuïteit en ontwikkeling van autismezorg (voornamelijk) voor jonge kinderen, het versterken van gebiedsgericht werken en transformeren van het aanbod van zeer duur maatwerk. Dit geld zetten we ook in om te innoveren, transformeren en integrale sturing op jeugdhulp binnen het sociaal domein te versterken. Zo ontwikkelen we interventies als een aanpak op complexe echtscheidingen en gezinshulp, die helpen te voorkomen dat kinderen jeugdhulp nodig hebben. Deze beweging sluit aan bij de Amsterdamse Jeugdvisie en hiermee zetten we in op verandering en verbetering van het jeugdstelsel. Deze lastenverhoging wordt gedekt uit een hogere te ontvangen rijkscompensatie (wordt verwerkt in programma A).

Mee- en tegenvallers

Stijgend beroep op persoonsgebonden budget Jeugd
Het gebruik van persoonsgebonden budgetten (pgb's) voor aanvullende jeugdhulp is sterk toegenomen, vooral voor naschoolse opvang van kinderen met een zorgbehoefte. In 2025 starten we een subsidieregeling; pgb's zijn dan niet langer inzetbaar voor dit aanbod.
Tegelijk scherpen we de verordening jeugdhulp aan om oneigenlijk gebruik van pgb's tegen te gaan.

In de komende drie jaar wordt het beleidsplan geïmplementeerd en wordt tijdelijke inzet voor rechtmatigheidstoezicht gedaan door de GGD, tot afronding van het implementatieplan.

Stijgend beroep op individuele betaalovereenkomsten (IBO's)
Het gebruik van individuele betaalovereenkomsten (IBO's) blijft stijgen sinds de transitie van de jeugdzorg in 2015. Het gaat vooral om verblijf voor jongeren die door de rechter uit huis zijn geplaatst, of om forensische zorg opgelegd via een strafbeschikking. Deze zorg wordt buiten het reguliere aanbod geleverd. Kernpartners kunnen deze zorg op dit moment nog onvoldoende bieden, omdat zij (op korte termijn) te weinig capaciteit hebben, specifieke expertise missen of gekozen wordt voor een plaatsing buiten de regio Amsterdam.

Maatregel op individuele betaalovereenkomsten
We breiden de maatregelen om het beroep op de Individuele betaalovereenkomsten (IBO's) verder terug te dringen uit. Daarmee kunnen we de stijging van de kosten beperken, maar zijn nog altijd meer middelen nodig als gevolg van toenemend gebruik van de IBO's. De ruimte hiervoor wordt binnen het programma gevonden.

Incidentele kosten zorgcontinuïteit Enkelvoudige Specialistische Jeugdhulp (ESJH)
De enkelvoudige specialistische jeugdhulp (ESJH) is in 2024 opnieuw aanbesteed en biedt lichte, ambulante hulp aanvullend op de basishulp van de Ouder- en Kindteams. Ondanks intensieve inzet is het nog niet gelukt om voor alle cliënten per 1 januari 2025 een passend alternatief te bieden. We garanderen de zorgcontinuïteit voor een kleine groep kinderen.

Maatregel enkelvoudige specialistische jeugdhulp (ESJH)
Een aantal aanbieders van Enkelvoudige Specialistische Jeugdhulp (ESJH) haalt de afgesproken zorgvolumes niet. Ook in 2025 verwachten we onderbenutting. Daardoor is een structurele besparing van circa 10% op het ESJH-budget mogelijk. We ontzien daarbij de meest kwetsbare gebieden (Noord, Zuidoost en Nieuw-West). Dit past bij de Amsterdamse jeugdvisie om schaarse middelen vooral in te zetten voor de meest kwetsbare jeugd.

Actualisatie Wmo-voorzieningen
De bestaande prognoses zijn aangepast aan de autonome ontwikkelingen, zoals een grotere vraag naar logeeropvang en PGB voor dagbesteding en aanvullende individuele ondersteuning, een lagere vraag naar woonruimteaanpassingen dan geraamd en lagere kosten voor hulp bij huishouden als gevolg van personeelstekorten. Dit leidt in 2025 tot een voordeel.

Programma Ongedocumenteerden
We verhuizen de lasten en baten van programmaonderdeel 6.3 naar 7.4, zodat de activiteiten inhoudelijk op de juiste plek in de begroting staan. Het gaat om begeleiding, toegang tot zorg en onderwijs, participatie, voedselhulp en opvang voor ongedocumenteerden. Deze activiteiten richten zich op vreemdelingen zonder recht op verblijf of rijksopvang.

In 2025 organiseren we dit samen met de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) van het Rijk. Vanaf 2026 financieren we deze inzet volledig vanuit de gemeente.

Aframing Gecertificeerde Jeugdinstelling
We beperken de inzet van gecertificeerde instellingen (GI's) voor jeugdbescherming en -reclassering tot het niveau van 2024. Door personeelstekort bij GI's én de inzet van de proeftuin Blijvend Veilig en de versterkte rol van de Ouder- en Kindteams (OKT) is het beroep op GI's afgenomen. De vrijgekomen middelen worden ingezet voor de versterking van de OKT's.

Dekking nominale compensatie Sociale Basis
De verhoging van de nominale compensatie voor externe aanbieders in de sociale basis van 1,9% naar 3,7% kost € 2,0 miljoen. Dat wordt deels gedekt doordat we daar € 0,6 miljoen voor beschikbaar maken vanuit het zorgbudget. De lasten bij zorg nemen dus af met € 0,6 miljoen, en toe met datzelfde bedrag in de sociale basis. Zie hiervoor ook de toelichting in programmaonderdeel 6.1.

Toename gebruik landelijk ingekochte jeugdhulp
Het gebruik van landelijk ingekochte aanvullende jeugdhulp (via VNG-raamcontracten) is de afgelopen twee jaar flink gestegen. Het gaat om gespecialiseerd verblijf (de zogeheten driemilieuvoorzieningen) en hoog specialistische ambulante zorg voor specifieke doelgroepen, zoals kinderen met eetproblematiek of doofheid. Deze zorg wordt geleverd door een beperkt aantal aanbieders en is niet lokaal beschikbaar.

Maatregel landelijke inkoop Aanvullende Jeugdhulp
We zetten een meerjarig traject in om de specialistische hulp aan deze doelgroepen onder te brengen bij tien kernpartners. Zo bouwen we lokaal aanbod op en beperken we de afhankelijkheid van landelijke contracten.

Knelpunt aanvullende contracten
Amsterdam beschikt naast de twintig kernpartners nog over aanvullende contracten om een dekkend zorglandschap te garanderen. Ons streven is om deze aanvullende contracten de komende jaren af te bouwen. Onder andere gezien de groei van de autismezorg in 2024 zijn hiervoor de komende jaren wel extra middelen nodig.

Transformatie autismezorg
Één van de aanvullende contracten betreft autismezorg aan kinderen in de vorm van daghulp. In 2025 wordt deze zorg overgedragen aan de kernpartners en wordt de aard van het aanbod aangepast. Conform onze jeugdvisie verschuift de ondersteuning meer naar het dagelijks leven, zoals op school of de kinderopvang.

Aanpak dakloosheid
Voor het jaar 2025 is het budget voor de intensiveringsaanpak Dakloosheid met € 2,0 miljoen verlaagd. In de eerste maanden van 2025 zijn nog niet alle geplande voorzieningen volledig gerealiseerd. De verwachting is daarom dat de verlaging van het budget beperkte impact heeft op de uitvoering van de aanpak.

Actualisatie begroting inkoop en subsidie opvang
De bestaande prognoses voor inkoop en subsidies voor opvang zijn aangepast op de autonome ontwikkelingen en ontvangen rijksmiddelen. Dit resulteert in een incidenteel voordeel in 2025, dat wordt doorgeschoven naar 2027.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- Inzet gemeentefondsmiddelen: In 2025 wijzen we middelen uit het gemeentefonds toe aan het programma. Deze middelen zijn eind 2024 tijdelijk toegevoegd aan de reserve. Het gaat om budget uit de september- en decembercirculaire 2024. We dekken de lasten in 2025 door een onttrekking uit de reserve gemeentefonds-middelen (€ 6,3 miljoen).
- Rijksbijdrage Landelijke Vreemdelingen Voorziening: De Rijksbijdrage en de bijbehorende lasten voor de uitvoering van Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) in 2025 nemen toe. De baten worden ontvangen via een subsidie, een specifieke uitkering (SPUK). Wij verrichten hiervoor activiteiten voor de begeleidings- en onderdakvoorziening die tot doel heeft duurzame oplossingen te vinden voor vreemdelingen zonder recht op verblijf of rijksopvang (€ 2,0 miljoen).
- We verdelen het in de Begroting 2025 toegekende bedrag voor extra nominale compensatie de prijsstijgingen over de verschillende Wmo-budgetten (€ 4,8 miljoen).

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. Onderstaande afwijkingen zijn groter dan € 1 miljoen:

- De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan (€ 3,9 miljoen).
- We herverdelen het toegekende bedrag voor extra nominale compensatie voor jeugd en zorg over de verschillende jeugdbudgetten (€ 1,8 miljoen) en zorg-budgetten (€ 1,4 miljoen). De middelen worden hiermee overgeheveld van programmaonderdeel 6.3 naar 6.1.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Reserve overheveling gemeentefondsmiddelen september- en decembercirculaire
Hogere onttrekking uit de reserve gemeentefondsmiddelen, op basis van middelen uit de september- en decembercirculaire 2024 die in 2024 niet meer konden worden ingezet. Deze inzet is vooral bedoeld voor Maatschappelijke opvang, Beschermd wonen en Vrouwenopvang.

Egalisatiereserve Wmo
Hogere onttrekking uit de Egalisatiereserve Wmo voor de dekking van extra nominale compensatie voor partners in de sociale basis.

2.6.4 Diversiteit

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**0,1**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
Totaal lasten	**10,2**	**10,2**	**0,6**	**10,8**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**0,6**	**0,6**
Saldo baten en lasten	**-10,2**	**-10,2**	**-0,6**	**-10,8**
Saldo onttrekking en toevoeging	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-10,2**	**-10,2**	**-0,6**	**-10,8**

Mutaties lasten

Budgetneutrale wijzigingen

Deze afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

2.7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding

Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Baten	923,3	761,8	122,0	883,8
Lasten	1.287,2	1.208,8	143,5	1.352,3
Saldo baten en lasten	**-363,9**	**-447,0**	**-21,5**	**-468,5**
Onttrekking	70,9	31,8	64,7	96,5
Toevoeging	83,1	0,0	54,7	54,7
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**-12,2**	**31,8**	**10,0**	**41,8**
Totaal Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding	**-376,1**	**-415,3**	**-11,4**	**-426,7**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Apparaatslasten	195,4	170,1	26,2	196,3

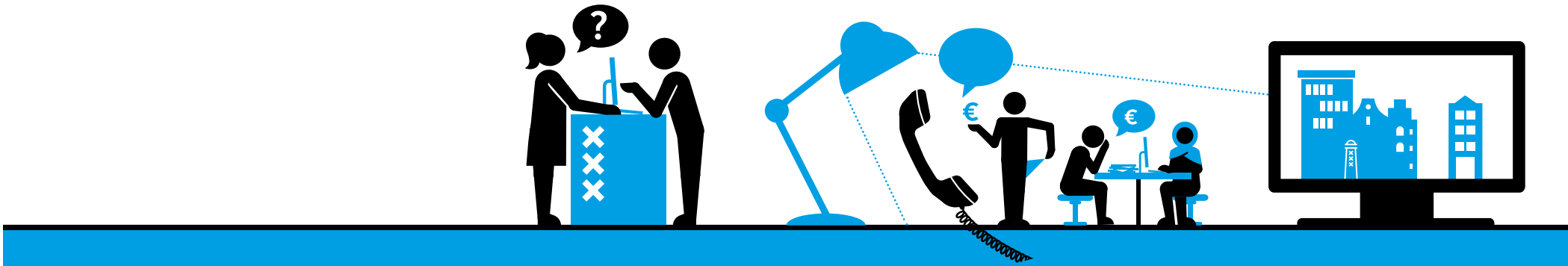

2.7.1 Inkomensregelingen

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**725,2**	**697,8**	**39,0**	**736,9**
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**38,7**	**38,7**
Actualisatie (macro)budget bijstand	-	-	38,7	38,7
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,3**	**0,3**
Lasten				
Totaal lasten	**760,5**	**773,7**	**29,4**	**803,1**
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**15,5**	**15,5**
Actualisatie (macro)budget bijstand	-	-	15,5	15,5
Eindejaarsmarge	**-**	**-**	**1,7**	**1,7**
Inzet Eindejaarsmarge in programma 7	-	-	1,7	1,7
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,3**	**0,3**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**11,9**	**11,9**
Saldo baten en lasten	**-35,2**	**-75,8**	**9,6**	**-66,2**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**54,6**	**22,2**	**46,0**	**68,2**
Diverse reserves	54,6	-	-	-
Reserve Kinderopvangtoeslagaffaire	-	1,4	-	1,4
Egalisatie inkomensdeel en conjunctuur	-	19,7	46,0	65,7
Reserve Iedereen Kans op Werk	-	1,2	-	1,2

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**42,8**	**-**	**23,2**	**23,2**
Diverse reserves	42,8	-	-	-
Egalisatie inkomensdeel en conjunctuur	-	-	23,2	23,2
Saldo onttrekking en toevoeging	**11,8**	**22,2**	**22,8**	**45,0**
Totaal	**-23,5**	**-53,6**	**32,4**	**-21,2**

Mutaties baten

Autonome ontwikkelingen

Actualisatie (macro)budget bijstand

We verhogen onze begroting op basis van het voorlopig macrobudget 2025 en de verwachte ontwikkeling van het bijstandsbestand van Amsterdam.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Autonome ontwikkelingen

Actualisatie (macro)budget bijstand

We verhogen onze begroting op basis van het voorlopig macrobudget 2025 en de verwachte ontwikkeling van het bijstandsbestand van Amsterdam.

Eindejaarsmarge

Inzet eindejaarsmarge in programma 7

We verhogen onze begroting met de eindejaarsmarge. Deze zetten we in om (incidenteel) de personeelscapaciteit binnen het programma sociale zaken en armoedebestrijding op peil te houden.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijkingen groter € 1 miljoen lichten we hieronder toe.

We herprioriteren middelen binnen programma 7 om de opgave van financiële bestaanszekerheid en informatievoorziening te dekken (€ 7,8 miljoen). Om bestaans-onzekerheid tegen te gaan, verbreden we de inkomensdienstverlening gericht op het meedenken en centraal stellen van de Amsterdammers. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de informatievoorziening voor de doorontwikkeling van het klantregistratiesysteem.

De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot (€ 4,4 miljoen.) Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Egalisatie Inkomensdeel en conjunctuur

Op basis van een lager bijstandsbestand laten we een deel van deze reserve vrijvallen ten behoeve van de algemene middelen.

Mutaties toevoegingen

Totaal toevoegingen

Egalisatie Inkomensdeel en conjunctuur

Het verschil tussen de verhoging van de baten en de lasten op basis van het voorlopig macrobudget 2025 en de verwachte ontwikkeling van het bijstandsbestand van Amsterdam voegen we toe aan de reserve.

2.7.2 Werk, Participatie en Inburgering

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**29,4**	**38,2**	**2,4**	**40,7**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**2,4**	**2,4**
Lasten				
Totaal lasten	**254,4**	**275,7**	**5,4**	**281,1**
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**0,8**	**0,8**
Septembercirculaire	-	-	0,8	0,8
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**-1,5**	**-1,5**
Aanbesteding parkeerbeheerdiensten	-	-	-0,7	-0,7
Decentralisatie Uitkering Jeugd	-	-	-1,2	-1,2
Inzet uit vrijval egalisatiereserve Inkomensdeel	-	-	0,5	0,5
Eindejaarsmarge	**-**	**-**	**2,2**	**2,2**
Inzet Eindejaarsmarge in programma 7	-	-	2,2	2,2
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**0,3**	**0,3**
Masterplannen	-	-	0,3	0,3
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**1,8**	**1,8**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**2,1**	**2,1**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**-0,4**	**-0,4**
Saldo baten en lasten	**-225,0**	**-237,4**	**-3,0**	**-240,4**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**8,1**	**8,3**	**1,7**	**10,0**
Diverse reserves	8,1	-	-	-
Reserve Sociaal Werk	-	1,5	0,5	2,0
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	1,4	0,3	1,7
Reserve Overheveling gemeentefonds-middelen	-	-	0,9	0,9
Reserve Iedereen Kans op Werk	-	5,4	-	5,4
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**22,7**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	22,7	-	-	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**-14,6**	**8,3**	**1,7**	**10,0**
Totaal	**-239,6**	**-229,1**	**-1,3**	**-230,4**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. We verhogen de baten voor de specifieke uitkering Kansrijke Wijk, daarnaast zijn er beschikbare middelen overgeheveld vanuit 2024 naar 2025 (€ 1,8 miljoen). De resterende afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Autonome ontwikkelingen

Septembercirculaire

We verhogen de lasten met middelen vanuit het Rijk voor participatie en de bijstand jongerennorm.

Mee- en tegenvallers

Aanbesteding parkeerbeheerdiensten
Als gevolg van het boven de gemeentelijke norm inzetten van Pantar in het beheer van de garages verlagen we de lasten door middelen over te hevelen van programma 7 naar programma 2.

Inzet uit vrijval egalisatiereserve Inkomensdeel
We verhogen de lasten door een deel van de vrijval van de egalisatiereserve inkomensdeel in te zetten voor de pilot Asielzoekers aan het werk.

Decentralisatie Uitkering Jeugd
We verlagen de lasten vanwege het stopzetten van de decentralisatie uitkering Jeugd. De bijbehorende inkomsten worden op programma 5 verlaagd.

Eindejaarsmarge

Inzet eindejaarsmarge voor programma 7
We verhogen onze begroting met de eindejaarsmarge. Deze zetten we in om (incidenteel) de personeelscapaciteit binnen het programma sociale zaken en armoedebestrijding op peil te houden.

Coalitieakkoord

Masterplannen
We verhogen de lasten voor de masterplannen Nieuw-West en Zuidoost met de overgehevelde middelen uit 2024 via de reserve coalitiemiddelen.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. We verhogen de lasten door middelen vanuit het Rijk in 2025 voor de specifieke uitkering Kansrijke Wijk. Met de verkregen middelen worden extra maatregelen genomen op Werk (€ 1,8 miljoen). We verhogen de inzet van de opgave voor de doelgroepen sociaal werk en inburgeringsplichtigen en moeten daarom meer afdragen aan ondersteuning bedrijfsvoering (- € 1,5 miljoen). De resterende afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen.
We verhogen de lasten omdat de overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, niet langer in programma B worden begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe (€ 11,5 miljoen).
Op basis van een lager bijstandsbestand laten we een deel van deze reserve vrijvallen ten behoeve van de algemene middelen. Dit als gevolg van de herijking van de sociale basis en door vaststelling van de subsidieplafonds (- € 2,3 miljoen).

We zetten in programma 7 meer in op de opgave bestaanszekerheid en informatievoorziening. Deze herprioritering wordt gedekt door re-integratiemiddelen over te hevelen (- € 7,8 miljoen). De resterende afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Intertemporele compensatie

Lagere lasten door verschuivingen van middelen over de jaren.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Reserve Sociaal Werk
We onttrekken aan de reserve en verhogen daarmee de lasten omdat de overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, niet langer in programma B worden begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe.

Reserve Coalitiemiddelen 22-26
De in 2024 niet uitgegeven middelen voor masterplannen Nieuw-West en Zuidoost zijn via de reserve coalitiemiddelen overgeheveld om ingezet te worden in 2025.

Reserve Overheveling gemeentefondsmiddelen
Voor de niet bestede middelen uit de september- en decembercirculaire 2024 zijn middelen via de reserve gemeentefonds overgeheveld om ingezet te worden in 2025.

2.7.3 Armoede en Schuldhulp

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**53,6**	**22,6**	**0,0**	**22,6**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**0,0**	**0,0**
Lasten				
Totaal lasten	**188,5**	**153,3**	**12,6**	**165,8**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**1,7**	**1,7**
Motie 564: De kindregelingen voortzetten	-	-	0,6	0,6
Nominaal Buurtteams	-	-	1,1	1,1
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**4,7**	**4,7**
Inzet uit vrijval egalisatiereserve Inkomensdeel	-	-	4,7	4,7
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**4,6**	**4,6**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**1,6**	**1,6**
Saldo baten en lasten	**-134,9**	**-130,6**	**-12,5**	**-143,2**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**8,3**	**1,2**	**5,0**	**6,3**
Diverse reserves	8,3	-	-	-
Reserve Kinderopvangtoeslagaffaire	-	1,2	-	1,2
Reserve overheveling gemeentefondsmiddelen	-	-	5,0	5,0
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**9,4**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	9,4	-	-	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**-1,1**	**1,2**	**5,0**	**6,3**
Totaal	**-136,0**	**-129,4**	**-7,5**	**-136,9**

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Motie 564: De kindregelingen voortzetten

Het voortzetten van de kindregelingen, met de inkomensgrens van 150% van het sociaal minimum, voor de schooljaren 2025-2026 en 2026-2027 om de opgebouwde ondersteuning voor kinderen uit kwetsbare gezinnen te behouden.

Subsidie Buurtteams

Het structureel verhogen van de subsidie schuldhulpverlening, op basis van de Amsterdamse indexeringssystematiek, aan de Buurtteams van € 1,1 miljoen. Binnen armoedebestrijding staan hier kostenbesparende maatregelen tegenover.

Mee- en tegenvallers

Inzet uit vrijval egalisatiereserve inkomensdeel

Het opvangen van een deel van de knelpunten binnen armoedebestrijding als gevolg van afloop coalitieakkoordmiddelen en rijksmiddelen.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. We verhogen de lasten door een onttrekking aan de reserve overheveling gemeentefondsmiddelen voor financiële ondersteuning aan huishoudens voor het verstrekken van energietoeslag (€ 2,5 miljoen) en aan huishoudens die onder het bestaansminimum komen, als gevolg van de alleen-verdienersproblematiek (€ 2,1 miljoen).

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Reserve Overheveling gemeentefondsmiddelen

De niet bestede middelen uit de september- en decembercirculaire 2024 worden overgeheveld naar 2025 en ingezet voor financiële ondersteuning aan huishoudens voor energietoeslag en alleenverdienersproblematiek.

2.7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**115,0**	**3,1**	**80,5**	**83,6**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**78,5**	**78,5**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**2,0**	**2,0**
Lasten				
Totaal lasten	**83,8**	**6,2**	**96,1**	**102,4**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**79,0**	**79,0**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**17,1**	**17,1**
Saldo baten en lasten	**31,2**	**-3,2**	**-15,6**	**-18,8**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**-**	**-**	**12,0**	**12,0**
Reserve realisatie duurzame opvanglocaties	-	-	12,0	12,0
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**8,2**	**-**	**31,5**	**31,5**
Diverse reserves	8,2	-	-	-
Reserve realisatie duurzame opvanglocaties	-	-	31,5	31,5
Saldo onttrekking en toevoeging	**-8,2**	**-**	**-19,5**	**-19,5**
Totaal	**23,0**	**-3,2**	**-35,1**	**-38,2**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De baten nemen toe door de specifieke uitkering vanuit het Rijk voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Het gaat om het verstrekken van leefgeld, gemeentelijke opvang, facilitair en sociaal beheer, de kosten voor taallessen, de werkdesk, meerkosten zorg en de kosten van de programmaorganisatie.

Budgetneutrale wijzigingen

De baten nemen toe door het verschuiven van activiteiten van programmaonderdeel 6.3 naar programmaonderdeel 7.4 voor vreemdelingen zonder recht op verblijf op rijksopvang.

Mutaties lasten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De lasten nemen toe door de specifieke uitkering vanuit het Rijk voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Het gaat om het verstrekken van leefgeld, gemeentelijke opvang, facilitair en sociaal beheer, de kosten voor taallessen, de werkdesk, meerkosten zorg en de kosten van de programma organisatie.

Budgetneutrale wijzigingen

De lasten nemen toe door het verschuiven van activiteiten van programmaonderdeel 6.3 naar programmaonderdeel 7.4 voor vreemdelingen zonder recht op verblijf op rijksopvang. De reden hiervan is dat activiteiten hiermee inhoudelijk verantwoord worden binnen het juiste programmaonderdeel. Het gaat om uitvoering van activiteiten zoals begeleiding, toegang tot zorg en onderwijs, participatie, voedselhulp en onderdakvoorziening.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Reserve Duurzame opvanglocaties

We hevelen € 12,0 miljoen over uit de reserve duurzame opvanglocaties aan de reserve vermogensopbouw voor de verwerving van duurzame opvanglocaties.

Mutaties toevoegingen

Totaal toevoegingen

Reserve Duurzame opvanglocaties

Wij voegen het overschot op de bekostigingsregeling opvang Oekraïense ontheemden toe aan de reserve realisatie duurzame opvanglocaties.

2.8 Veiligheid

Programma 8 Veiligheid

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Baten	38,4	36,4	-1,6	34,8
Lasten	296,7	307,1	10,3	317,4
Saldo baten en lasten	**-258,4**	**-270,7**	**-11,9**	**-282,6**
Onttrekking	10,3	10,4	-1,1	9,3
Toevoeging	8,5	6,0	-6,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**1,8**	**4,4**	**4,9**	**9,3**
Totaal Programma 8 Veiligheid	**-256,6**	**-266,3**	**-7,0**	**-273,3**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Apparaatslasten	127,0	131,4	1,8	133,2

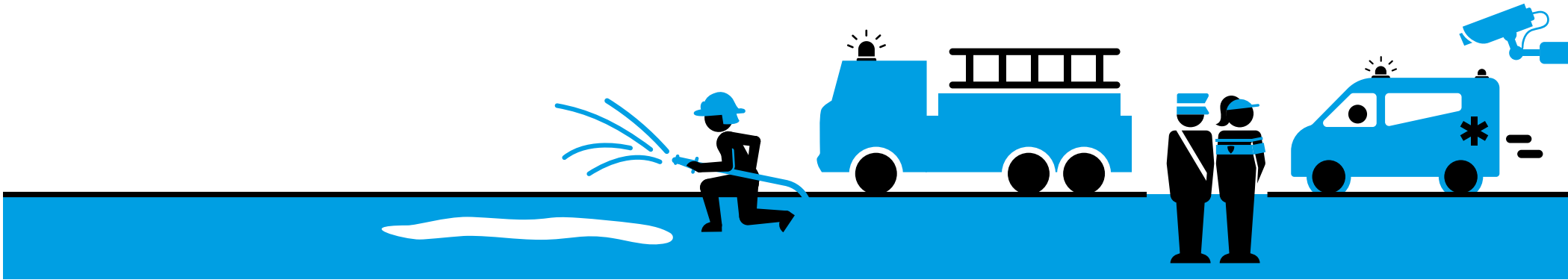

2.8.1 Brandweer en Crisisbeheersing

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**3,4**	**3,4**	**-**	**3,4**
Lasten				
Totaal lasten	**97,5**	**99,8**	**0,3**	**100,1**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**0,3**	**0,3**
Saldo baten en lasten	**-94,1**	**-96,4**	**-0,3**	**-96,7**
Saldo onttrekking en toevoeging	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-94,1**	**-96,4**	**-0,3**	**-96,7**

Mutaties lasten

Budgetneutrale wijzigingen

Overige afwijkingen lichten we niet verder toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen.

2.8.2 Openbare Orde en Veiligheid

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**35,0**	**33,0**	**-1,6**	**31,4**
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**-3,4**	**-3,4**
Verlagen APV baten begroting programma 8	-	-	-3,4	-3,4
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**1,8**	**1,8**
Lasten				
Totaal lasten	**199,2**	**207,4**	**10,0**	**217,4**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**2,8**	**2,8**
Sociale veiligheid Centrum	-	-	0,1	0,1
Aanpak Noord/ meldpunt zorg en woonoverlast	-	-	2,6	2,6
Tegemoetkoming GVB	-	-	0,1	0,1
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**1,1**	**1,1**
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	1,1	1,1
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**1,8**	**1,8**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**4,8**	**4,8**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**-0,5**	**-0,5**
Saldo baten en lasten	**-164,2**	**-174,3**	**-11,6**	**-185,9**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**10,3**	**10,4**	**-1,1**	**9,3**
Diverse reserves	10,3	-	-	-
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	4,5	1,1	5,6
Verevening onroerend goed	-	3,0	-2,6	0,4
Reserve overheveling gemeentefondsmiddelen	-	-	0,3	0,3
Reserve Amsterdam 750	-	3,0	-	3,0
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**8,5**	**6,0**	**-6,0**	**-**
Diverse reserves	8,5	-	-	-
Verevening onroerend goed	-	6,0	-6,0	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**1,8**	**4,4**	**4,9**	**9,3**
Totaal	**-162,5**	**-169,9**	**-6,7**	**-176,6**

Mutaties baten

Mee- en tegenvallers

Verlagen APV baten begroting programma 8

We verlagen de legesopbrengsten horeca en evenementen bij de stadsdelen omdat deze sinds 2020 achter lopen op de begroting. Uit onderzoek blijkt dat de begroting uit gaat van hogere aantallen dan de afgelopen jaren daadwerkelijk gerealiseerd zijn. Wij verwachten dat deze lijn zich door zal trekken. Om de begroting en realisatie dichter bij elkaar te brengen, worden de verwachte baten verlaagd. Dit dekken wij vanuit de beschikbare eindejaarsmarge van programma Veiligheid.

Begrotingsbijstellingen

We stellen de begroting bij omdat Amsterdam eind 2024 een totale subsidie van € 19,7 miljoen heeft ontvangen voor de rijksregeling Regiodeal tranche 5 voor het gebied Zuidoost. Van deze middelen wordt voor € 1,3 miljoen extra maatregelen genomen op 5 pijlers: Onderwijs, Veiligheid en leefomgeving, Armoede en werk, Gezondheid en Bewonersbetrokkenheid.

Daarnaast zijn de budgetten in de begroting met € 0,3 miljoen aangepast aan de stijging van lonen en prijzen. Een deel van deze verhoging wordt opgevangen door een stijging van de inkomsten uit leges (3,3%).

Overige afwijkingen lichten we niet verder toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Sociale veiligheid Centrum

We zetten extra middelen in voor de veiligheidsaanpakken in het centrum. Dit is onderdeel van het meldpunt zorg en woonoverlast. Waarom we dit gaan doen en hoe we dat gaan bereiken, beschrijven we in het kopje hieronder.

Aanpak Noord/ meldpunt zorg en woonoverlast

We hebben extra middelen nodig om op een duurzame manier, langjarig aan de grote opgaven in Noord te kunnen werken. De focus ligt daarbij op het borgen van de continuïteit van de aanpak voor de komende vier jaar. Hiermee laten we zien een betrouwbare overheid te zijn wat van essentieel belang is voor het bouwen aan vertrouwen, een hoofddoel van de aanpak.

We hebben ook middelen nodig om extra mensen in te zetten voor veiligheidsaanpakken. Het aantal incidenten met mensen die onbegrepen en onveilig gedrag vertonen, neemt toe, en als stad willen we dit verminderen. In 2024 zijn we gestart met een pilot om ernstige overlast achter de voordeur aan te pakken. Extra inzet op de Meldpunten is nodig om deze pilot te laten slagen. Hoewel een deel van de kosten uit het programma Zorg & Veiligheid kan worden gedekt, zijn er voor 2025 aanvullend middelen nodig om op tijd extra medewerkers te werven.

Tegemoetkoming GVB

We reserveren middelen vanwege de rol van het GVB bij de deportatie van Joden tijdens de Tweede Wereldoorlog. In overleg met het Centraal Joods Overleg (CJO) wordt invulling gegeven aan deze middelen.

Coalitieakkoord

We hebben het deel van de begrote onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen in verband met Masterplan Nieuw-West, dat niet in 2024 is uitgegeven, overgeheveld naar 2025. Deze stijging van de lasten wordt gedekt door een onttrekking uit de reserve coalitiemiddelen.

Begrotingsbijstellingen

De lasten stijgen door de extra uitgaven voor Rijksregeling Regiodeal tranche 5 voor het gebied Zuidoost. Tegenover deze hogere lasten, staan ook hogere baten van hetzelfde bedrag (€ 1,3 miljoen). De overige afwijkingen lichten we niet verder toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Budgetneutrale wijzigingen

De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan (€ 2,8 miljoen).

We investeren verder in de digitalisering (XAAS) van de werkprocessen van toezicht en handhaving. Deze lasten worden gedekt door de reserve in programma onderdeel A.4. (€ 2,7 miljoen).

De overige afwijkingen lichten we niet verder toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Intertemporele compensatie

De overige afwijkingen lichten we niet verder toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Reserve coalitieakkoord 22-26

De niet uitgegeven middelen 2024 vanuit de reserve coalitieakkoordmiddelen voor het masterplan Nieuw-West wordt in 2025 ingezet voor de verdere uitvoering van de activiteiten in het betreffende stadsdeel.

Verevening onroerend goed

In de Begroting 2025 is besloten om de begroting van aanpak binnenstad toe te wijzen aan programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed. Met deze mutatie wordt de begrote onttrekking van de reserve Verevening onroerend goed ook overgezet.

Overheveling Gemeentefonds September en december ciculaire

De overige mutaties lichten we niet verder toe omdat deze kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Mutaties toevoegingen

Totaal toevoegingen

Verevening onroerend goed

In de Begroting 2025 is besloten om de begroting van aanpak binnenstad toe te wijzen aan programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed. Met deze mutatie wordt de begrote toevoeging aan de reserve Verevening onroerend goed ook overgezet van begrotingsprogramma 8 naar begrotingsprogramma 3. De overige mutaties lichten we niet verder toe omdat deze kleiner zijn dan € 1 miljoen.

2.A Algemene Dekkingsmiddelen

Programma A Algemene Dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Baten	4.099,1	4.258,7	42,2	4.300,9
Lasten	137,5	112,1	-20,3	91,8
Saldo baten en lasten	**3.961,7**	**4.146,6**	**62,5**	**4.209,1**
Onttrekking	270,9	130,8	14,4	145,2
Toevoeging	259,4	1.080,7	-205,7	875,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**11,6**	**-949,8**	**220,1**	**-729,7**
Totaal Programma A Algemene Dekkingsmiddelen	**3.973,2**	**3.196,8**	**282,5**	**3.479,3**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Apparaatslasten	24,8	22,8	2,8	25,6

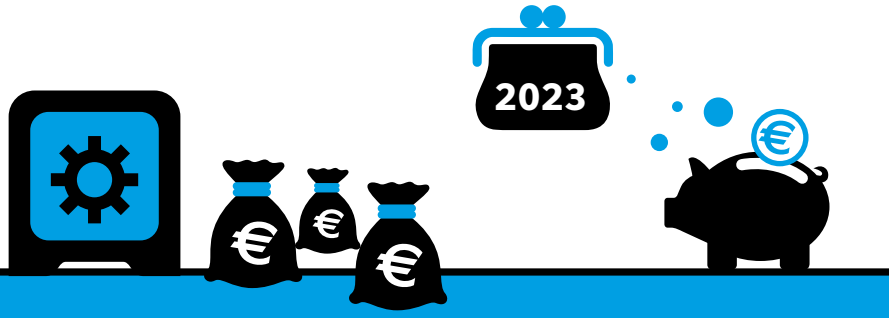

2.A.1 Lokale Heffingen

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**973,9**	**1.076,5**	**0,2**	**1.076,7**
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**0,2**	**0,2**
Extra Baten Straatparkeren	-	-	5,0	5,0
Verlaging baten precariobelasting terrassen	-	-	-2,5	-2,5
Indexatie eigen inkomsten Parkeren	-	-	-2,3	-2,3
Lasten				
Totaal lasten	**33,4**	**35,6**	**2,8**	**38,5**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**2,8**	**2,8**
Saldo baten en lasten	**940,5**	**1.040,9**	**-2,6**	**1.038,3**
Saldo onttrekking en toevoeging	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**940,5**	**1.040,9**	**-2,6**	**1.038,3**

Mutaties baten

Autonome ontwikkelingen

Extra baten straatparkeren

Amsterdam breidt het gebied van betaald parkeren op straat met 40 procent uit in de jaren 2025 tot 2026. Bij de start van het project zijn eerste inschattingen gemaakt van de extra parkeerinkomsten. Inmiddels blijkt de eerste inschatting wat voorzichtig en worden hogere baten verwacht.

Verlaging baten precariobelasting terrassen

Vorig jaar zijn de aanslagen voor precariobelasting geactualiseerd op basis van de administratie van de terrasvergunningen. De aanslagen hebben een grote instroom aan bezwaren veroorzaakt. Een deel van de aanslagen is vernietigd omdat sprake bleek van privaatrechtelijke betalingen voor het gebruik van de betreffende gemeentegrond (huurovereenkomsten of erfpacht).

Indexatie eigen inkomsten Parkeren

Amsterdam neemt een geschatte indexatie van de parkeeropbrengsten op voor de begroting in de aankomende jaren. Deze wordt elk jaar bijgesteld bij de voorjaarsnota op basis van de laatste cijfers van het CEP.

Mutaties lasten

Budgetneutrale wijzigingen

De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Hiermee voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Dit is gemeentebreed budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan.

2.A.2 Gemeentefonds

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**3.013,7**	**3.080,9**	**37,0**	**3.117,9**
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**37,0**	**37,0**
Terugdraaien stelpost gemeentefondsmiddelen	-	-	-0,6	-0,6
Zorgplicht Bibliotheken	-	-	2,7	2,7
Wet betaalbare huur	-	-	1,3	1,3
Doeluitkering kinderopvang	-	-	0,5	0,5
Verwerking Gemeentefonds 2024	-	-	28,3	28,3
Extra middelen voor knelpunten jeugd	-	-	10,0	10,0
Septembercirculaire lage inkomensvoordeel	-	-	0,8	0,8
Verwachte ontwikkelingen Gemeentefonds	-	-	-6,1	-6,1
Lasten				
Totaal lasten	**-**	**0,0**	**-**	**0,0**
Saldo baten en lasten	**3.013,7**	**3.080,9**	**37,0**	**3.117,9**
Saldo onttrekking en toevoeging	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**3.013,7**	**3.080,9**	**37,0**	**3.117,9**

Mutaties baten

Autonome ontwikkelingen

Terugdraaien stelpost gemeentefondsmiddelen

De baten dalen door het terugdraaien van een in de Begroting 2025 opgevoerde correctie op de meicirculaire met betrekking tot de eigen verdiencapaciteit WOZ. De in de meicirculaire ingehouden middelen waarop een correctie is toegepast zijn in de septembercirculaire weer teruggedraaid waardoor de toegepaste correctie is komen te vervallen. Het gaat hier om (negatieve) baten die niet meteen zijn uitgedeeld aan de beleidsprogramma's.

Zorgplicht Bibliotheken

In de Septembercirculaire 2024 is een bedrag opgenomen voor 2025 en 2026 voor de zorgplicht van gemeenten voor bibliotheken als opvolger van de SPUK bibliotheken. Het gaat hier om baten in programmaonderdeel A.2 welke ook zijn uitgedeeld aan het beleidsprogramma als begrote lasten.

Wet betaalbare huur

In verband met de invoering van de Wet betaalbare huur in 2024 zijn via het Gemeentefonds meerjarig middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie van- en het handhaven op de nieuwe wetgeving.

Het gaat hier om baten in programmaonderdeel A2 welke ook zijn uitgedeeld aan het beleidsprogramma als begrote lasten.

Doeluitkering kinderopvang

Dit effect bestaat uit:

- De Sociaal Medische Indicatie (SMI) is een gemeentelijke regeling om gezinnen die geen recht hebben op Kinderopvangtoeslag, maar die ook niet in staat zijn de zorg voor hun kinderen volledig te dragen vanwege sociale of medische problematiek, een vergoeding te kunnen bieden voor het gebruik van kinderopvang. Door verschillende ontwikkelingen is de SMI budgettair steeds meer onder druk komen te staan. Om dit te kunnen ondervangen, wordt het SMI budget in een aantal stappen verhoogd (€ 0,4 miljoen).

- Middelen vrijgemaakt voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en meertalige opvang (€ 0,1 miljoen).

Het gaat hier om baten in programmaonderdeel A.2 welke ook zijn uitgedeeld aan het beleidsprogramma als begrote lasten.

Verwerking Gemeentefonds 2024
Door de September- en Decembercirculaire 2024 ontvangt de gemeente inkomsten van het Rijk. Een deel hiervan komt terecht in het algemene beeld van de gemeentelijke financiën (programma A) en is niet verdeeld over de verschillende beleidsprogramma's. Een ander deel is wel verdeeld en toegevoegd aan de budgetten van de programma's. Het gaat bijvoorbeeld om € 1,0 miljoen voor Maatschappelijke Opvang, € 0,7 miljoen voor Beschermd Wonen en enkele kleine verlagingen van in totaal € 0,4 miljoen.

Extra middelen voor knelpunten jeugd
Vooruitlopend op een besluit in de voorjaarsnota van het Rijk om de gemeenten te compenseren voor de jeugdzorgtekorten, is hiervoor geld opgenomen in de begroting. Het gaat hier om baten in programmaonderdeel A.2 welke ook zijn uitgedeeld aan het beleidsprogramma als begrote lasten.

Septembercirculaire Lage inkomensvoordeel (LIV)
Gemeenten worden vanaf 2025 gecompenseerd voor de afschaffing van het Lage inkomensvoordeel (LIV). Het gaat om het LIV dat de gemeente of haar sociaal ontwikkelbedrijf ontvangt voor werknemers in nieuw beschut werk op basis van de Participatiewet. Compensatie vindt plaats via de Integratie-uitkering Participatie. Het gaat hier om baten in programmaonderdeel A.2 welke ook zijn uitgedeeld aan het beleidsprogramma als begrote lasten.

Verwachte ontwikkelingen gemeentefonds
Vooruitlopend op de Meicirculaire 2025 zijn vast enkele verwachte ontwikkelingen meegenomen in de begroting. Het gaat hier om ontwikkelingen met betrekking tot huishoudens met een laag inkomen (€ -24,0 miljoen), loon- en prijsontwikkelingen (€ 19,5 miljoen) en volume-effecten (€ -1,6 miljoen).

2.A.3 Treasury en Deelnemingen

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**99,2**	**91,8**	**4,9**	**96,7**
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**4,9**	**4,9**
Dividend Ontwikkelingen	-	-	1,1	1,1
Rente	-	-	3,8	3,8
Lasten				
Totaal lasten	**85,3**	**66,6**	**-6,4**	**60,2**
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**-6,4**	**-6,4**
Rente	-	-	-6,4	-6,4
Saldo baten en lasten	**13,9**	**25,2**	**11,3**	**36,5**
Saldo onttrekking en toevoeging	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**13,9**	**25,2**	**11,3**	**36,5**

Mutaties baten

Autonome ontwikkelingen

Dividend Ontwikkelingen

De actualisatie van de dividenden laat voor 2025 een meevaller zien. Dit is het gevolg van ontwikkelingen bij twee deelnemingen. Bij Alliander is in 2025 sprake van een meevaller van € 2,0 miljoen. De huidige inschatting is dat de gemeente een hoger dan eerder begroot dividend zal ontvangen als gevolg van goede bedrijfsresultaten. Bij het Havenbedrijf Amsterdam valt het dividend in 2025 € 0,9 miljoen lager uit dan verwacht. Het dividend is iets lager uitgekomen vanwege hogere exploitatielasten en afschrijvingen.

Rentebaten

De rentebaten op verstrekte leningen stijgen door de financiering aan AEB vanaf medio 2025.

Mutaties lasten

Autonome ontwikkelingen

Rentelasten

In 2025 dalen de rentelasten doordat we verwachten dat de schuldstijging niet geleidelijk maar meer aan het einde van het jaar zal plaatsvinden.

2.A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**12,3**	**9,5**	**-**	**9,5**
Lasten				
Totaal lasten	**18,7**	**9,8**	**-16,8**	**-6,9**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**1,7**	**1,7**
Cultureel Joods leven	-	-	0,1	0,1
Systematisch evalueren	-	-	0,5	0,5
Generatiepact	-	-	1,1	1,1
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**-10,1**	**-10,1**
Vrijval stelposten	-	-	-10,1	-10,1
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**5,0**	**5,0**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**-13,4**	**-13,4**
Saldo baten en lasten	**-6,4**	**-0,3**	**16,8**	**16,4**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**270,9**	**130,8**	**14,4**	**145,2**
Diverse reserves	270,9	-	-	-
Algemene Reserve	-	1,2	5,3	6,5
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	3,1	7,0	10,1
Reserve financiering NV Zeedijk	-	8,3	-	8,3
Financieringsreserve WRK	-	4,6	-0,4	4,2
Reserve financiering deelneming GVB	-	78,8	-	78,8
Reserve financiering lening NEMO	-	11,3	-	11,3
Amsterdams Investeringsfonds financieel	-	18,5	-0,2	18,3
Egalisatiereserve XaaS	-	2,9	5,0	8,0
Financieringsreserve Carré	-	2,0	-	2,0
Jaarrekeningresultaat	-	-	-6,5	-6,5
Reserve verbeteren schuld	-	-	4,2	4,2
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**259,4**	**1.080,7**	**-205,7**	**875,0**
Diverse reserves	259,4	-	-	-
Algemene Reserve	-	135,1	-	135,1
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	111,2	-	111,2
Egalisatiereserve XaaS	-	-	-	-
Reserve frictiekosten 1 Stad 1 Opgave	-	26,0	-	26,0
Reserve vermogensopbouw	-	808,4	-205,7	602,8
Saldo onttrekking en toevoeging	**11,6**	**-949,8**	**220,1**	**-729,7**
Totaal	**5,2**	**-950,2**	**236,8**	**-713,3**

Mutaties lasten

Autonome ontwikkelingen

Cultureel Joods leven
Er is geld vrij gemaakt voor het instellen van een commissie die het college adviseert over de kaders en voorwaarden voor het uitgeven van geld om te investeren in de toekomst van Joods leven in de stad.

Systematisch evalueren in 2025 en 2026
In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen om ieder begrotingsonderdeel periodiek te evalueren op doeltreffendheid en doelmatigheid.

Met de bestuursopdracht “Inzicht in beleid, geld en keuzes” is inzicht gegeven welke onderdelen van de begroting geëvalueerd zijn. Het beeld dat daaruit naar voren komt, is dat we niet voldoende systematisch (ieder begrotingsonderdeel periodiek) evalueren. We voldoen dus niet aan de ambitie uit het coalitieakkoord. Met deze mutatie wordt geld vrij gemaakt om te kunnen voldoen aan de ambitie uit het coalitieakkoord.

Generatiepact
Er is geld vrijgemaakt voor de afspraken die gemaakt zijn met de bonden over een pact voor medewerkers van 64 jaar en ouder.

Mee- en tegenvallers

Vrijval stelposten
Bij de actualisatie van de stelposten in programma A.4 laten we een aantal stelposten vrijvallen. We verwachten dat hier geen uitgaven meer tegenover staan.

Begrotingsbijstellingen

Naar aanleiding van de eindstand van de reserve XAAS ultimo 2024 hebben we de begrote vrijval van de reserve bijgesteld en aan de stelpost XAAS toegevoegd.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit is de tegenboeking van de aanpassing van het uitgaven-ritme van de XAAS investeringen in de beleidsprogramma’s.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Algemene reserve
Bij de Begroting 2025 hebben we het benodigde bedrag voor de amendementen uit de algemene reserve onttrokken (1,2 miljoen). Bij deze voorjaarsnota geven we invulling aan de Motie 564 voor het voortzetten van de kindregelingen (€ 0,6 miljoen). We vullen de Algemene reserve weer aan naar het niveau voor deze onttrekkingen (€ 1,8 miljoen).

Coalitiemiddelen 22-26
Hogere onttrekking uit de reserve coalitiemiddelen 22-26 door vrijval van geld uit het Noodfonds wat niet is uitgegeven in 2024. De verwachting is dat dit niet meer zal worden uitgegeven.

Financieringsreserve WRK
Lagere onttrekking uit de financieringsreserve WRK door een correctie op de vrijval van deze financieringsreserve in 2025.

Amsterdams Investeringsfonds Financieel
Lagere onttrekking uit de reserve Amsterdams Investeringsfonds Financieel door een correctie op de vrijval van deze financieringsreserve in 2025.

Egalisatiereserve XaaS
We brengen het restant van de opgeheven reserve Xaas nar de centrale stelpost Xaas om de uit 2024 doorgeschoven bestedingen te dekken.

Jaarrekeningresultaat 2024
We onttrekken het negatieve rekeningresultaat over 2024 uit de Algemene reserve.

Reserve verbeteren schuldpositie
Hogere onttrekking aan de reserve verbeteren schuldpositie door een correctie op de vrijval van deze financieringsreserve in 2025.

Mutaties toevoegingen

Totaal toevoegingen

Vermogensopbouw – deel overige activa

- Lagere toevoeging door overheveling naar de nieuw gevormde reserve Vermogensopbouw-deel erfpacht (€ 368,2 miljoen).
- Lagere toevoeging door verrekening van aanpassing van eerder begrote vrijval van financieringsreserves naar aanleiding van de jaarrekening 2024 (€ 3,5 miljoen).
- Hogere toevoeging door vrijval van de reserve Sprong over het IJ (€ 94,8 miljoen).
- Hogere toevoeging door overheveling uit de reserve Incidentele bijdragen Schaalsprong als bijdrage voor verduurzaming (€ 50,0 miljoen).
- Hogere toevoeging voor duurzame opvanglocaties (€ 12,0 miljoen).
- Hogere toevoeging voor verduurzaming van het wagenpark en de laadinfrastructuur (€ 6,5 miljoen).
- Hogere toevoeging voor uitbreiding van woonwagenlocaties (€ 2,4 miljoen).
- Hogere toevoeging voor de afronding van het project Haarlemmerweg N200, hiertegenover staat een stijgende onttrekking uit het vereveningsfonds (€ 0,3 miljoen).

2.B Bestuur en Organisatie

Programma B Bestuur en Organisatie

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Baten	66,3	62,4	4,7	67,1
Lasten	944,7	852,5	-57,0	795,5
Saldo baten en lasten	**-878,5**	**-790,2**	**61,7**	**-728,4**
Onttrekking	64,1	21,1	5,5	26,6
Toevoeging	13,5	0,0	0,0	0,0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	**50,6**	**21,1**	**5,5**	**26,6**
Totaal Programma B Bestuur en Organisatie	**-827,9**	**-769,1**	**67,3**	**-701,8**

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten voorjaarsnota	Saldo na voorjaarsnota
Apparaatslasten	795,6	740,5	-72,4	668,1

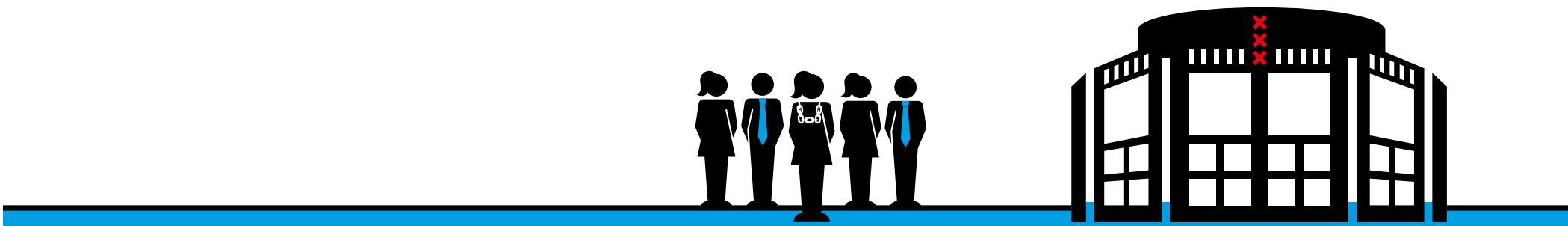

2.B.1 Dienstverlening

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**50,0**	**48,7**	**1,7**	**50,4**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**1,7**	**1,7**
Lasten				
Totaal lasten	**93,1**	**90,5**	**11,3**	**101,8**
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**1,7**	**1,7**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**9,7**	**9,7**
Saldo baten en lasten	**-43,1**	**-41,8**	**-9,7**	**-51,4**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**3,1**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	3,1	-	-	-
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**1,5**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	1,5	-	-	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**1,6**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-41,5**	**-41,8**	**-9,7**	**-51,4**

Mutaties baten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten. Wij hebben de legesopbrengsten geactualiseerd op basis van de verwachte aantallen en de tarieven 2025.

Mutaties lasten

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. Door de verwachte stijging van het aantal reisbewijzen, naturalisatieaanvragen en vergunningen hebben wij hogere rijksafdrachten en extra personeelskosten.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen.

Decentrale overhead
De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan.

Verbetering bedrijfsinformatiesystemen
Wij investeren in diverse Xaas oplossingen om de bedrijfsinformatiesystemen te verbeteren (€ 2,2 miljoen).

Overige afwijkingen lichten we niet verder toe omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen.

2.B.2 Horizontaal Thema Digitale Stad en Overheid

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**2,9**	**0,5**	**-**	**0,5**
Lasten				
Totaal lasten	**54,5**	**42,8**	**0,6**	**43,4**
Nieuw beleid	**-**	**-**	**1,5**	**1,5**
Aanpak Online Leefwereld	-	-	1,5	1,5
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**-0,9**	**-0,9**
Saldo baten en lasten	**-51,5**	**-42,3**	**-0,6**	**-42,9**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**0,2**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	0,2	-	-	-
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**2,3**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	2,3	-	-	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**-2,2**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-53,7**	**-42,3**	**-0,6**	**-42,9**

Mutaties lasten

Nieuw beleid

Aanpak Online Leefwereld

We investeren in het kenniscentrum Online leefwereld Jongeren, zodat voldoende kennis beschikbaar is, een lobby-agenda uitgevoerd wordt en interventies met gebruikers worden vormgegeven.

Budgetneutrale wijzigingen

Overige mutaties zijn kleiner dan € 1,0 miljoen en deze afwijking lichten we verder niet toe.

2.B.3 Horizontaal Thema Democratisering

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**0,0**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
Totaal lasten	**17,6**	**20,1**	**1,1**	**21,2**
Eindejaarsmarge	**-**	**-**	**-0,0**	**-0,0**
Doorschuif buurtbudgetten	-	-	0,4	0,4
Eindejaarsmarge Ongelijk Investeren	-	-	-0,4	-0,4
Coalitieakkoord	**-**	**-**	**1,8**	**1,8**
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	1,8	1,8
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**-0,3**	**-0,3**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**-0,4**	**-0,4**
Saldo baten en lasten	**-17,6**	**-20,1**	**-1,1**	**-21,2**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**4,5**	**6,9**	**1,8**	**8,7**
Diverse reserves	4,5	-	-	-
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	6,9	1,8	8,7
Saldo onttrekking en toevoeging	**4,5**	**6,9**	**1,8**	**8,7**
Totaal	**-13,1**	**-13,2**	**0,7**	**-12,5**

Mutaties lasten

Eindejaarsmarge

Doorschuif Buurtbudgetten

Verschuiving van de niet uitgegeven middelen voor de buurtbudgetten van 2024 naar 2025.

Eindejaarsmarge Ongelijk Investeren

Lagere lasten voor ongelijk investeren, omdat een deel van de middelen in 2024 is uitgegeven.

Coalitieakkoord

Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen

We hebben het deel van de begrote onttrekking aan de reserve coalitiemiddelen in verband met Masterplannen Nieuw-West en Zuidoost, Aanpak Noord wat niet in 2024 is uitgegeven overgezet naar 2025.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Intertemporele compensatie

Lagere lasten door verschuivingen van middelen Democratisering over de jaren (€ 0,4 miljoen).

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Reserve coalitiemiddelen 22-26

Voor de integrale aanpakken van masterplannen onttrekken wij aan de reserve coalitiemiddelen voor hetzelfde bedrag als hiervoor bij de toelichting op de lasten staat vermeld.

2.B.4 Bestuur

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**0,5**	**0,6**	**-**	**0,6**
Lasten				
Totaal lasten	**39,0**	**35,9**	**-0,2**	**35,7**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**-0,2**	**-0,2**
Saldo baten en lasten	**-38,5**	**-35,3**	**0,2**	**-35,1**
Onttrekking				
Totaal onttrekking	**0,1**	**0,1**	**-**	**0,1**
Diverse reserves	0,1	-	-	-
Reserve Kinderopvangtoeslagaffaire	-	0,1	-	0,1
Saldo onttrekking en toevoeging	**0,1**	**0,1**	**-**	**0,1**
Totaal	**-38,5**	**-35,2**	**0,2**	**-35,0**

Mutaties lasten

Budgetneutrale wijziging

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van de lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

2.B.5 Overhead

De bedrijfsvoering stelt de organisatie in staat om de bestuurlijke en stedelijke opgaven te realiseren.

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**11,7**	**12,1**	**3,0**	**15,1**
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**3,8**	**3,8**
Herbestemming vrijval voorziening WW	-	-	3,8	3,8
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**-**	**-**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**-0,8**	**-0,8**
Lasten				
Totaal lasten	**726,3**	**659,9**	**-74,8**	**569,1**
Autonome ontwikkelingen	**-**	**-**	**0,7**	**0,7**
Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijk Vastgoed	-	-	0,6	0,6
Organisatieverandering uitbreiding parkeren	-	-	0,1	0,1
Mee- en tegenvallers	**-**	**-**	**4,8**	**4,8**
Herbestemming vrijval voorziening WW	-	-	2,0	2,0
Formatiekrimp	-	-	-0,0	-0,0
AFIS	-	-	2,8	2,8
Eindejaarsmarge	**-**	**-**	**0,4**	**0,4**
Inzet Eindejaarsmarge in programma 7	-	-	0,4	0,4
Coalitieakkoord	-	-	4,1	4,1
Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen	-	-	4,1	4,1
Begrotingsbijstellingen	**-**	**-**	**3,3**	**3,3**
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**-110,8**	**-110,8**
Nominale ontwikkelingen	**-**	**-**	**6,6**	**6,6**
Intertemporele compensatie	**-**	**-**	**16,0**	**16,0**
Saldo baten en lasten	**-714,6**	**-647,8**	**77,8**	**-570,0**
Onttrekking				
	56,2	**14,1**	**3,8**	**17,9**
Diverse reserves	56,2	-	-	-
Reserve Sociaal Werk	-	0,8	-0,5	0,3
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	-	11,8	4,1	15,9
Reserve Vereveningsfonds	-	0,2	-	0,2
Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties	-	0,0	-0,0	-
Meerwaarde voortdurend	-	0,2	0,2	0,3
Reserve Iedereen Kans op Werk	-	0,5	-	0,5
Huisvesting gemeentelijk apparaat	-	0,6	-	0,6
Toevoeging				
Totaal toevoeging	**9,6**	**-**	**-**	**-**
Diverse reserves	9,6	-	-	-
Saldo onttrekking en toevoeging	**46,5**	**14,1**	**3,8**	**17,9**
Totaal	**-668,1**	**-633,7**	**81,6**	**-552,1**

Mutaties baten

Mee- en tegenvallers

Herbestemming vrijval voorziening reparatie WW
Wij laten de voorziening reparatie WW vrijvallen. Deze voorziening is in het leven geroepen in het kader van oude CAO-regelingen. De lasten die ten laste van de voorziening worden gebracht staan niet in verhouding tot de gevormde voorziening en de oude regelingen gaan mee in de huidige CAO-onderhandelingen.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijking lichten we verder niet toe, omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Mutaties lasten

Autonome ontwikkelingen

Organisatieveranderingen en uitbreiding
In verband met de uitbreiding van het parkeergebied betaald parkeren verandert en groeit ook onze organisatie mee.

Gevolgen tariefverhoging OZB Gemeentelijke Vastgoed
Bij de Begroting 2025 is besloten de OZB-tarieven te verhogen. Deze verhoging heeft effect op de lasten van ons eigen vastgoed.

Mee -en tegenvallers

Herbestemming vrijval voorziening reparatie WW
De eerder vermelde vrijval van deze voorziening gaan wij inzetten in het kader van Wendbaarheid/Arbeidsmarktkrapte, Verzuim en eenmalige uitkering toeslagenaffaire.

Kostenraming AFIS
De overgang naar het nieuwe financiële systeem (AFIS) heeft vertraging in de betaling aan onze leveranciers veroorzaakt. Om te zorgen dat ondernemers zo snel mogelijk betaald worden en de technische problemen op te lossen hebben we extra capaciteit ingezet. Deze kosten bedroegen € 2,8 miljoen. De totale kosten schatten we in op € 5,8 miljoen. De extra capaciteit wordt afgeschaald zodra dat kan. Voorop blijft staan dat ondernemers op tijd betaald worden. Wij dekken deze lasten de komende vier jaren door beheers- en besparingsmaatregelen. Dan gaat het onder andere om vereenvoudiging en versimpeling zoals de health check die ook adviseert. Daarnaast is sprake van uitgaven voor de verdere implementatie en verbetering van het systeem, die worden ingepast binnen het projectenportfolio. In het projectenportfolio zijn alle (investerings)projecten opgenomen. De actualisatie van het portfolio vindt plaats bij de Begroting 2026

Eindejaarsmarge

Inzet Eindejaarsmarge in programma 7
Wij zetten de eindejaarsmarge in voor de verdeling van de buurtbudgetten van de Stadsdelen.

Coalitieakkoord

Overheveling onttrekking reserve coalitiemiddelen
In verband met de Wet Openbare Overheid en Wet Openbaar Bestuur (WOO/WOB) hebben wij niet alle middelen in 2024 uitgegeven. Deze uitgaven zullen alsnog in dit jaar worden besteed. Tegenover deze hogere lasten staat een hogere onttrekking aan de reserve Coalitiemiddelen.
Niet alle middelen voor de Inhaalslag Verduurzaming Organisatie hebben wij 2024 uitgegeven. Deze uitgaven zullen alsnog in dit jaar worden besteed. Tegenover deze hogere lasten staat een hogere onttrekking aan de reserve Coalitiemiddelen.

In verband met Masterplannen Nieuw-West en Zuidoost, Aanpak Noord hebben wij niet alle middelen in 2024 uitgegeven. Tegenover deze hogere lasten staat een hogere onttrekking aan de reserve Coalitiemiddelen.

Begrotingsbijstellingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:
Welzijn en Cultuur: Periodiek worden de baten en lasten van de in beheer zijnde panden geactualiseerd. Deze hogere lasten zijn in de begroting van dit programma verwerkt. Deze hogere lasten hadden in programmaonderdeel 1.5 opgenomen moeten worden. Deze omissie heeft per saldo geen invloed op het begrotingssaldo en zal bij de Begroting 2026 worden gecorrigeerd (€ 2,0 miljoen).
Uitbreiding personeel WPI: In verband met uitbreiding van capaciteit voor de begeleiding van mensen in de groeiende doelgroepen sociaal werk en inburgerings-plichtingen in programma 7 groeit ook onze organisatie mee (€ 1,5 miljoen).

Budget neutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij sprake is van een verandering in de omvang van baten en/of lasten. De afwijkingen kleiner dan € 1 miljoen lichten wij niet verder toe. Afwijkingen groter dan € 1 miljoen zijn:

- We investeren in diverse XaaS oplossingen zoals het op orde brengen van de informatiebeveiliging en de Amsterdamse digitale werkplekken (ADW) van de stad (€ 7,1 miljoen).
- In verband met de uitbreiding van het formatie van het programma Energie voor de Stad (EvdS) verandert en groeit ook onze organisatie mee.
- De overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan (€ 109,7 miljoen).
- Overige mutaties zijn kleiner dan € 1,0 miljoen en deze afwijking lichten we verder niet toe.

Nominale ontwikkeling

Hogere lasten ter compensatie van nominale ontwikkelingen van lonen en prijzen.

Intertemporele compensatie

Tekort programma B

Binnen programma B lossen we een aantal knelpunten op van € 16 miljoen in 2025. Zo geeft de groei van de organisatie extra druk op de bedrijfsvoering en is de nominale compensatie onvoldoende om de loon -en prijsontwikkelingen op te vangen. We zien dit bijvoorbeeld bij huur, ozb, onderhoud van de huisvesting, schoonmaak, beveiliging, IT producten en diensten en energieprijzen. Daarnaast leiden nog niet alle besparingen tot voldoende resultaat leiden. Wij dekken deze lasten de komende jaren door het verhogen van de opgave voor te treffen beheers- en besparingsmaatregelen met jaarlijks € 4 miljoen. Richting de begroting worden deze maatregelen verder uitgewerkt.

Mutaties onttrekkingen

Totaal onttrekkingen

Reserve Sociaal Werk

Deze mutatie lichten we niet verder toe omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

Reserve Coalitiemiddelen 22-26

- In verband met de Wet Openbare Overheid en Wet Openbaar Bestuur (WOO/WOB) hebben wij niet alle middelen in 2024 uitgegeven. Deze uitgaven zullen alsnog in dit jaar worden besteed. Tegenover deze onttrekking reserve Coalitiemiddelen staan een hogere lasten vanuit het Coalitieakkoord.
- In verband met de inhaalslag verduurzaming organisatie hebben wij niet alle middelen in 2024 uitgegeven. Deze uitgaven zullen alsnog in dit jaar worden besteed. Tegenover deze onttrekking reserve Coalitiemiddelen staan een hogere lasten vanuit het Coalitieakkoord.
- In verband met Masterplannen Nieuw-West en Zuidoost, Aanpak Noord hebben wij niet alle middelen in 2024 uitgegeven. Tegenover deze onttrekking reserve Coalitiemiddelen staan een hogere lasten vanuit het Coalitieakkoord.
- De overige mutaties zijn kleiner dan € 1,0 miljoen en worden verder niet toegelicht.

Meerwaarde voortdurend

Deze mutatie lichten we niet verder toe omdat deze kleiner is dan € 1 miljoen.

2.B.6 Facilitair Werken in de Fysieke Leefomgeving

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Saldo effecten Voorjaarsnota	Saldo na Voorjaarsnota
Baten				
Totaal baten	**1,1**	**0,5**	**-**	**0,5**
Lasten				
Totaal lasten	**14,2**	**3,4**	**5,0**	**8,4**
Mee- en tegenvallers	-	-	0,5	0,5
Bestedingsplan Stadsverbetering 2025-2029	-	-	0,5	0,5
Budgetneutrale wijzigingen	**-**	**-**	**4,6**	**4,6**
Saldo baten en lasten	**-13,1**	**-2,9**	**-5,0**	**-7,9**
Saldo onttrekking en toevoeging	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-13,1**	**-2,9**	**-5,0**	**-7,9**

Mutaties lasten

Mee- en tegenvallers

Bestedingsplan stadsverbetering 2025-2029

Wij wijzigen de bestedingsplannen voor een aantal projecten binnen het programma Stadsverbetering.

Budgetneutrale wijzigingen

Dit zijn neutrale beleidsarme mutaties waarbij de omvang van lasten of baten niet veranderen. Veelal zal dit betekenen dat er sprake is van een verschuiving over programma's, programmaonderdelen of doelen.

- Hogere lasten voor de overhead van directies die werkzaam zijn op de programma's, wordt niet langer in programma B begroot. Met deze mutatie voldoet de gemeente aan de aangepaste kaders van het BBV. Het inzicht in de programmakosten neemt daardoor toe. Deze mutatie is budgetneutraal omdat deze lasten van programma B naar de overige programma's gaan (€ 4,6 miljoen).

3

Bijlagen

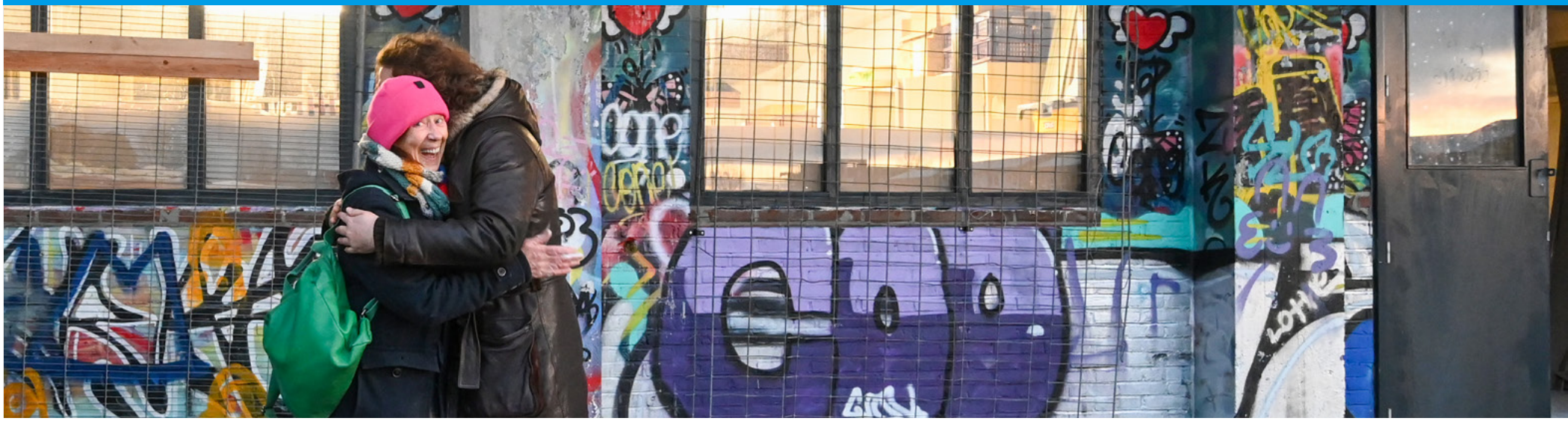

Bijlagen

3.1	Verloopstaat reserves	109
3.2	Verloopstaat voorzieningen	119
3.3	Doelenraming	124

3

3.1 Verloopstaat reserves

Programmaonderdeel, naam en doel reserve *(bedragen in € miljoen)*	**ID-nr**	**Instellingsjaar**	**Soort reserve**	**Maximale toegestane omvang**	**Rekening 2024**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Verwachte stand ultimo 2025**
1.1 Ruimtelijk Ontwikkeling	70052	2020	Projectreserve	€ 4,9 miljoen	1,4	0,0	-1,2	0,0	0,3
Reserve IJ-oeververbinding Overkoepelend programmamanagement Sprong over het IJ.									
1.2 Grond	77002	2004	Reserve verevening grondexploitaties	n.v.t.	189,7	26,8	-48,3	0,0	168,2
Reserve Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties Dekking van de gebiedsontwikkeling op de Zuidas en de bijdrage van de gemeente Amsterdam aan de ontwikkeling van Zuidas Dok.									
1.2 Grond	74002	2004	Reserve verevening grondexploitaties	n.v.t.	695,7	69,4	-49,5	-22,4	693,2
Reserve Vereveningsfonds Een deel van de reserve is benodigd als weerstandsvermogen en ter dekking van vastgestelde (voor)investeringen. Het resterende deel is de vereveningsruimte en is beschikbaar voor nieuwe investeringen in het kader van de gebiedsontwikkeling.									
1.3 Erfpacht	74050	2019	Systeemreserve erfpacht/grond	De maximale omvang is de omvang van de grondwaarde van in erfpacht uitgegeven grond waarvan de erf-pachtcanonbetaling niet is afgekocht	1.081,2	-105,3	-3,9	-472,0	499,9
Reserve financiering erfpachtgrond Het doel is zoveel mogelijk in erfpacht uitgegeven grond te financieren met eigen vermogen.									
1.3 Erfpacht	74001	2004	Systeemreserve erfpacht/grond	n.v.t.	4.648,2	53,5	-98,0	0,0	4.603,7
Reserve afkoopsommen erfpacht Deze reserve dient voor de financiering van de waarde van de in erfpacht uitgegeven gronden.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
1.3 Erfpacht	74070	2025	Systeemreserve erfpacht/grond	Geen vast bedrag; de maximale omvang van de reserve Vermogens-opbouw – deel erfpacht en de reserve Afkoop-sommen overstap tezamen is gelijk aan de balans-waarde van de erfpachtgronden canonbetalend.	0,0	545,2	0,0	0,0	545,2
Reserve Vermogensopbouw – deel erfpacht De reserve vermogensopbouw – deel erfpacht heeft ten doel bezit met eigen vermogen te financieren.									
1.4 Bouwen en Wonen	76050	2016	Overige bestemmingsreserve	n.v.t.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stedelijke reserve Wonen boven winkels en bedrijven Stimuleren van het creëren van woonruimte boven winkels en bedrijven.									
1.4 Bouwen en Wonen	76007	2021	Projectreserve	n.v.t.	1,8	0,3	0,0	0,0	2,0
Reserve Wooncoöperatieven Het beschikbaar stellen van middelen voor de voorziening die gevormd wordt tegenover verstrekte leningen aan wooncoöperatieven en het dekken van beheerkosten Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten.									
1.4 Bouwen en Wonen	76006	2004	Projectreserve	n.v.t.	17,0	0,0	-9,4	0,0	7,6
Reserve Corporatiebudget Het Corporatiebudget wordt primair ingezet t.b.v. onrendabele vastgoedinvesteringen in de stedelijke vernieuwingsgebieden in Nieuw-West, in de Kolenkitbuurt in West, De Banne en Nieuwendam-Noord in Noord. Corporaties kunnen op projectbasis subsidies aanvragen.									
1.4 Bouwen en Wonen	74041	2015	Projectreserve	n.v.t.	7,6	0,0	-4,1	0,0	3,5
Reserve Actieplan bouwstimulering Alloceren van middelen voor het stimuleren van woningbouw in Amsterdam.									
1.5 Vastgoed	71005	2015	Financieringsreserve	n.v.t.	50,1	0,0	0,0	-50,1	0,0
Financiering gemeentelijk vastgoed Dekking van een deel van de afschrijvingslasten van het vastgoed in eigendom van de gemeente.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer	74040	2016	Projectreserve	n.v.t.	64,9	1,3	-5,3	0,0	60,9
Stedelijke Bodemsanering en Nazorg Het reserveren van middelen voor de meerjarige stedelijke bodemsaneringsprogramma's en nazorgactiviteiten die conform gemaakte afspraken met het Rijk grotendeels vanuit Rijksmiddelen worden gefinancierd.									
1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer	67060	2019	Projectreserve	n.v.t.	115,2	0,0	-15,7	0,0	99,5
Reserve Klimaatfonds Het in het kader van, en passend bij, de gemeentelijke rolopvatting ondersteunen van investeringen in de stad die bijdragen aan een rechtvaardige transitie naar een klimaatneutraal en aardgasvrij Amsterdam.									
1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer	67018	2015	Egalisatiereserve	n.v.t.	10,4	0,4	-0,1	0,0	10,6
Reserve duurzaamheidsfonds Alloceren van middelen en het verstrekken van leningen ter bevordering van hernieuwbare energie en energiebesparing.									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	70091	2023	Projectreserve	€ 100 miljoen	97,9	0,0	-3,1	-94,8	0,0
Reserve Sprong over het IJ (brug) Het reserveren van middelen voor de meerjarige lasten van investering Sprong over het IJ (brug).									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	67811	2022	Egalisatiereserve	€ 12,0 miljoen	10,9	0,0	-3,0	0,0	7,9
Reserve Laadinfra Het bestemmen van Total en Equans inkomsten te ontvangen bijdragen voor de ontwikkeling van de laadinfrastructuur.									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	70090	2023	Projectreserve	n.v.t.	187,1	12,0	-4,7	-50,0	144,4
Incidentele bijdragen Schaalsprong Het reserveren van middelen voor de meerjarige lasten van Schaalsprong investeringen.									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	70027	2019	Projectreserve	n.v.t.	5,9	0,0	-0,2	0,0	5,7
Zuidelijke IJ-oevers (POR) De reserve is bestemd voor de voorbereiding en uitvoering van het Plan Openbare Ruimte Zuidelijke IJoever (Oosterdok en Stationsplein).									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	70025	2019	Egalisatiereserve	n.v.t.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve programma Stadsbehoud Deze reserve ondersteunt een programmatische aanpak voor het in stand houden van de openbare ruimte en infrastructuur, waaronder de arealen civiele constructies, verhardingen, verkeersystemen, groen, straatmeubilair, speelvoorzieningen en op termijn wegtunnels.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	70080	2019	Egalisatiereserve	n.v.t.	5,6	0,0	0,0	-5,6	0,0
Reserve achterstallig onderhoud, infrastructuur, openbare ruimte en groen Deze reserve ondersteunt een programmatische aanpak voor het wegwerken van grootschalig achterstallig onderhoud in de openbare ruimte en van de infrastructuur. De reserve is gevormd ter dekking van de aan bovengenoemde aanpak verbonden ingrepen en activiteiten, zoals onderzoek, handhaving, monitoring, brandweerorganisatie en innovatie.									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	70048	2007	Projectreserve	n.v.t.	4,8	0,0	-1,8	0,0	3,0
Leidseplein De gecoördineerde uitvoering van de herinrichting van het Leidseplein en omgeving binnen het samenwerkingsproject Leidseplein. Het uiteindelijke doel is om het gebied beter te laten functioneren als ontmoetingsplek en als cultureel centrum van Amsterdam.									
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	70170	2017	Financieringsreserve	n.v.t.	181,0	0,0	0,0	-181,0	0,0
Financieringsreserve activa met maatschappelijk nut Inzet van de eigen bijdrage van de gemeente voor de dekking van investeringen in de openbare ruimte met een maatschapelijk nut.									
2.2 Openbaar Vervoer	70075	2017	Projectreserve	n.v.t.	2,4	0,0	-2,4	0,0	0,0
Reguliere vervanging IJveren Voor incidentele vervangingsinvesteringen in de veerverbindingen over het IJ.									
2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte	83105	2017	Financieringsreserve	n.v.t.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Financieringsreserve OAT Sluisbuurt Financieren afschrijvingslasten Ondergronds Afval Transport (OAT).									
2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte	83030	2015	Egalisatiereserve	n.v.t.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egalisatiereserve afval Reguleren van de over- en onderschrijding in het gesloten systeem van de afvalstoffenheffing.									
2.6 Groen en Dierenwelzijn	67042	2016	Egalisatiereserve	n.v.t.	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Reserve Herplantfonds De middelen worden ingezet voor compensatie van gekapte bomen, conform het vastgestelde beleid ten aanzien van compensatie en herplanting van bomen.									
2.6 Groen en Dierenwelzijn	67050	2019	Projectreserve	n.v.t.	6,8	0,0	-2,9	0,0	3,8
Kwaliteitsimpuls Groen De reserve wordt gebruikt om te investeren in parken (groen). Doelstelling 11.3.1 Amsterdam is een stad voor mens, plant en dier met groene plekken in alle buurten en goed onderhouden parken en bos.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
2.7 Riool en Drinkwater	96001	2006	Egalisatiereserve	n.v.t.	42,1	1,4	-0,1	0,0	43,4
Reserve egalisatie drinkwatertarieven Waternet Het verevenen van bij het jaarverslag blijkende overschotten of tekorten met betrekking tot de drinkwatervoorziening voor burgers en bedrijven. Het streven is de overschotten of tekorten in volgende jaren te verevenen via tarieven. Daarnaast dient de reserve voor het afdekken van het risico van afwijkingen in het resultaat.									
3.1 Economie en Innovatie	73037	2022	Projectreserve	n.v.t.	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Reserve Metropoolregio Amsterdam Middelen reserveren die door de gemeente Amsterdam beschikbaar zijn gesteld voor de activiteiten van het samenwerkingsverband Metropoolregio Amsterdam en nog niet extern verplicht.									
3.1 Economie en Innovatie	73035	2015	Projectreserve	n.v.t.	6,0	0,0	-2,2	-1,6	2,1
Reserve Economische Structuur- en Arbeidsmarktversterking (ESA) Het stimuleren van economische structuur- en arbeidsmarktversterking conform het door de gemeenteraad vastgestelde bestedingskader.									
3.1 Economie en Innovatie	73031	2014	Projectreserve	n.v.t.	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Reserve Amsterdam Metropolitan Solutions Realiseren van een nieuw op te richten wetenschappelijk opleidings- en onderzoeksinstituut door kennisinstellingen en bedrijven op gebied van toegepaste technologie met als werknaam Amsterdam Metropolitan Solutions.									
3.1 Economie en Innovatie	73036	2021	Financieringsreserve	12,0 miljoen	12,0	0,0	0,0	-12,0	0,0
Financieringsreserve ROM InWest Deze reserve dient als financiering met eigen vermogen ten behoeve deelname aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Metropoolregio InWest.									
3.1 Economie en Innovatie	73015	2009	Egalisatiereserve	n.v.t.	0,3	0,2	-0,2	-0,3	0,0
Amsterdams Promotiefonds voor cultuur en stadsinitiatieven Het realiseren van projecten waarvan de opzet is zowel de doelen van Holland Casino als van de gemeente te verwezenlijken.									
3.2 Kunst en Cultuur	73059	2014	Projectreserve	n.v.t.	8,0	0,0	-4,9	0,0	3,1
Reserve Kunstenplan Om de vier jaar worden in de Hoofdlijnen Kunst en Cultuur de nieuwe beleidsdoelstellingen voor de komende vier jaar bepaald. De doelstelling van deze systeemreserve volgt de doelstellingen van elk nieuw Kunstenplan.									
4.1 Sport en Bewegen	56080	2014	Projectreserve	n.v.t.	3,1	0,0	-0,9	0,0	2,2
Reserve sportevenementen Middelen bestemmen voor toekomstige topsportevenementen, zoals het EK 2020.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
4.1 Sport en Bewegen	56027	2015	Financieringsreserve	n.v.t.	5,3	0,0	0,0	-5,3	0,0
Financieringsreserve sportaccommodaties De reserve is de dekking voor de afschrijvingslasten van de kredieten voor het Sportaccommodatiefonds.									
6.1 Basisvoorzieningen	90089	2021	Overige bestemmingsreserve	Niet bepaald	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve vastgoed Weesp Dekking van toekomstige exploitatietekorten van maatschappelijke organisaties voor gemeentelijk vastgoed in Weesp middels subsidieverstrekking.									
6.1 Basisvoorzieningen	57054	2021	Projectreserve	€ 4,5 miljoen	3,1	0,0	-2,5	0,0	0,6
Reserve Streeklaboratoria Het uitvoeren van vervolgonderzoek naar de effecten van de Corona pandemie en voorbereiden van het Streeklaboratorium en de andere laboratoria in Amsterdam op een eventuele volgende gezondheidscrisis.									
6.3 Individuele Voorzieningen	55044	2006	Egalisatiereserve	10% van het budget voor de Wmo openeinde regelingen in het betreffende boekjaar	35,8	3,9	-16,5	0,0	23,1
Reserve egalisatie Wmo Opvangen fluctuaties Wmo openeinde regelingen.									
6.3 Individuele Voorzieningen	55805	2022	Egalisatiereserve	€ 30,0 miljoen	21,6	3,5	-6,0	0,0	19,0
Reserve Kinderopvangtoeslagaffaire De reserve is bedoeld voor het egaliseren van uitgaven voor mensen geraakt door de kinderopvangtoeslagaffaire, waarvoor uit verschillende bronnen van het Rijk middelen worden ontvangen. Enerzijds voor extra ondersteuning van mensen in kwetsbare posities en voorkomen dat mensen in zo'n positie terecht komen, die door het Rijk toegekend naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK). Anderzijds om de ontvangen middelen die specifiek zijn ontvangen voor hulp aan gedupeerden mensen als gevolg van de kinderopvangtoeslagproblematiek (KOT) beschikbaar te houden voor de doelgroep.									
6.3 Individuele Voorzieningen	55804	2022	Egalisatiereserve	€ 17,5 miljoen	5,7	0,0	-4,5	0,0	1,3
Egalisatiereserve Jeugd Het opvangen van fluctuaties in de begroting van de uitvoering van de Jeugdwet om tot een stabieler meerjarenbeeld te komen.									
7.1 Inkomensregelingen	52050	2004	Egalisatiereserve	n.v.t.	115,3	23,2	0,0	-65,7	72,8
Reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur Egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Participatiewet voor het inkomensdeel (bijstandsuitkeringen), uitvoering Iedereen Kans op Werk en doorlopende uitvoeringskosten Tozo.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden	52700	2024	Projectreserve	n.v.t.	8,2	31,5	0,0	-12,0	27,7
Reserve realisatie duurzame opvanglocaties De reserve is bedoeld voor het verwerven van eigen pand(en) c.q. langdurige huren van pand(en) om duurzame opvanglocaties te realiseren voor de verschillende doelgroepen (Asiel, Oekraïners en Ongedocumenteerden).									
7.2 Werk, Participatie en Inburgering	53064	2018	Egalisatiereserve	De maximale omvang van de reserve is het maximale bedrag van 5% van de lasten van de Directie Werk op programma-onderdeel 7.2.	12,6	0,0	-2,3	0,0	10,3
Reserve Sociaal Werk Egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Wet Sociaal Werk en de Participatiewet met als doel werk te bieden aan Amsterdammers met een arbeidsbeperking en indien nodig aanvullend te investeren in Sociaal Werk. Het gaat om Amsterdammers met een arbeidsbeperking ofwel in dienst bij de sociale werkvoorziening (Stichting Pantar), ofwel via de gemeente direct gedetacheerd bij sociale firma's of bij reguliere werkgevers.									
7.2 Werk, Participatie en Inburgering	53099	2024	Projectreserve	n.v.t.	13,2	0,0	-7,1	0,0	6,1
Reserve Iedereen Kans op Werk De reserve wordt gebruikt voor de dekking van de lasten van de uitvoering Iedereen Kans op Werk.									
8.2 Openbare Orde en Veiligheid	87061	1999	Egalisatiereserve	n.v.t.	4,2	7,6	-6,4	0,0	5,4
Verevening onroerend goed Dekken van de onrendabele top van panden die met een beleidsmatig doel worden aangeschaft (strategische aankopen) en egaliseren van exploitatieresultaten in de vastgoedportefeuille van stadsdeel Centrum. Dekken van fundamentele ingrepen in het kader van de aanpak binnenstad om toenemende drukte en daarmee gepaarde overlast te verminderen/reguleren.									
8.2 Openbare Orde en Veiligheid	26014	2019	Projectreserve	n.v.t.	9,0	0,0	-3,0	0,0	6,0
Reserve Amsterdam 750 De financiering van activiteiten rondom de viering van het 750-jarig bestaan van Amsterdam in 2025.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12015	2021	Financieringsreserve	n.v.t.	4,2	0,0	0,0	-4,2	0,0
Reserve verbeteren schuldpositie Schuldpositie van de gemeente verbeteren door een deel van het bezit te financieren met eigen vermogen.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12075	2019	Egalisatiereserve	Geen maximale omvang omdat de omvang van de jaarlijks te ontvangen baten altijd onzeker is.	12,5	0,0	-12,5	0,0	0,0
Reserve overheveling gemeentefondsmiddelen september- en decembercirculaire Het reserveren van middelen afkomstig uit het gemeentefonds, die bij de september- en decembercirculaire worden toegekend, voor zover het niet gaat om de algemene uitkering.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12100	2008	Egalisatiereserve	n.v.t.	15,5	26,0	0,0	0,0	41,4
Reserve frictiekosten 1 Stad 1 Opgave In 2013 is voor de dekking van verwachte frictiekosten voor diverse organisatieonderdelen in het kader van de operatie 1 Stad 1 Opgave een reserve ingesteld. Het betreft diverse maatregelen (21) die gepaard kunnen gaan met frictiekosten.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12006	2000	Financieringsreserve	6,5 miljoen	8,3	0,0	0,0	-8,3	0,0
Reserve financiering NV Zeedijk Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de NV Zeedijk.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12158	2011	Financieringsreserve	11,3 miljoen	11,3	0,0	0,0	-11,3	0,0
Reserve financiering lening NEMO Deze reserve dekt de gemeentelijke lening aan NEMO.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12096	2007	Financieringsreserve	78,8 miljoen	78,8	0,0	0,0	-78,8	0,0
Reserve financiering deelneming GVB Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de NV GVB.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12564	2022	Projectreserve	De omvang wordt bepaald door specifiek besloten toevoegingen.	76,9	111,2	-131,3	-10,1	46,7
Reserve Coalitiemiddelen 22-26 De reserve coalitiemiddelen is bedoeld om de specifieke incidenteel aangewezen middelen in lijn met het coalitieakkoord 2022-2026 beschikbaar te houden.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12566	2024	Reserve vermogensopbouw	0	0,0	602,8	0,0	0,0	602,8
Reserve Vermogensopbouw – deel overige activa De reserve heeft ten doel vermogen op te bouwen.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12001	1995	Algemene reserve	Afhankelijk van de geinventariseerde risico's	288,9	135,1	-6,5	0,0	417,4
Algemene Reserve Een buffer voor het kunnen opvangen van niet structurele financiële tegenvallers.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12003	n.v.t.	Algemene reserve	n.v.t.	0,0	0,0	6,5	0,0	6,5
Jaarrekeningresultaat Resultaatafwikkeling t-1 en resultaat t zijn onderdeel van de algemene reserve en op deze manier apart zichtbaar gemaakt.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12014	2021	Financieringsreserve	Als het WRK een solvabiliteit van 25% heeft bereikt.	4,2	0,0	0,0	-4,2	0,0
Financieringsreserve WRK Investeren in het eigen vermogen van deelneming WRK uit de inkomsten van de garantiepremie zonder dat dit begrotingsruimte kost of gefinancierd wordt.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12565	2021	Financieringsreserve	n.v.t.	2,0	0,0	0,0	-2,0	0,0
Financieringsreserve Carré Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de Theater Carré.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12563	2021	Egalisatiereserve	n.v.t.	8,0	0,0	-5,0	-2,9	0,0
Egalisatiereserve XaaS Omzetten kapitaallasten van XaaS-investeringen in exploitatielasten, om vertraging in de uitvoering van de investering te voorkomen.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12561	2014	Projectreserve	n.v.t.	0,4	0,0	-0,2	0,0	0,2
Amsterdams Investeringsfonds maatschappelijk Het fonds is opgezet om ontwikkelingen gericht op structuurversterking in de stad met een grote waarde voor Amsterdam te bevorderen. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die zonder het fonds niet van de grond komen. Investeringen uit AIF dienen de stedelijke infrastructuur voor de toekomst te versterken en zich maatschappelijk en/of economisch terug te verdienen. Uit het AIF maatschappelijk deel worden subsidies verstrekt die in het kader van de doelstelling zijn toegekend.									
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12560	2014	Financieringsreserve	n.v.t.	18,3	0,0	0,0	-18,3	0,0
Amsterdams Investeringsfonds financieel Het fonds is opgezet om ontwikkelingen gericht op structuurversterking in de stad met een grote waarde voor Amsterdam te bevorderen. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die zonder het fonds niet van de grond komen. Investeringen uit AIF dienen de stedelijke infrastructuur voor de toekomst te versterken en zich maatschappelijk en/of economisch terug te verdienen. Met het AIF financieel deel worden leningen gefinancierd die in het kader van de doelstelling zijn toegekend.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Soort reserve	Maximale toegestane omvang	Rekening 2024	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
B.4 Bestuur	17204	2007	Egalisatiereserve	1,5 mln	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5
Raadsonderzoeken Dekking van de kosten als de gemeenteraad besluit tot een onderzoek.									
B.5 Overhead	71004	2015	Financieringsreserve	n.v.t.	0,6	0,0	0,0	-0,6	0,0
Financiering huisvesting gemeentelijk apparaat Dekking van een deel van de afschrijvingslasten voor de huisvesting van de gemeentelijke organisatie.									
B.5 Overhead	71268	2014	Projectreserve	n.v.t.	4,4	0,0	0,0	0,0	4,4
Reserve gemeentelijke huisvestingsprojecten Dekking van tijdelijke exploitatietekorten van de Businesscase III (verbouwing Stadhuis) en Businesscase IV (optimalisatie ambtenarenhuisvesting) en Transitieplan werven en overslagpunten.									
Eindtotaal					**8.228,5**	**1.549,6**	**-459,0**	**-1.113,6**	**8.205,5**

3.2 Verloopstaat Voorzieningen

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e*)	Beginstand 2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	67050	2018	c	2,5	0,0	0,0	0,0	2,5
Voorziening onderhoud Vinkeveense plassen Financieren van noodzakelijk onderhoud Vinkeveense Plassen t/m 2025, zoals afgesproken bij de uittreding van Amsterdam uit het recreatieschap.								
1.2 Grond	74011	2004	a	241,1	69,0	-23,3	0,0	286,9
Voorziening grondgerelateerde kosten buiten grexen Deze voorziening is ingesteld om bijdragen aan derden te kunnen dekken. Deze externe bijdragen zijn gerelateerd aan de gebiedsontwikkeling in Amsterdam en worden gedekt uit het Vereveningsfonds. Het gaat bijvoorbeeld om toegezegde bijdragen aan woningcorporaties vanuit het gronddeel van het voormalige Stimuleringsfonds en bijdragen aan infrastructurele projecten die niet door de gemeente worden uitgevoerd.								
1.4 Bouwen en Wonen	76900	2021	b	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8
Voorziening Wooncoöperatieven Het afdekken van het risico wat samenhangt met het verstrekken van geldleningen aan wooncoöperatieven.								
1.5 Vastgoed	71007	2015	c	28,3	23,9	-19,6	0,0	32,6
Voorziening groot onderhoud gemeentelijk vastgoed Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed.								
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	68002	1995	c	6,0	4,1	-2,2	0,0	7,9
Groot onderhoud parkeren Voorziening is gevormd voor het te plegen groot onderhoud.								
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	68057	2021	b	5,4	0,0	0,0	0,0	5,4
Achterstallig onderhoud parkeren Voorziening is gevormd voor het te plegen achterstallig onderhoud.								
2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	68072	2013	a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociaal Plan Cition Uit deze voorziening wordt het verschil tussen het huidige loon bij EPS (Egis Parking Service) en het loon bij BV Cition betaald, conform de afspraken die bij de overgang van het personeel gemaakt zijn.								

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e*)	Beginstand 2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
2.2 Openbaar Vervoer	70058	2007	e	130,4	0,0	-3,1	0,0	127,3
Integraal vervoerssysteem veren Exploitatielasten die verband houden met de veerverbindingen over het Noordzee Kanaal.								
2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte	83030	2024	a	43,9	0,0	-5,0	0,0	38,9
Voorziening Afvalstoffenheffing Reguleren van de over- en onderschrijding in de afvalstoffenheffing.								
2.3 Afval en Reinigen Openbare Ruimte	83111	2021	b	1,3	0,0	0,0	0,0	1,3
Voorziening dynamisch inzamelen Afdekken risico's met betrekking tot Dynamisch inzamelen (routeoptimalisatie).								
2.4 Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte	82001	2013	c	1,7	0,4	-0,1	0,0	2,0
Vervanging en Onderhoud beheer Werf Ter dekking van de kosten van groot- en planmatig onderhoud aan de reinigingswerf Jacob Bontiusplantsoen, zowel voor wat betreft het gebouw als voor de gebouwgebonden voorzieningen inclusief het deel dat binnen de VVE valt.								
2.5 Water	12118	2014	b	1,6	0,0	-1,2	0,0	0,4
Voorziening Sluisjes Halfweg Voorziening ter dekking van de afkoop van verplichtingen om bij te dragen aan de kosten voor een veilige afvoer van het boezemwater in het kanaal Halfweg.								
2.7 Riool en Drinkwater	96001	2005	c	9,0	0,0	-5,7	0,0	3,3
Rioolrecht Egalisatiefonds voor de tarieven rioolheffing.								
3.2 Kunst en Cultuur	90007	2004	e	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Verwervingsfonds CBK Bewaren (gespaarde) bedragen van derden t.b.v. verwerving kunst.								
4.1 Sport en Bewegen	56050	2017	c	18,1	4,1	-5,2	0,0	17,0
Voorziening Groot Onderhoud Sport en Bewegen Meerjarig grootonderhoud van sporthallen, sportparken en zwembaden.								
5.1 Onderwijs	55027	1968	e	0,9	0,0	0,0	0,0	0,9
Burgerlijke instellingen maatsch. Zorg Fonds t.b.v. nooddruftige burgers.								

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e*)	Beginstand 2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
6.1 Basisvoorzieningen	55026	1966	e	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verzorgingshuizen ouden van dagen Fonds bestemd voor dekking van uitgaven door de gemeente aan voorzieningen voor bejaarden.								
6.3 Individuele Voorzieningen	57092	2015	a	0,3	0,0	0,0	0,0	0,2
Voorziening Veilig thuis Personele frictiekosten Veilig Thuis.								
7.3 Armoede en Schuldhulp	52009	2022	a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Voorziening energietoeslag Deze voorziening is gevormd voor de afhandeling van de ingediende aanvragen, bezwaren en beroepen energietoeslag 2022 waarbij inschattingen zijn gemaakt wat betreft het percentage toekenningen.								
7.3 Armoede en Schuldhulp	52010	2023	a	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1
Voorziening halvering WSNP Het compenseren van kwetsbare burgers die niet in aanmerking komen voor de halvering van de Wsnp-schuldsaneringstermijn. Dit betreft de gestarte saneringstrajecten in de periode van bekendmaking van de halvering van de Wsnp termijn begin 2023 tot de ingangtreding van de nieuwe wetgeving op 1 juli 2023.								
7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden	52011	2024	a	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5
Voorziening opvanglocaties Onvoorziene omstandigheden die zich voordoen bij het faciliteren van opvanglocaties door de gemeente.								
A.3 Treasury en Deelnemingen	12042	1890	e	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8
Sophia Augusta / Lopez Suasso Legaat van de weduwe Sophia Adriana Lopez Suasso-de Bruijn ten behoeve van het behoud van de aan Amsterdam gelegateerde ‘inboedel en woonhuis.								
A.3 Treasury en Deelnemingen	12043	1889	e	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Willet Holthuysen Het inzetten van de renteopbrengst ten behoeve van het onderhoud van het woonhuis en inboedel in het museum Willet Holthuysen.								
A.3 Treasury en Deelnemingen	13004	1496	e	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Vicarygoederen Een inwoner van Amsterdam heeft tot zijn overlijden recht op (2/3) van de opbrengst van het vicarie.								
A.3 Treasury en Deelnemingen	13015	1820	e	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gildenfondsen Het kapitaal is eeuwigdurend uitgeleend aan het ministerie van Financien d.m.v. grootboekleningen.								

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e*)	Beginstand 2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	23028	2022	a	30,2	0,0	0,0	0,0	30,2
Voorziening verlofsparen Het dekken van de verplichting die ontstaat door gekochte verlofuren die in latere jaren opgenomen worden. Dit deel van het zgn. spaarverlof onzeker omdat het moment van opname onbekend is.								
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	12041	2002	b	23,1	0,0	0,0	0,0	23,1
Juridische risico's Het afdekken van risico's van belang bij juridische aangelegenheden.								
A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	23570	2023	a	6,5	0,0	0,0	0,0	6,5
Voorziening RVU De voorziening dekt de lasten van de uitkeringen Regeling voor Vervroegde Uittreding.								
B.4 Bestuur	13076	2014	b	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Niet opgevraagde tegoeden Terugbetalen van de door de gemeente (aan teruggekeerde Joodse burgers) opgelegde boetes over de niet-tijdig betaalde canon tijdens de Tweede Wereldoorlog en het terugbetalen van niet opgevraagde tegoeden (van niet teruggekeerde Joodse burgers) bij de Gemeentegiro.								
B.4 Bestuur	23027	2022	b	2,6	0,3	0,0	0,0	2,9
Pensioenfonds Wethouders Weesp Bekostiging van pensioenuitkeringen van voormalig wethouders Weesp.								
B.4 Bestuur	23003	2001	b	14,8	0,0	-0,6	0,0	14,2
Waardeoverdracht pensioenen (gewezen) wethouders Bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten van wethouders naar een ander pensioenfonds, conform de Wet APPA (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers).								
B.4 Bestuur	23026	2014	b	41,7	0,0	-1,1	0,0	40,7
Pensioenfonds SD Wethouders Bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten naar een ander pensioenfonds van voormalig leden dagelijks besturen stadsdelen die voor maart 2014 in functie waren en daarmee onder de Wet APPA vielen. (APPA = Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers.)								
B.5 Overhead	24001	2021	c	13,9	6,1	-6,1	0,0	13,9
Onderhoud binnenruimte huisvesting gemeentelijk apparaat Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van onderhoud van de binnenruimte van de huisvesting gemeentelijk apparaat.								
B.5 Overhead	13016	1820	e	0,9	0,0	0,0	0,0	0,9
Liefdadigheidsdoelen Doel is financiële hulpverlening aan inwoners van Amsterdam die in urgente financiële noodsituaties verkeren, waarbij een voorliggende voorziening niet (meer) beschikbaar is.								

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening *(bedragen in € miljoen)*	ID-nr	Instellingsjaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e*)	Beginstand 2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2025
B.5 Overhead	71006	2015	c	27,7	8,6	-10,1	0,0	26,3
Groot onderhoud huisvesting gemeentelijk apparaat Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van groot onderhoud van huisvesting gemeentelijk apparaat.								
B.5 Overhead	23002	2015	b	0,5	0,0	-0,2	0,0	0,3
Dekking financiële risico's (voormalig) personeel De voorziening is bedoeld om verplichtingen aan (voormalig) personeel in het kader van vervroegde uittreding, boventalligheid, (B)WW, wachtgeld, uitbetaling aanvullende (nabestaanden) pensioenen en aanspraken op de nieuwe FWS-regeling (50-100 regeling) te bekostigen.								
B.5 Overhead	23010	2018	b	3,8	0,0	0,0	-3,8	0,0
Premie reparatie uitkering WW De reparatie-WW dient als aanvulling op de verkorte maximale WW-duur.								
B.5 Overhead	23005	1956	b	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensioenfonds Concertgebouworkest Uitbetaling van aanvullend pensioen aan gepensioneerden van het Concertgebouworkest met dienstjaren van voor 28 december 1956 – de datum waarop de personeelsleden het ambtenaarschap in de zin van de Algemene Burgerlijke Pensioenwet hebben verworven –, of hun nabestaanden.								
Eindtotaal				**660,3**	**116,5**	**-83,5**	**-3,8**	**689,5**

*** Categorieën voorzieningen**

a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b. bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven;
e. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen.

3.3 Doelenraming

Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid

(bedragen in € miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 1.1 Ruimtelijke Ontwikkeling	
1.1.1	Amsterdam geeft ruimtelijke voorwaarden voor nieuwe woon, werk en leefmilieus om demografische en economische groei mogelijk te maken.	0,0
	Totaal baten	0,0
1.1.1	Amsterdam geeft ruimtelijke voorwaarden voor nieuwe woon, werk en leefmilieus om demografische en economische groei mogelijk te maken.	24,7
	Totaal lasten	24,7
	Saldo van baten en lasten	**-24,7**
	Programmaonderdeel 1.2 Grond	
1.2.1	Het realiseren van voldoende en betaalbare woningen & kantoorruimte.	475,2
1.2.2	Gebieden ontwikkelen ten behoeve van wonen, werken en maatschappelijke voorzieningen.	0,0
1.2.3	In de toekomst worden voldoende gebieden ontwikkeld voor wonen, werken en maatschappelijke voorzieningen.	0,0
	Totaal baten	475,2
1.2.1	Het realiseren van voldoende en betaalbare woningen & kantoorruimte.	515,8
1.2.2	Gebieden ontwikkelen ten behoeve van wonen, werken en maatschappelijke voorzieningen.	6,4
1.2.3	In de toekomst worden voldoende gebieden ontwikkeld voor wonen, werken en maatschappelijke voorzieningen.	0,0
	Totaal lasten	522,2
	Saldo van baten en lasten	**-47,0**

(bedragen in € miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 1.3 Erfpacht	
1.3.1	De waarde en het gebruik van grond ten dienste van inwoners en bedrijven laten komen.	230,5
	Totaal baten	230,5
1.3.1	De waarde en het gebruik van grond ten dienste van inwoners en bedrijven laten komen.	55,0
	Totaal lasten	55,0
	Saldo van baten en lasten	**175,5**
	Programmaonderdeel 1.4 Bouwen en Wonen	
1.4.1	Een rechtvaardige verdeling van de woningen waarbij voorrang wordt gegeven aan diegenen die de woning het hardste nodig hebben.	19,1
1.4.2	Een toekomstbestendige woningvoorraad (duurzaam, basiskwaliteit en veilig).	74,2
1.4.3	Beschermen van de (gewenste) samenstelling van de woningvoorraad en de leefbaarheid.	17,8
	Totaal baten	111,0
1.4.1	Een rechtvaardige verdeling van de woningen waarbij voorrang wordt gegeven aan diegenen die de woning het hardste nodig hebben.	47,8
1.4.2	Een toekomstbestendige woningvoorraad (duurzaam, basiskwaliteit en veilig).	168,1
1.4.3	Beschermen van de (gewenste) samenstelling van de woningvoorraad en de leefbaarheid.	11,4
	Totaal lasten	227,3
	Saldo van baten en lasten	**-116,2**

(bedragen in € miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 1.5 Vastgoed	
1.5.1	Amsterdam heeft een vastgoedportefeuille die voldoet aan de gemeentelijk en landelijke ambities en wetgeving op het gebied van duurzaamheid en bouwkundige kwaliteit.	89,2
1.5.2	Amsterdam streeft naar een optimaal gebruik van haar maatschappelijk vastgoedportefeuille om een zo hoog mogelijk maatschappelijk rendement te behalen en gemiste inkomsten te minimaliseren.	0,0
1.5.3	We beheren en onderhouden de eigendommen bestemd voor broedplaatsen, woon- en werkruimtes voor kunstenaars en creatieve ondernemers en cultuurgebouwen.	0,0
	Totaal baten	89,2
1.5.1	Amsterdam heeft een vastgoedportefeuille die voldoet aan de gemeentelijk en landelijke ambities en wetgeving op het gebied van duurzaamheid en bouwkundige kwaliteit.	68,3
1.5.2	Amsterdam streeft naar een optimaal gebruik van haar maatschappelijk vastgoedportefeuille om een zo hoog mogelijk maatschappelijk rendement te behalen en gemiste inkomsten te minimaliseren.	0,0
1.5.3	We beheren en onderhouden de eigendommen bestemd voor broedplaatsen, woon- en werkruimtes voor kunstenaars en creatieve ondernemers en cultuurgebouwen.	0,0
	Totaal lasten	68,3
	Saldo van baten en lasten	**21,0**
	Programmaonderdeel 1.6 Duurzaamheid en Milieubeheer	
1.6.1	Amsterdam voldoet aan de doelstelling van het Klimaatakkoord Parijs door de stad aardgasvrij te maken voor 2040 en de CO_2-uitstoot met 95% te verlagen voor 2050 en is een stad met schone lucht waar afval als grondstof wordt gebruikt.	15,3
	Totaal baten	15,3
1.6.1	Amsterdam voldoet aan de doelstelling van het Klimaatakkoord Parijs door de stad aardgasvrij te maken voor 2040 en de CO_2-uitstoot met 95% te verlagen voor 2050 en is een stad met schone lucht waar afval als grondstof wordt gebruikt.	100,5
	Totaal lasten	100,5
	Saldo van baten en lasten	**-85,3**

(bedragen in € miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 1.7 Begraafplaatsen en Crematoria	
1.7.1	Amsterdam geeft tegen kostendekkende tarieven de mogelijkheid tot begraven en cremeren, waarbij ruimte is voor ieders persoonlijke wens, ongeacht sociale, religieuze of culturele achtergrond.	10,2
	Totaal baten	10,2
1.7.1	Amsterdam geeft tegen kostendekkende tarieven de mogelijkheid tot begraven en cremeren, waarbij ruimte is voor ieders persoonlijke wens, ongeacht sociale, religieuze of culturele achtergrond.	11,3
	Totaal lasten	11,3
	Saldo van baten en lasten	**-1,1**
	Totaal Programma 1 Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	**-77,8**

Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 2.1 Verkeer, Vervoer en Parkeren	
2.1.1	De openbare ruimte van Amsterdam is een plek waar bewoners en bezoekers prettig, veilig en gezond kunnen verblijven en verplaatsen.	7,6
2.1.2	Bewoners en bezoekers kunnen zich verplaatsen van, naar en binnen Amsterdam.	46,3
2.1.3	Amsterdam is op een veilige en duurzame manier bereikbaar voor commercieel vervoer.	0,0
	Totaal baten	53,9
2.1.1	De openbare ruimte van Amsterdam is een plek waar bewoners en bezoekers prettig, veilig en gezond kunnen verblijven en verplaatsen.	101,0
2.1.2	Bewoners en bezoekers kunnen zich verplaatsen van, naar en binnen Amsterdam.	176,5
2.1.3	Amsterdam is op een veilige en duurzame manier bereikbaar voor commercieel vervoer.	6,4
	Totaal lasten	283,9
	Saldo van baten en lasten	**-230,0**
	Programmaonderdeel 2.2 Openbaar Vervoer	
2.2.1	Amsterdam is voor iedereen op een prettige en aantrekkelijke manier bereikbaar via het openbaar vervoer.	66,0
	Totaal baten	66,0
2.2.1	Amsterdam is voor iedereen op een prettige en aantrekkelijke manier bereikbaar via het openbaar vervoer.	129,9
	Totaal lasten	129,9
	Saldo van baten en lasten	**-63,9**

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 2.3 Afval en Reinigen openbare ruimte	
2.3.1	Amsterdam is een schone stad.	215,6
2.3.2	Amsterdam voorkomt (rest)afval.	0,1
	Totaal baten	215,7
2.3.1	Amsterdam is een schone stad.	248,8
2.3.2	Amsterdam voorkomt (rest)afval.	22,8
	Totaal lasten	271,7
	Saldo van baten en lasten	**-56,0**
	Programmaonderdeel 2.4 Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte	
2.4.1	De Amsterdamse openbare ruimte wordt duurzaam beheerd en is begaanbaar, heel en veilig voor alle gebruikers.	39,1
2.4.2	Amsterdam is voorbereid op veranderend klimaat in 2050.	1,6
	Totaal baten	40,7
2.4.1	De Amsterdamse openbare ruimte wordt duurzaam beheerd en is begaanbaar, heel en veilig voor alle gebruikers.	316,3
2.4.2	Amsterdam is voorbereid op veranderend klimaat in 2050.	6,3
	Totaal lasten	322,6
	Saldo van baten en lasten	**-281,9**
	Programmaonderdeel 2.5 Water	
2.5.1	Het openbare water is begaanbaar, aantrekkelijk, schoon en veilig voor alle gebruikers.	0,0
2.5.2	We verdelen het gebruik van het water en voorzieningen bij het water en beheersen drukte op het water.	4,6
	Totaal baten	4,6
2.5.1	Het openbare water is begaanbaar, aantrekkelijk, schoon en veilig voor alle gebruikers.	43,5
2.5.2	We verdelen het gebruik van het water en voorzieningen bij het water en beheersen drukte op het water.	9,8
	Totaal lasten	53,3
	Saldo van baten en lasten	**-48,7**

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 2.6 Groen en Dierenwelzijn	
2.6.1	Er komt meer Groen met meer waarde voor mens en dier, Groen is functioneel, aantrekkelijk, veilig en draagt bij aan sociaal welzijn, gezondheid, stadsnatuur en klimaatadaptatie.	4,6
2.6.2	Gehouden dieren en vrijlevende dieren ontvangen ondersteuning waar gezond en prettig leven in het geding is.	0,0
	Totaal baten	4,6
2.6.1	Er komt meer Groen met meer waarde voor mens en dier, Groen is functioneel, aantrekkelijk, veilig en draagt bij aan sociaal welzijn, gezondheid, stadsnatuur en klimaatadaptatie.	116,2
2.6.2	Gehouden dieren en vrijlevende dieren ontvangen ondersteuning waar gezond en prettig leven in het geding is.	3,1
	Totaal lasten	119,3
	Saldo van baten en lasten	**-114,8**
	Programmaonderdeel 2.7 Riool en Drinkwater	
2.7.1	Alle Amsterdammers hebben toegang tot schoon drinkwater.	282,2
2.7.2	Amsterdam heeft een goedwerkende en degelijke riolering.	3,0
	Totaal baten	285,2
2.7.1	Alle Amsterdammers hebben toegang tot schoon drinkwater.	176,3
2.7.2	Amsterdam heeft een goedwerkende en degelijke riolering.	97,0
	Totaal lasten	273,3
	Saldo van baten en lasten	**11,9**
	Totaal Programma 2 Openbare Ruimte, Water, Groen en Vervoer	**-783,4**

Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 3.1 Economie en Innovatie	
3.1.1	Amsterdam biedt ondernemers een aantrekkelijke plek voor succesvol ondernemen in en voor de buurt, regio en op internationaal niveau.	10,2
3.1.2	Amsterdam is koploper in het versterken van ecosystemen die bijdragen aan brede welvaart.	2,7
3.1.3	Amsterdam is een leefbare stad met ruimte voor economische functies.	6,9
3.1.4	Amsterdam heeft een duurzame economie die bijdraagt aan het realiseren van de klimaat- en energietransitie.	0,0
3.1.5	Amsterdam heeft een evenwichtige arbeidsmarkt die iedereen gelijke kansen biedt op werk.	3,7
	Totaal baten	23,5
3.1.1	Amsterdam biedt ondernemers een aantrekkelijke plek voor succesvol ondernemen in en voor de buurt, regio en op internationaal niveau.	30,3
3.1.2	Amsterdam is koploper in het versterken van ecosystemen die bijdragen aan brede welvaart.	8,1
3.1.3	Amsterdam is een leefbare stad met ruimte voor economische functies.	28,2
3.1.4	Amsterdam heeft een duurzame economie die bijdraagt aan het realiseren van de klimaat- en energietransitie.	5,2
3.1.5	Amsterdam heeft een evenwichtige arbeidsmarkt die iedereen gelijke kansen biedt op werk.	7,7
	Totaal lasten	79,5
	Saldo van baten en lasten	**-56,0**

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 3.2 Kunst en Cultuur	
3.2.1	Amsterdam heeft een breed, vernieuwend en divers cultureel aanbod voor alle Amsterdammers en voor bezoekers en alle Amsterdamse kinderen maken kennis met Kunst en Cultuur.	3,2
3.2.2	Broedplaatsen bieden ruimte: betaalbare woon en werkruimten voor kunstenaars en creatieve ondernemers en cultuurgebouwen behouden.	0,1
3.2.3	Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie en onafhankelijk nieuws via de lokale publieke omroep.	0,0
	Totaal baten	3,3
3.2.1	Amsterdam heeft een breed, vernieuwend en divers cultureel aanbod voor alle Amsterdammers en voor bezoekers en alle Amsterdamse kinderen maken kennis met Kunst en Cultuur.	189,2
3.2.2	Broedplaatsen bieden ruimte: betaalbare woon en werkruimten voor kunstenaars en creatieve ondernemers en cultuurgebouwen behouden.	2,9
3.2.3	Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie en onafhankelijk nieuws via de lokale publieke omroep.	6,4
	Totaal lasten	198,5
	Saldo van baten en lasten	**-195,2**
	Programmaonderdeel 3.3 Erfgoed	
3.3.1	Het Amsterdamse erfgoed heeft en behoudt zijn cultuurhistorische waarde, wordt op passende manier benut en vertelt het verhaal van de stad.	0,2
	Totaal baten	0,2
3.3.1	Het Amsterdamse erfgoed heeft en behoudt zijn cultuurhistorische waarde, wordt op passende manier benut en vertelt het verhaal van de stad.	5,7
	Totaal lasten	5,7
	Saldo van baten en lasten	-5,6
	Totaal Programma 3 Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed	**-256,8**

Programma 4 Sport

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 4.1 Sport	
4.1.1	Iedere Amsterdammer heeft toegang tot passend sportaanbod in een kwalitatief goede omgeving.	29,1
4.1.2	Iedere Amsterdammer voldoet aan de beweegrichtlijn in een kwalitatief goede omgeving.	0,0
4.1.3	Amsterdam is een stad met sportieve uitstraling en is daarmee aantrekkelijk voor bewoners, ondernemers en bezoekers.	0,0
	Totaal baten	29,1
4.1.1	Iedere Amsterdammer heeft toegang tot passend sportaanbod in een kwalitatief goede omgeving.	96,2
4.1.2	Iedere Amsterdammer voldoet aan de beweegrichtlijn in een kwalitatief goede omgeving.	4,0
4.1.3	Amsterdam is een stad met sportieve uitstraling en is daarmee aantrekkelijk voor bewoners, ondernemers en bezoekers.	2,7
	Totaal lasten	102,8
	Saldo van baten en lasten	**-73,8**
	Totaal Programma 4 Sport	**-73,8**

Programma 5 Onderwijs

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 5.1 Onderwijs	
5.1.1	Kansengelijkheid: Iedere Amsterdammer krijgt de kans om zich, ongeacht zijn of haar achtergrond, via onderwijs, te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn.	62,5
5.1.2	Kwaliteit: Ieder kind krijgt goed onderwijs in een kwalitatief goede schoolomgeving.	7,2
5.1.3	Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie via een netwerk van bibliotheken.	0,8
	Totaal baten	70,5
5.1.1	Kansengelijkheid: Iedere Amsterdammer krijgt de kans om zich, ongeacht zijn of haar achtergrond, via onderwijs, te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn.	126,9
5.1.2	Kwaliteit: Ieder kind krijgt goed onderwijs in een kwalitatief goede schoolomgeving.	188,8
5.1.3	Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie via een netwerk van bibliotheken.	37,1
	Totaal lasten	352,8
	Saldo van baten en lasten	**-282,3**
	Totaal Programma 5 Onderwijs	**-282,3**

Programma 6 Gezondheid Zorg Jeugd Opvang Diversiteit

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 6.1 Basisvoorzieningen	
6.1.1	De zelfredzaamheid van Amsterdammers wordt vergroot en de kansenongelijkheid tussen Amsterdammers wordt kleiner.	15,8
6.1.2	Alle Amsterdammers hebben gelijke kans op gezondheid ongeacht hun sociaal economische status of achtergrond.	66,4
	Totaal baten	82,2
6.1.1	De zelfredzaamheid van Amsterdammers wordt vergroot en de kansenongelijkheid tussen Amsterdammers wordt kleiner.	235,9
6.1.2	Alle Amsterdammers hebben gelijke kans op gezondheid ongeacht hun sociaal economische status of achtergrond.	114,4
	Totaal lasten	350,3
	Saldo van baten en lasten	**-268,1**
	Programmaonderdeel 6.2 Wijkteams	
6.2.1	Amsterdammers hebben laagdrempelig, tijdig en adequaat toegang tot herkenbare hulp en ondersteuning in de buurt.	1,0
	Totaal baten	1,0
6.2.1	Amsterdammers hebben laagdrempelig, tijdig en adequaat toegang tot herkenbare hulp en ondersteuning in de buurt.	136,4
	Totaal lasten	136,4
	Saldo van baten en lasten	**-135,4**
	Programmaonderdeel 6.3 Individuele Voorzieningen	
6.3.1	Alle Amsterdammers krijgen de juiste zorg op de juiste plek.	33,4
6.3.2	Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling.	2,5
	Totaal baten	35,8
6.3.1	Alle Amsterdammers krijgen de juiste zorg op de juiste plek.	826,6
6.3.2	Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling.	73,4
	Totaal lasten	900,0
	Saldo van baten en lasten	**-864,2**

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 6.4 Diversiteit	
6.4.1	In Amsterdam kan iedereen zichzelf zijn.	0,0
6.4.2	Discriminatie in Amsterdam neemt af.	0,0
	Totaal baten	0,0
6.4.1	In Amsterdam kan iedereen zichzelf zijn.	7,6
6.4.2	Discriminatie in Amsterdam neemt af.	3,2
	Totaal lasten	10,8
	Saldo van baten en lasten	**-10,8**
	Totaal Programma 6 Gezondheid Zorg Jeugd Opvang Diversiteit	**-1.278,5**

Programma 7 Sociale Zaken en Armoedebestrijding

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 7.1 Inkomensregelingen	
7.1.1	Er is in Amsterdam financiële bestaanszekerheid (inkomenszekerheid) voor Amsterdammers die zelf niet (volledig) in hun levensonderhoud kunnen voorzien.	736,9
	Totaal baten	736,9
7.1.1	Er is in Amsterdam financiële bestaanszekerheid (inkomenszekerheid) voor Amsterdammers die zelf niet (volledig) in hun levensonderhoud kunnen voorzien.	803,1
	Totaal lasten	803,1
	Saldo van baten en lasten	**-66,2**
	Programmaonderdeel 7.2 Werk, Participatie en Inburgering	
7.2.1	Amsterdammers die dienstverlening ontvangen van de gemeente doen duurzaam en naar vermogen mee.	40,7
	Totaal baten	40,7
7.2.1	Amsterdammers die dienstverlening ontvangen van de gemeente doen duurzaam en naar vermogen mee.	281,1
	Totaal lasten	281,1
	Saldo van baten en lasten	**-240,4**
	Programmaonderdeel 7.3 Armoede en Schuldhulp	
7.3.1	Het verkleinen van het aantal Amsterdammers met een laag inkomen dat problematische schulden heeft en/of moeite heeft om rond te komen om zo de kansen voor deze Amsterdammers te vergroten.	22,7
	Totaal baten	22,7
7.3.1	Het verkleinen van het aantal Amsterdammers met een laag inkomen dat problematische schulden heeft en/of moeite heeft om rond te komen om zo de kansen voor deze Amsterdammers te vergroten.	165,8
	Totaal lasten	165,8
	Saldo van baten en lasten	**-143,2**

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 7.4 Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden	
7.4.1	We realiseren duurzame opvanglocaties	39,3
7.4.2	We zorgen voor een prettig woon- en leefklimaat voor vluchtelingen	28,0
7.4.3	We zorgen dat vluchtelingen en ongedocumenteerden volwaardig	16,3
	Totaal baten	83,6
7.4.1	We realiseren duurzame opvanglocaties	54,1
7.4.2	We zorgen voor een prettig woon- en leefklimaat voor vluchtelingen	29,7
7.4.3	We zorgen dat vluchtelingen en ongedocumenteerden volwaardig	18,6
	Totaal lasten	102,4
	Saldo van baten en lasten	**-18,8**
	Totaal Programma 7 Sociale zaken en Armoedebestrijding	**-468,5**

Programma 8 Veiligheid

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel 8.1 Brandweer en Crisisbeheersing	
8.1.1	Voorbereid zijn op crises en rampen. Brand wordt zoveel mogelijk voorkomen en waar nodig bestreden.	0,0
8.1.2	Beschermen van de democratische rechtsorde en openbare orde en voorbereid zijn op (grote) evenementen.	3,4
	Totaal baten	3,4
8.1.1	Voorbereid zijn op crises en rampen. Brand wordt zoveel mogelijk voorkomen en waar nodig bestreden.	94,0
8.1.2	Beschermen van de democratische rechtsorde en openbare orde en voorbereid zijn op (grote) evenementen.	6,1
	Totaal lasten	100,1
	Saldo van baten en lasten	**-96,7**
	Programmaonderdeel 8.2 Openbare Orde en Veiligheid	
8.2.1	Amsterdam is een veilige en leefbare stad voor bewoners en bezoekers.	31,4
	Totaal baten	31,4
8.2.1	Amsterdam is een veilige en leefbare stad voor bewoners en bezoekers.	217,4
	Totaal lasten	217,4
	Saldo van baten en lasten	**-185,9**
	Totaal Programma 8 Veiligheid	**-282,6**

Programma A Algemene Dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel A.1 Lokale Heffingen	
A.1.1	Bewoners, ondernemers en bezoekers leveren hun financiële bijdrage aan de voorzieningen in de stad.	1.076,7
	Totaal baten	1.076,7
A.1.1	Bewoners, ondernemers en bezoekers leveren hun financiële bijdrage aan de voorzieningen in de stad.	38,5
	Totaal lasten	38,5
	Saldo van baten en lasten	**1.038,3**
	Programmaonderdeel A.2 Gemeentefonds	
A.2.1	Gezonde financiële positie van de gemeente Amsterdam, nu en in de toekomst.	3.117,9
	Totaal baten	3.117,9
A.2.1	Gezonde financiële positie van de gemeente Amsterdam, nu en in de toekomst.	0,0
	Totaal lasten	0,0
	Saldo van baten en lasten	**3.117,9**
	Programmaonderdeel A.3 Treasury en Deelnemingen	
A.3.1	Gezonde financiële positie van de gemeente Amsterdam, nu en in de toekomst.	96,7
	Totaal baten	96,7
A.3.1	Gezonde financiële positie van de gemeente Amsterdam, nu en in de toekomst.	60,2
	Totaal lasten	60,2
	Saldo van baten en lasten	**36,5**
	Programmaonderdeel A.4 Overige Eigen Middelen en Onvoorzien	
A.4.1	Gezonde financiële positie van de gemeente Amsterdam, nu en in de toekomst.	9,5
	Totaal baten	9,5
A.4.1	Gezonde financiële positie van de gemeente Amsterdam, nu en in de toekomst.	-6,9
	Totaal lasten	-6,9
	Saldo van baten en lasten	**16,4**
	Totaal Programma A Algemene Dekkingsmiddelen	**4.209,1**

Programma B Bestuur en Organisatie

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel B.1 Dienstverlening	
B.1.1	Onze dienstverlening is persoonlijk, eenvoudig en toegankelijk.	50,4
	Totaal baten	50,4
B.1.1	Onze dienstverlening is persoonlijk, eenvoudig en toegankelijk.	101,8
	Totaal lasten	101,8
	Saldo van baten en lasten	**-51,4**
	Programmaonderdeel B.2 Thema Digitale stad en Overheid	
B.2.1	Amsterdam beheert haar data veilig voor de Amsterdammer binnen de kaders van wet- en regelgeving. En stelt openbare informatie snel en veilig beschikbaar.	0,5
	Totaal baten	0,5
B.2.1	Amsterdam beheert haar data veilig voor de Amsterdammer binnen de kaders van wet- en regelgeving. En stelt openbare informatie snel en veilig beschikbaar.	43,4
	Totaal lasten	43,4
	Saldo van baten en lasten	**-42,9**
	Programmaonderdeel B.3 Horizontaal thema Democratisering	
B.3.3	Verhogen van zeggenschap en eigenaarschap van Amsterdammers	0,0
	Totaal baten	0,0
B.3.3	Verhogen van zeggenschap en eigenaarschap van Amsterdammers	21,2
	Totaal lasten	**21,2**
	Saldo van baten en lasten	**-21,2**

(bedragen x € 1 miljoen)		**2025**
	Programmaonderdeel B.4 Bestuur	
B.4.1	Stadsbestuur zijn dat verbindt, vertrouwen heeft en geeft en dat op basis van democratische waarden invulling geeft aan zijn publieke taken.	0,6
B.4.2	Samenwerking met de regiogemeenten, MRA, provincie Noord Holland, de G4, kennisinstellingen, bedrijfsleven en internationale steden(netwerken) met vergelijkbare opgaven en belangen.	0,0
	Totaal baten	0,6
B.4.1	Stadsbestuur zijn dat verbindt, vertrouwen heeft en geeft en dat op basis van democratische waarden invulling geeft aan zijn publieke taken.	27,5
B.4.2	Samenwerking met de regiogemeenten, MRA, provincie Noord Holland, de G4, kennisinstellingen, bedrijfsleven en internationale steden(netwerken) met vergelijkbare opgaven en belangen.	8,1
	Totaal lasten	35,7
	Saldo van baten en lasten	**-35,1**
	Programmaonderdeel B.5 Overhead	
B.5.1	Een kwalitatief hoogwaardige en zo efficiënt mogelijke sturing aan het primaire proces en ondersteuning aan bestuur en organisatie, gericht op het verbeteren van de dienstverlening aan de Amsterdammer.	15,1
	Totaal baten	15,1
B.5.1	Een kwalitatief hoogwaardige en zo efficiënt mogelijke sturing aan het primaire proces en ondersteuning aan bestuur en organisatie, gericht op het verbeteren van de dienstverlening aan de Amsterdammer.	585,1
	Totaal lasten	585,1
	Saldo van baten en lasten	**-570,0**
	Programmaonderdeel B.6 Specifieke Expertise Fysieke/Sociale Sector	
B.6.1	Facilitair werken in de fysieke leefomgeving	0,5
	Totaal baten	0,5
B.6.1	Facilitair werken in de fysieke leefomgeving	8,4
	Totaal lasten	8,4
	Saldo van baten en lasten	**-7,9**
	Totaal Programma B Bestuur en Organisatie	**-728,4**

Voorjaarsnota 2025